

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Kéménd református temploma,
amelyen a NRÖM és a Teleki Alapítvány támogatásával
2003-ban állagmegőrző felújítást végeztek

Tizennyolcadik évfolyam
2007. január

1

Tartalom

Tanulmány

Boross Géza: A profetikus igehirdetés. (28.) A profetikus igehirdetés – inspiráció. 4.6. A mértékletesség gyakorlása	3
---	---

Vasárnapi prédikációk

Gavrucza Tibor: A kétbetűs evangélium. Zsoltárok 107,13	5
Jakó Sándor Zsigmond: Az élet forrása. Zsoltárok 36,8–10a	7

Prédikációk újév napjára

Id. Fazakas Sándor: Ne nyugtalanodjék a ti szívetek. János 14,1–6	9
Sipos István: Újévi hűségeskü. Nehémiás 10,35	12

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve

1. nap. Fazakas László: Isten mindent újjátesz, újjáteremt. Jelenések 21,1–5	16
2. nap. Gyenge János: Krisztus szabadító szava. Márk 7,31–37	19
3. nap. Szakács Zoltán: Kitöltöm lelkemet minden emberre. Jóel 2,26–29	22
4. nap. Bfró István: Sok tag, de egy test Krisztusban. 1Korinthus 12,19–26	26
5. nap. Makkai Dénes: Velem nem tettétek meg. Máté 25,41–46	30
6. nap. Mezei Csaba: Jézus gyógyít, megismerteti a teljes igazságot. Márk 5,21–34	32
7. nap. Sikó Piroska: Miért vagy oly távol tőlem, hogy segíts? Zsoltárok 22,1–5	36
8. nap. Sipos Miklós: Ha Isten velünk! Róma 8,31–39	39

Prédikáció úrvacsoraosztáskor

Dr. Victor János: Szükség és szabadulás. 1Korinthus 11,24	43
---	----

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (1.)	45
Tartalomjegyzék	45
A teljesítmény taposómalmban	47

Alkalmi prédikációk

Gyülekezeti bibliórára:

Molnár Miklós: Isten munkája a család életében.

Kire nézünk mi reménnyel? 1Mózes 40,23	52
Küldetésünk a világ nagy családjában. 1Mózes 41,16	53
Ki a mi Istenünk? 1Mózes 41,32	54
Szédítő sikerek. 1Mózes 41,40	55
Vegetes házasságban, hitvalló módon? 1Mózes 41,50	57

Rádioprédikáció:

Bányai László: Jézus szeretete igényes szeretet. Róma 13,12 58 |

Esketési igehirdetés:

Domahidi Béla: A Krisztus indulata legyen bennetek. Róma 15, 1–7 59 |

Temetési igehirdetés:

Gábor Ferenc: Az Úr adta, az Úr vette el... Jób 1,18–21; 2;9–10 62 |

Tanulmány a restaurálásról

Szerkesztőségi ajánlás az Igehirdető 2007-es évfolyamának cím-

és hátlapjaira kerülő képekhez 63 |

Makay Dorottya–Maksay Ádám: Épített környezet – épített örökség – műemlék 64 |

Tanulmány

Boross Géza
Budapest

A profetikus igehirdetés (28.)

A profetikus igehirdetés – inspiráció

4.6. A mértékletesség gyakorlása

Posztmodern társadalmunk egyik feltűnő ismertetőjele az, hogy benne a történelmi vallások életszemléletének helyét az „élvezetvallás” életszemlélete foglalta el. Kortársaink életszemlélete szerint az élet értelme nem az áldozat, hanem az élvezet. Korunk nagy ellentmondásának egyike éppen az, hogy amíg a világ egyik felén kétségbeesett küzdelem folyik a napi egy banánért, vagy egy tányér (marok) rizsért, addig a világ másik felén a hétköznapi természetes szükségleti cikkek a mobiltelefon, a fax, az autó, a számítógép, a hűtőszekrény, hogy az ingyencégek és italok nagy változatosságáról már ne is szóljunk. Posztmodern társadalmunk minden vívmánya ellenére egyszerre a „hajléktalanok” és a „szupergazdagok” társadalma. Az alapvető emberi törekvés átjutni egyik táborból a másikba. Sokak számára a leggyötrőbb kérdés, hogyan lehetne kitérni a szegénység, a nincstelenség, az éhség, a napi gondok szorongató börtönéből és hogyan lehetne betörni a luxuséletforma elérhetetlennek látszó falai mögé? Korunk életseménye a luxusfokon élt élet. Korunk igazi népvallása az élvezetvallás.

Ebben a sajátos „homiletikai szituációban” különösen is nagy az időszerúsége a mértékletességről szóló bibliai üzenetnek. Annak a jézuslogionnak, miszerint „Nem a vagyonban való bővülődésben van az embernek az élete.” (Lk 12,15) Jézus igazságát mutatja a vagyonban bővülődők életének üressége, pályamódosítása, olykor érthetetlen öngyilkossága, önpusztítása, narkóba menekülése. Elég itt csak Elvis Presley, „a király” tündöklésére és tragikus végére utalni. – A féktelen tobzódás csapdáját elkerülendő tanácsolja már a régi református lelkigondozó, Szikszai György, hogy úgymond: „A keresztyén embernek imádkozni kell, hogy mértékletes lehessen.” (i. m. 103) Miben legyen mértékletes a keresztyén ember? Szikszai nyomán a következőkben:

4.6.1. Az ételben és italban. Erre utal Jézus Krisztus tanácsa: „Megoltalmazátok magatokat, hogy valamikor meg ne nehezdedjék a ti szívetek dobzódás és részegeskedés miatt.” (Lk 21,34) Úgy lesz pedig az ételben és italban mértékletes a keresztyén ember, ha abból sohasem vesz magához annyit, hogy amiatt lelke és teste megnehezdedjék és alkalmatlanná válna az Isten szolgálatára, lelke javának munkálására és hivatalos munkáinak illendőképpen való folytatására, hanem csak annyit, amennyi életének és egészségének fenntartására és illendő megújulására szükséges. „A vak pogányok is felismerték, hogy nincsen semmi illendőbb az okos embernél, mint az ételben és italban való mértékletesség. Ellenben nincs rútabb és okos emberhez illetlenebb, mint az ételben és italban való mértékletelenség.” – írja Szikszai György.

4.6.2. Ugyanő figyelmeztet – ma is időszerűen –, hogy a keresztyén embernek az öltözetben is mértékletesnek kell lennie. Ez azt jelenti, hogy ne dúskálódjunk „a különféle színű, formájú és készületű öltözetekben, hanem annyi és olyan öltözetrel elégedjünk meg, amennyit és aminőt a szükség és tisztesség kíván, s ami a mi társadalmi helyzetünkhez illő.” Mert úgymond: „Avégre adta Isten az öltözetet, hogy elfedezze a mezíte-

lenséget...” írja. Majd lejjebb így folytatja: „nagy szemtelenség és így keresztyénhez nagy illetlenség dúskálódni és kevélykedni az öltözetben...”

4.6.3. Mértékletesnek kell lenni azonban a keresztyén embernek az alvásban is. „Úgy léssen pedig az – írja ugyanő –, ha csak annyit alszik, amennyi erejének megújítására szükséges, de a munkára való drága időt alvással nem tölti. Mód nélkül sokat aludni: tunya és ártalmas heverés, amellyel az ember drága, rövid idejét vesztegeti, egészségét rontja, testét restíti, elméjét tompítja...”

4.6.4. Mértékletesnek kell lenni a keresztyén embernek a mulatságban (szórakozásban) is. A keresztyénség és a kegyesség nem ellenzi a mulatságot – mutat rá Szikszai –, mert úgymond „lehetetlen, hogy a mi lelkünk és testünk szüntelenül alkalmas legyen a munkára. Az is lehetetlen, hogy szüntelenül a kegyesség munkáiban foglalatoskodjunk... Ámde a keresztyén ember soha ne mulasson olyan dolgokkal, amelyekben bűn van, és amelyekkel Istent megbántjuk. De az ártatlan és bűn nélkül való mulatságokkal se töltünk sok időt. S hogy soha ne azért mulasson az ember, hogy az időt töltsse, hanem hogy a munkára alkalmas legyen.”

4.6.5. Hogyan történhet mostmár a mértékletesség inspirálása mai szószékeinken? Úgy, ahogyan azt dr. Jóó Sándor teszi a *Ha valaki én utánam akar jönni* című, a Mk 8, 34 alapján 1964. november 15-én mondott prédikációjában. A megragadó prédikáció alapján véve három részre tagolódik. Az első részben ígéhirdetünk a textusnak ezt a részét magyarázza: „Ha valaki én utánam akar jönni.” A második részben azt, hogy „tagadja meg magát”. A harmadik részben pedig, „vegye föl az ő keresztyét” Emeljük ki az igen tanulságos mondanivalóból csak a második részt. Itt látható, hogy modern formában hogyan kommunikálható a mértékletességről szóló bibliai, református tanítás: „...tagadja meg magát!” Ne értsük félre, ne riadjunk meg tőle. „Nem arra buzdít Jézus, hogy az Őt követni akaró ember semmisítse meg a maga egyéniségét, hajtson végre önmagán egy bizonyos lelki harakirit, öljön ki magából minden vágyat, akaratot, kezdeményezést, mégcsak nem is valamiféle aszkézisről van szó, hogy böjtöljön, szenvedjen, kínozza magát. Jézus sohasem egy világmegtagadó, világfájdalmas magatartást kíván követőitől, hanem csak azt, hogy adják át maguk felett az uralmat Neki. Mert ha nem Ő a legfőbb Úr az életünkben, akkor mindig valami más tart fogva. Mindegy, hogy micsoda, talán a pénz, vagy egy szenvedélyes érzelem, talán a szexuális ösztön, vagy valami félelem, vagy a saját hiúságom... Nos, ez alól a rabság alól akar Jézus felszabadítani. Azt mondja, tagadd meg a zsarnokot, aminek az uralma alatt állsz, szállítsd le a trónról, és tedd azt szabaddá az én számomra. Majd meglátod akkor, hogy föllélegzel, fölszabadulsz az én uralmam alatt. Tehát a régi önmagamat, a hitetlen, a szívtelen, az önző, a félenk, a testies éneket tagadjam meg, hogy kibontakozhassék bennem a krisztusi élet.” (*Jézus követése*, Bp. 1995, 152.)

Vasárnapi prédikációk

Gavrucza Tibor
Székelyhíd

A kétbetűs evangélium

Alapige: Zsoltárok 107,13
Bibliaviasítás: Zsoltárok 107,1–5

Kedves testvéreim, ezen a vasárnapon a lehető legrövidebb alapige, ugyanakkor a legcsodálatosabb örömmel hangzik el. Csupán két betűből áll. Nem is önálló szó, csak kötőszó – DE

Önmagában nincs is értelme, ezért az írásban előtte és utána pontok találhatóak. Pont, pont, pont DE pont, pont, pont. Amióta a gyermekbiblia-hét lejárt, ahol a tanult anyagot a gyermekek le is rajzolták, azóta, mint Kosztolányi Dezső, én is „színes tintáról álmodom” Ha ezeket a pontokat gyermekek írják, akkor a DE előtt lévő pontok sötétek: feketék, sötétkék, sötétbarnák lennének, a DE után lévő pontok pedig narancs, smaragd, rózsaszínűek, vagyis világosak és derűsek.

Nézzük meg mi is tüzetesebben a 107. zsoltár alapján, melyek azok a sötét pontok, amelyek a DE előtt vannak: Bujdosak a pusztában... (4.), éhesek és szomjasak... (5.), sötétség, a halál árnyékának völgye, megkötözöttség, nyomorúság (10.), ellenszegülés, megaláztatás, elesettség (11.), balgatagság, gonoszság, hamisság, nyomorgatás (17.), természeti csapások, földindulás, szököár (25.). Még emlékezünk a szököár képeire, amikor karácsonykor a tehetősek minden áron bulizni akartak, egyesek még a tragédia ellenére is. Íme a szököár leírása, mintegy két és fél évezreddel ezelőtről, itt áll a Zsolt 107,25–27 verseiben: „Szólt ugyanis és szélvész támaszta, amely felduzzasztá a habokat. Az égig emelkedének, a fenéig süllyedének; lelkök elolvada az inségben. Szédülének és tántorgának, mint a részeg és minden bölcsességöknek esze vész vala.”

A magunk tapasztalatából is sorolhatnánk a sok DE előtti eseményt: gyűlölködés, kapzsiság, anyagiasság, becstelenség, erkölcstelenség, diszkózás.

Az egyik ott alkalmazott testvér mondta, ami ott van, az maga az erkölcsi fertő, ahol tizenéves gyerekek paráználnak. Váloperek és intrikák, rossz szomszédtság, mint török átok. Megfélemlítés és korrupció, szegénység és kiszolgáltatottság, rendőri fenyegetettség és kompenzált gyógyszer, szegénység egyik oldalt, lopott vagyonok felett dorbézolók a másikon: a disznófejű nagyúr „Gold Porkoration”, (mint a Gold Corporation) és megvesztegetett politikusok, és kiárult haza – Verespatakon a már kitermelt és otthagyt meddőben állítólag még 8 tonnányi arany van, de akiket a saját nyakunkra ültettünk, azoknak istenük a pénz, és otthonuk a honatyai védettség. Csak a saját hasznukat nézik. A kitermelés után ittmaradt a szenny, a mérge, az arzén, a réz, a higany ledarálva, hogy dedunokáinknak is jusson a szennyezésből és „Európa csendes, újra csendes”. Erre nem vonatkoznak az Unió szabályok. Tovább is van, mondjam még?

Büntetés ellenőrzések hegyén-hátán, finánc kontroll, rendőri ellenőrzés ha kell, ha nem, a mi pénzünkön vett Loganok, tovább is van, te is folytathatnád... Mindez ott van a DE előtt. Belefér az is, hozzá tartozik az életünkhöz, amit Jézus mond a János evangéliumában: „Ímé eljő az óra, és immár eljött, hogy szétoszlatok ki-ki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok.” DE olyan ez a kétbetűs üzenet, mint mikor feldereng a fény és reményt ad, mint amikor egy átvirrasztott éjszaka után hasad a hajnal. Milyen csodá-

latosan beszél erről énekimádságunk: „... Homály körülem, bennem félelem, magam, ha nálad nélkül képzem. DE nappal virrad és remény kél bennem, világ kormányán jobbodat ha látom, és bár nehéz úton kell néha mennem, bátran megyek, ha a hit lett sajátom, ragadd, ragadd, szerencse mindenem, gazdag maradtam, mert van Istenem.” (97. dicséret) Ez a hívő ember ama gazdagsága, amelyet nem lop el a tolvaj, és nem mar meg a rozsdá. Mi van a DE után?

(7.) Egyenes út – a pusztaság helyett élhető tér, lakóváros, ahol (9.) az éhező lélek megeléggül. Nem a has, a gyomor, hanem a lélek, és Isten jóval tölt be a zsoltár szerint „...jóval tölti be a te ékességedet és megújul ifjúságod, mint a sasé”, a 103. zsoltár bizonyossága szerint.

(14.) Kihozza őket a sötétségből, a halál árnyékából, a köteleket pedig elszaggatá. Ó, mennyi láthatatlan kötél köt bennünket, hogy ne legyünk szabadok, a harag, a sértettség, az előítélet, a hiúság, az irigység, féltékenység, az engesztelhetetlenség kötelei.

Ravaszi László püspök az egyik prédikációs kötete mottójául azt írta: „Nem problémákat akarok megoldani, hanem bilincseket.” A bilincsek kulcsa a meghallgatott imádság, a megoldás, refrénként tör vissza.

DE az Úrhoz kiáltanak szorultságukban, sanyarúságukból megmenté őket.

Életünk Ura is az Úrhoz kiáltott, vért verejtékezve, és ezért folytathatja így a DE után a kétbetűs evangéliumot „... DE nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.” Isten kegyelmére a válasz a hálatelt élet, amikor szintén Ravasz László szerint „a beteg emberben himnuszt énekelnek a gyógyuló sebek.”

„Adjunk hálát az Úrnak az Ő kegyelméért és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért.” „Adjunk hálát az Úrnak, mert érdemli, mert minden gazdagságát velünk közli.” Ámen.

Imádság

Mennyei Édes Atyánk, gondviselő Istenünk, hová lennénk, mi lenne a mindenség, ha mennyen-földön nem Te országnál. Íme, a teremtett világ nyög és sóhajtozik. Az ózonlyukon keresztül perzsel a Nap, mert kilyukasztottuk az eget. Lelkünkig ér a szemét, mert nincs igény a tisztaságra. Gyáván eltékozoltuk örökségünket, egymásban keressük és találjuk az ellenséget, és a Sátán arat, a disznófejű Nagyúr vigyorog, napjaink hasonlítanak Ninive és Noé napjaihoz. Ó, mennyei Atyánk add, hogy leszállva a nagy futószalagról zsákba öltözzünk, igaz bünbánatban elcsendesedjünk. Kend meg szemünket gyógyító írral, hogy lássuk a közeledő veszedelmet, a távoli felhőben közeledő vihart, és keressünk téged, az egyedüli menedéket, amíg még időnk van.

Mi, akik Hozzád kiáltunk, oltalmadba ajánljuk gyászolóinkat, szeretteikre emlékezőket, akiknek egy-egy évforduló kapcsán újra felszakadnak a már-már hegedő sebek. Trónusod elé visszük betegeinket, a magány terhét hordozó testvéreinket, hogy tudják életük Urával kimondani: De nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. Ámen.

Az élet forrása

Alapige: Zsoltárok 36,8–10a
Bibliaviasítás: János 4,3–14

Felolvasott Igénk egy örömkialtás, egy himnusz, mégpedig Istent dicsőítő himnusz. A zsoltáros az Istent, a Seregek Urát magasztalja, e szavakkal: „Mily drága a te szereteted, Istenem!”

Valóban milyen drága, mekkora érték az Isten szeretete, kegyelme! Értékét, nagyságát jól lemérhetjük, ha a golgotai keresztre tekintünk: Úgy szerette Isten ezt a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen. (Jn 3,16) Mi mégis nagyon sokszor leértékeljük és alábecsüljük ezt a szeretetet. Rohanunk a földi kincsek és az értékek után, igyekszünk minél több értéket felhalmozni, s észre sem vesszük, hogy a legeslegértékesebbet hagyjuk kiveszni az életünkben, a hitet.

A zsoltáros szavai így folytatódnak: „Szárnyad árnyékába menekülnek az emberek.” Egyiptomban a fáraót gyakran úgy ábrázolták, hogy feje fölött vagy hátánál kiterjesztett szárnyakkal ott lebegett sólyom képében az egyiptomi istenség. Ez a fáraó hatalmának és biztonságának stabilitását akarta kifejezni.

Nekünk is milyen jólesik, ha van a hátunk mögött valaki, ha szárnyai alá vesz valaki, de még ennél is nagyobb ajándék az, mikor Isten oltalmazó szárnyai alá húzódtunk. Tulajdonképpen ma is azért vagyunk itt e templomban, mert ide menekültünk, az Ő szárnyai alá húzódtunk. Menekültünk a gondok, a gyász, a mindennapok próbái, terhei, a betegség és megannyi kétségbeesés és nyomorúság elől. Úgy jöttünk ide, mint ahogy a csibe szalad a kotlóhoz, keresve a menedéket veszély és baj idején. S ahogy a csibe sem hiába fut anyja szárnyai alá, úgy mi sem hiába érkeztünk ma ide. Aki Isten oltalmát keresi, az meg is találja, sőt nemcsak oltalmat, hanem ezenfelül bőséget és örömet is talál itt. Örömmel – evangélium árad belsejébe. Bőségesen áraszt el az Isten áldása és megnyugszik a lelkünk. Öröm patakja fakad, egy láthatatlan lelki patak zubog alá a szószékről, mely nem más, mint az ige. Ez a patak pedig szerteágazik, elszalad minden padosorhoz, minden padhoz, minden egyes szívhez, hogy örömmel és békességgel öntözze meg azt.

És mássá lesz ezáltal a kimenésünk, mert mássá kell lennie kimenésünknek, mert Isten evangéliuma áradt reánk.

Honnan van ez a bőséges öntözés? Az élet forrásából. Élő hit támad e forrás vize által, s ez a forrás Istennél van.

Ha megnézzük életünket, akkor azt vesszük észre, hogy az forráskereső. Állandóan valami forrás után kutatunk: pénzforrás, kenyérforrás, boldogság-, békesség-, egészségforrás után stb. A világ elég sokféle forrást kínál számunkra. Azonban ezek között sok a csalárd forrás. Van olyan forrás a természetben, melynek vize hűsítő, de mérgező is. A világ forrásai is ilyenek, édes, mámorító nedűt kínálnak, de minél többet iszunk belőle, annál szomjasabbak, annál erőtelenebbek leszünk. Istennél azonban az élet forrása van, olyan forrás, mely oltja a lélek szomját, mely életet ad.

Egyszer Dávid király csata közben megsomjazott, mégpedig a Betlehem kapujánál lévő forrás vizére. Vitézei pedig életüket kockáztatva áttörtek az ellenségen és hoztak neki abból a vízből. Dávid arra az egy forrás vizére áhítozott, szülővároskájá kútja után epekedett. Milyen jó is lenne, hogy ha bármilyen távolra is kerülnénk a szülőföldtől,

azért nem felejtenénk el azt a forrást, melyre még a szülő, nagyszülő vezetett el, az élő forrást.

Milyen jó lenne, ha hétről hétre szomjunkat ebből a forrásból oltanánk, mert ez az élet forrása. Aki elfelejt ebből inni, annak az a neve, hogy élő, pedig halott. S nézzétek csak, keresztyén testvéreim, milyen csodás is e forrás vize, mert cseppjei nemcsak öntöznek, hanem újabb és újabb forrásokat is fakasztanak. Ha engeded, hogy Krisztus vize, szeretete, sebhelyes keze megérintse szíved, akkor mint a pusztában Mózes botjának ütésére, a te kőszívedből is víz fakad, mely megöntözi és áldottá teszi a család forrásból ivók életét.

Adja a kegyelem Istene, hogy buzogjon az élet, az örök élet beszéde reánk a következő héten is, hogy ne csak búvó patak legyen az istenfélelem életünkben, hanem állandó és kiapadhatatlan forrás. Ámen.

Imádság

Hálatelt szívvel borulunk le előtted Istenünk, drága Mennyei Atyánk. Köszönjük a hátunk mögött hagyott hét minden áldását, köszönjük az erőt és az egészséget, betegségben a gyógyulást, gyászban a vigasztalást, elesettségünkben felemelő jobbodat. Egyszóval hála legyen néked mindenért, életünk minden egyes percéért, de legfőképpen a te bátorító, életet adó igédért. Úgy érkeztünk ide, mint megfáradt vándorok, lelkünk kitikkadt, már-már elepedt e világ sivár, forró sivatagában, s íme, jó helyre jöttünk, mert Nálad meglettük az élet forrását, lelkünk felüdülését.

Mennyei Jó Atyánk, kérünk, bocsásd meg nekünk azokat a gyenge pillanatokat, amikor nem nálad, hanem a világ csábító forrásaiban keressük életünk boldogságát. Nem tudjuk ilyenkor, hogy mit cselekszünk. Kérünk Atyánk, küldd Szentlelkedet, hogy erősítse és gyámolítsa hitünket, vezesse sokszor eltévelyedő szívünket. Küldd el Lelked betegjeinkhez is, hogy erősítse a testileg, lelkileg megtört testvéreket, de küldd gyászolóinkhoz is, hogy lássák, te vagy az örök élet forrása.

Áldd meg Istenünk életünket, családjainkat, gyülekezetünket és népünket, áldj meg bennünket bölcsességgel, hogy életünk örömét és boldogságát mindig csak Nálad keressük. Ámen.

Prédikációk újév napjára

Id. Fazakas Sándor

Derecske – Magyarország

Ne nyugtalankodjék a ti szívetek

Alapige: János 14,1–6

Bibliailvasás: Zsoltárok 25

1. *Kicsinyhitű, miért kételkedel? (parasso, imperat. pass. = kételkedni)*

Az újesztendő küszöbére kételyeinket is magunkkal hoztuk. Sok minden összekuszálódik bennünk, sötét van bennünk és körülöttünk, könnyen zavarba lehet hozni minket. Megrendül a bizalmunk, megrázkódtatások érnek, háborgunk és nyugtalankodunk. (A parasso igének ezek a jelentései.) Velünk is megtörténhet, ami Jézussal fog történni? Ezt kérdezték a tanítványok. Nekem is azt az utat kell végigjárnom, amelyen ő járt kárácsonytól nagypéntekig? Ez az én kérdésem. A kételkedés azt jelenti, hogy normális körülmények között az ember két eset közül kell hogy válasszon. Mi történik velem, ha már az Isten nem szeret? Hogyan tovább, ha Isten olyan házastársat rendel nekem, akit nem szeretek? Ha maga Jézus is nyugtalankodott: „Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodik lelkében” (Jn 13,31), akkor mennyivel inkább én, főleg ha összetörik a reménységem, mint a tanítványoké Jézus Jeruzsálembé való bevonulása után?

Még nem hitetlen az ember, ha kételkedik. Tamás sem hitetlen, ahogy a hagyomány állítja, csupán megrohanják kételyei. Ő a hitében is kereső ember. Az, hogy felméri a valóságot, hogy töpreng és tűnődik, nem aláássa hitét, hanem pozitív hatással van arra. Nem baj, ha Tamásként töprengsz és tűnődsz az újesztendő küszöbén. Az nem árt, hanem segíti hitedet.

az utat is tudjátok.” – mondja Jézus a tanítványoknak. A tanítványok látszólag egyetértenek Jézus kijelentésével, hallgatnak és bólogatnak. Valóban tudták az utat? És te tudod-e az utat, mely rád vár? Tamás becsületes, kiáll a középre és rákérdez: „mimódon tudhatjuk az utat?” Három évig jár Jézussal, a közelében él, és mégis hol ezt, hol azt nem érti. Ebből is látszik, hogy a Jézus követése nem mindig jelent előnyt. Tamás akkor is kérdez, amikor a többiek hallgatnak. Ha mások hallgatnak, te azért bátran kérdezhatsz! Az újesztendőbe induló ember kérdező ember. Tamás azért kérdez, hogy megszabaduljon kételyeitől. Komolyan veszi a dolgokat, sokat vívódik. Ő nem azok közé tartozik, akik látszólag mindent pontosan tudnak, az előttük levő utat is, s ezért gondolják, hogy nekik nem kell kérdezősködniük. Ismétlődő kérdéseivel lehet, hogy már a tanítványok idegeire megy. De vannak ilyenek, s nem rossz közéjük tartozni. Azok közé, akik nyíltan megmondják, hogy nem értem. Tamás ezt mondja: sajnálom Uram, hogy még mindig nem értem, hogy hová mész, hogy melyik az az út, meddig tart és hová vezet. Számomra értelmetlennek tűnik egy út, melynek a végén nem látom a célt. Uram, én még azt sem tudom, hogy lesz-e holnap vagy holnapután. Mond ki kételyeidet bátran az újesztendő küszöbén, mondd, hogy nem értem!

2. „... az utat is tudjátok” (Ego eimi = én vagyok...)

Sok szépet és jót tételez fel az Úr tanítványairól. Rólad is feltételezi, hogy tudod, hogy az az út nem akárhová, hanem az Atyához vezet (Lk 15,11 skk.) Kell egy mélység, ahol az ember rádöbben arra, hogy milyen kiváltságos helyzet fiúnak lenni, s lehet visszafelé indulni, hazafelé, az Atyához vezető úton. A tékozló fiúnál ez a mélység a

disznók vályúja. Igaz, hogy ezen az úton torlaszok vannak. Az autóúton dugók és tengelytörő gödrök gátolnak a haladásban. Az újesztendei út is ilyen, az Atyához vezető út is ilyen, de ez az út nemcsak egyszerűen ott áll előttünk és vár ránk. Valóságos, ismert úttá akkor lesz, amikor rákanyarodunk. Igaz, hogy minden útkereszteződésnél el kell döntenünk, hogy milyen irányba megyünk. Amikor az erdőben, turistaösvényen haladunk, figyelniünk kell a fák törzsére festett színes jelekre. Az újesztendőben naponta kell döntenünk, naponta kell jelekre figyelniünk. Ez az út Jézus! Döntéseink, életünk hegyi ösvényei előtt ő áll. Ez az élő út megszólít: bízzál bennem, hagyatkozzál rám! Ha rajtam indulsz, velem érsz célba. Az én utam a Jézus útja. Én is az Atyától jöttem és most én is az emberek között lakozom, mint egykor ő. Az én utamon is ott van a világgal és a világeért való szenvedés és kereszthordozás. A feltámadás pedig az Atyához való visszatérést jelenti. Így zárul be a kör. Tőle jöttem, most itt vagyok és hozzáfogok megérkezni. Ez az út maga a cél! Jézusban az út és a cél ugyanaz. Ha vele vagyok, célba érkezem. Ez a cél az eredeti szövegben a moné, az a ház és tartózkodási hely, mely nem átmeneti, hanem örökkévaló. Ezért ne nyugtalanodjék a ti szívetek!

Én vagyok az út, az igazság és az élet. Az újesztendő első napján neked mutatkozik be Jézus. Azt mondja: én vagyok. A VAGYOK az Isten neve. „És monda Isten Mózesnek: 'VAGYOK AKI VAGYOK...'” Így szól az Izráel fiaihoz: A VAGYOK küldött engem tihozzátok.”

Jézus az utam, az igazságom és az életem. Ő az életem mozgató ereje, életem feltétele, létem eleme, a kenyérem, a világgósságom, az ajtó, a pásztorom, a feltámadásom, venyige életem szőlőtökéjén.

Ő az én igazságom. Ez az igazság nem tárgy, ahogy a kérdező Pilátus véli, hanem személy. Nem azt kérdezem, hogy micsoda az igazság, hanem azt, hogy kicsoda az igazság? Én vagyok az igazság – mondja Jézus. Azaz nem nálam van az igazság, nem csupán birtokolom azt, amit az Aeropaguszon összegyűlt filozófusok. Az igazság a megfeszített és feltámadott Jézus. Az igazság birtokában sokan lehetnek, de az igazság maga Jézus. Ő az Istenről szóló igazság: Isten szeret és egyszülött Fiát adta érettünk. De ő az emberről szóló igazság is: az ember bűnös és megváltásra szorul. Ez az igazság maga Jézus.

Ő az én életem. Nem egy biomassza, nem az individuum, nem csupán sejtek és gének, a klónozás szenvedő alanya. „... és lehellte vala az ő orrába életnek lehelletét.” A föld pora a szerves kémia tárgya: szén, víz, oxigén. De az élet Istentől van. Belelehelte abba, aki a földből vétetett. Isten nélkül nincs élet! Ez is az újesztendei eligazításhoz tartozik. Ez az élet Isten nélkül maga a halál. Az újévi indulás öröme: az élet itt van! Jézus az élet. „Akié a Fiú, azé az élet; akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.”

3. Miként tovább?

a) Vele szenvedni és keresztyét hordozni. Tamás tudja, hogy nemsokára éjfél út az óra. Jól becsüli fel a kialakult helyzetet. Amikor Jézus harmadszor is felmegy Jeruzsálembe a páska ünnepére, útban Bethánia felé így szól Tamás tanítványtársaihoz: „Hadd menjünk vele, hogy vele együtt haljunk meg!” A még meg nem történt eseményből is képes levonni a konzekvenciát: te utadon járva kész vagyok veled meghalni! A Jézust követők tudják, hogy követni nem mást jelent, mint vele szenvedni, keresztyét hordozni, s ha kell, érette meghalni. (Ld. Bonhoeffer: *Die Nachfolge*) Aki vele jár, nem virággyások között sétál, nem álomutazásra készül, nem szórakozásra vágyó társaságnak találták ezt ki, azt a betegség nem kerüli el és még munkanélküli is lehet. Most, amikor

együtt indulunk, tudjuk, hogy keresztyénnek lenni azt jelenti: szenvedni. A gúny a legkevesebb, ami ezen az úton érheti a keresztyéneket.

b) Néma bólogatásnál többre van szükség. Ha nem érted, kérdezd meg! Tamás érteni akarja a dolgokat, nem csak bólogatni. Ezért kérdez. Nincs is igazi hitélet kérdések nélkül. Kutakodni kell az írásokban és az ígét tanulmányozni. A tanítványok bizonytalanok, nem értik Jézus szavait és tetteit. Tamás ennek a bizonytalanságnak akar véget vetni. A tiszteletteljes hallgatással nem sokra megy. A néma bólogatásnál többre van szükség. Vajon mi értjük, amit Jézus mond: „És hogy hová megyek én, tudjátok, az utat is tudjátok?” És értjük azt, ami az egyházban és a társadalomban történik? Ma az egyházi körlevelekben sokszor csak körülírják, hogy mi az evangélium. Ezek a körlevelek hemzsegnak a béke, igazság, a teremtés megőrzése stb. jelszavaktól. De az evangélium szót kerülik. Szükségünk van a Tamásokra, akik bátran szólnak: Uram, bocsáss meg, de amit mondasz, az nekem igen magas, egyszerűen nem értem, pedig oly sokszor mondtad. Ebben a történetben pedig az a legszebb, hogy Jézus nagyon is komolyan veszi a Tamás kérdéseit. Válaszában nincs elutasítás, nem mondja, hogy ezt már annyiszor átrágtuk, hanem megismétli: Jeruzsálemben kell mennem, érettetek s e világért szenvednem kell és meg kell halnom, de harmadnap feltámadok, s visszamegyek az Atyához, akitől jöttem. Így válaszol Jézus a te kérdésedre is. A Tamás neve helyett most a te nevedet ejti ki és neked mondja: én vagyok az Atyához vezető út.

c) A néma hit nem hit. A feltámadás napján Tamás nincs a tanítványokkal. Számára az ügy befejeződött. Jézus halott. Napirendre tér az események felett, s újból régi hivatásának él. Elszakad a tanítványok közösségéből. Kételyei a kétségbeesés határára sodorják. De nem sokáig bírja közösség nélkül. Egy hét múlva ismét velük van (Jn 20,19.24–29). A Feltámadott ismeri Tamás gyengéjét. Ezért mondja neki: „Hozd ide a te ujjadat...” Azért mondja, hogy beteljesüljön a jeremiási prófécia: „Ha teljes szívetekből kerestek engem, megtaláltok engem!” És felele Tamás: „Én Uram és én Istenem!” Tamás most már vallja, hogy Jézus maga Isten. És ez a Jézus titka. Ha más úton keresem Istent és nem az Atyához vezető úton, elmarad ez a hitvallás. Lelke krízisét a feltámadott Úrral való találkozása oldja meg. Ha nem találkozunk Jézussal, hiába valljuk meg a hitünket, senki sem fog hinni nekünk. Tamás hite már nem látszat, nem néma hit, hanem bizonyágtévő hit.

d) El nem hagyván a magunk gyülekezetét. A hitvalló Tamás keresi a többiekkel való közösséget és többé nem szakad el tőlük. Együtt van velük a Genezáret tavánál is (Jn 21,2) és a mennybemenetel napján is, (ApCsel 1,13). Hogy hitünket megőrizhessük és megerősíthessük, maradjunk a gyülekezet közösségében!

Később Tamás Szíria apostola lesz. Ránk maradt a kopt és a görög nyelvű Tamás-evangélium. Misszionáriusként az indiai Madraszba megy. Akiket megtérít, azok a Tamás-keresztyének.

Ő lett volna a hitetlen és kételkedő Tamás? Nem, csupán megtérésre törekedett, kereste meggyőződésének sziklaszilárd alapját és megtalálta: „Mert más fundamentumot senki nem vethet azon kívül, amely vettetett, amely a Jézus Krisztus.” E megtapasztaláson nyugvó hite tette őt cselekvő emberré. Jézus által lett ilyenné. Induljunk el mi is bátran az újesztendő felé az Atyához vezető úton. Ezt az Atyához vezető utat úgy hívják, hogy Jézus. Ámen.

„Így szóltam az angyalhoz, aki az újév küszöbén állott: Adj fényt, hogy biztos lábakkal kerülhessem el a bizonytalanságot! Az angyal így válaszolt: Eredj bátran a sötétbe és tedd a kezed az Isten kezébe! Mert ez jobb és több a fénynél, és biztosabb a járt útnál.” (Keresztyén kínai példázat)

Újévi hűségeskü

Alapige: Nehémiás 10,35
Bibliolvasás: Zsoltárok 127

Amikor egy új esztendő kapuján átléptünk és annak előttünk ismeretlen útján elindulunk, számtalan kérdés fogalmazódik meg bennünk. Vajon mit tartogatnak számunkra ennek az új évnek a napjai? Meg tudjuk-e valósítani terveinket? Beteljesednek-e vágyaink, rég dédelgetett álmaink? Lesz-e elég erőnk, egészségünk a reánk váró feladatok elvégzésére? Javulnak-e, vagy még rosszabbak lesznek életkörülményeink? A gyarapodásnak, vagy pedig az elszegényedésnek lesz-e az ideje ebben az esztendőben számunkra? Örömmek, békességnek, nyugalomnak, vagy szomorúságnak, háborúságoknak, félelmeknek napjai köszöntenek-e ránk? Rendbe jönnek-e megromlott emberi kapcsolataink? Megértőbb lesz-e hitvesünk, hálásabbak-e gyermekeink, szófogadóbbak-e unokáink? Megszabadulunk-e hosszabb ideje kínzó betegségeinktől, félelmeinktől, aggodalmainktól? Megérjük-e egyáltalán ennek az esztendőnek a végét?

A sokféle kérdés mellett fogadalmak is születnek szívünkben. Jobbak próbálunk lenni, jobban odafigyelünk szeretteinkre, hitvesünkre, gyermekeinkre. Több időt szentelünk családunkra, emberi kapcsolatainkra. Kedvesebbek, megértőbbek leszünk. Hűségesebbek leszünk a reánk bízottakban, megpróbáljuk levetközni rossz tulajdonságainkat, szokásainkat. Szakítunk káros szenvedélyeinkkel.

Nos, hogy reményeinkből mi minden teljesedik be, terveinkből mi valósul meg, fogadalmainkból mit tudunk megtartani, az nagymértékben attól függ, hogy hogyan kezdjük meg ezt az esztendőt. Kire nézünk, kire támaszkodunk, kiből bízunk, kire figyelünk az indulásnál és végig, útközben? Kitől várjuk a megtartást, kinek az ígéreteibe fogódzunk? Kire bízunk rá mindazokat és mindazt, akik és amik a legdrágábbak a számunkra? Kinek a hűségébe és megtartó kegyelmébe helyezük életünket?

Újévi igénk, mely Nehémiás könyvéből hangzik felénk, Isten népének hűségesküjéről, benne a zsenge Istennek való felajánlásáról szól. Képzeletünkben tegyük meg most egy nagy utat és ugorjunk vissza a történelemben mintegy 2500 esztendőt, és lássuk meg, milyen események között történt mindez.

Tudjuk, hogy az Ószövetség választott népe hűtlensége, engedetlensége, szövetségtörése miatt Isten ítéletképpen babiloni fogságba került. A hódító Nabukódonozor halála után azonban megrendült a babiloni világbirodalom, és Kr. e. 539-ben a perzsák foglalták el az országot. Egy évre rá már Círus perzsa király engedélyt adott a zsidók hazatérésére és a jeruzsálemi templom újjáépítésére. A három lépésben végbemenő hazatérésnek utolsó csoportját Nehémiás vezette. Közel száz év telt el addig, amikor a Judában élő zsidók küldöttséget menesztettek Nehémiáshoz, aki akkor a perzsa király bizalmi tisztviselője volt. Tájékoztatják az otthoni nehéz helyzetről és Nehémiást megrendíti a kétségbeejtő állapot. Kitartóan könyörög népéért, majd engedélyt kér és kap a királytól, hogy néhány esztendőre hazatérjen. Ezsdrás a templomépítéshez, Nehémiás a város falainak rendbehozásához kezd. Megrendítő olvasni, ahogy a sok ellenség és rosszakaró keresztüztében folyik az újjáépítés, melyben szinte kivétel nélkül minden hazatérő kivette a részét. Sok esetben egyik kezükben fegyver volt, míg a másikkal munkálkodtak. A felépülő falak és a szövetség megújítása az újakezdés lehetőségét jelentik. A fogságból hazatért és építkező népben most tudatosan igazán, hogy ismét csak az Úr cselekedett hatalmas kézzel. Akárcsak Egyiptomból Mózeseket, most is ő

szabadította ki őket az ellenségeik kezéből, ő tartotta meg a maradékot a fogságban, és ő hozta haza őket.

Ezután következik a törvény felolvasása, a sátoros ünnep megülése, a nyilvános bűnvallás, valamint Jeruzsálem és az ország új lakóinak számbavétele.

Nehémiás könyvének 10. fejezetében a nép esküvel kötelezi magát a törvény megtartására. A fogság után a törvény alapján lehetett megállapítani, ki tartozik Izráelhez és ki nem. A megszabadultak nem kényszerből, hanem örömmel engedelmeskedtek, örömmel szentelték az Úrnak az első zsenget. Van miért hálát adni, van miből az Úrnak szentelni. A felépített falak között elfogadott törvény az ígéreteit megtartó Isten hűségének bizonyosságai. A megmaradás egyetlen feltétele: az Istenhez való hűség és az Úr törvényéhez való ragaszkodás.

A megerősített falak az ellenség előtt is arról tettek bizonyosságot, hogy nem az emberi erő, ügyesség, bátorság, hanem Isten tette volt az, hogy Jeruzsálem újra megerősített várossá lett. Akkor értjük meg a törvény iránti hűség kinyilatkoztatását, ha figyelembe vesszük a könyv utolsó fejezetében leírtakat. Nehémiás a falak felépítése után visszament Perzsia királyi udvarába, majd amikor ismét hazatér, megdöbbentő állapotok fogadják.

A falépítés hősi tettei, az öröm és hála felemelő ünnepe után most azt kell szomorú szívvel látnia, hogy az egész nép élete romlásnak és bomlásnak indult. Tudjuk magunkról, hogy milyen lehangelő és rettenetes, amikor örömeink, reményeink hirtelen bánatra és gyászra fordulnak. Amikor életünk napsugaras egén egyszerre csak megjelennek a pusztítást hozó sötét fellegek. Amikor minden erőnket megfeszítve felépítünk valamit, s az egyik percről a másikra romba dől. Ilyen rettenetes volt Nehémiásnak is népe romlását, Istentől való elfordulását látnia.

A családokban is felüti fejét a bomlás. Pogány asszonyok kerülnek Izráel családjai-ba, a gyermekek már a szomszédos, ellenséges nép nyelvét beszélik. Megkezdődött az idegenekkel való keveredés, asszimiláció. Úgy tűnik, hiábavaló volt minden. Isten szabadító kegyelme, hazavezető jósága, a hősiesség erőfeszítés a falak építése körül. Az Úr-ban való örvendezés és hála csak pillanatnyi fellángolás volt.

Valahogy így van a mi életünkben is. Az öröm és bánat, remény és kétségbeesés, vigasság és könny, hűség és feledékenység, engedelmesség és konokság megdöbbentően keverednek egymással. Életünknek egy-egy ünnepélyes, felemelő pillanatában, magasztos perceiben, a sikerek és örömök napjaiban megtelik szívünk és szánk Isten dicséretével, hálával. De milyen gyorsan tovatűnnek ezek a felemelő, magasztos percek, milyen hamar megfeledkezünk arról, aki „mindent oly szépen intézett, sasszárnyon hordozott, vezérelt, bajodban védett”. Milyen könnyen visszaesünk a feledékenység, engedetlenség, hálátlanság bűnébe. Milyen hamar eltávolodunk Istentől, kiesünk a vele való közösségből, belezuhanunk a pusztulás vermébe, az istennélküliség szédítő mélységébe.

Hányszor megtörtént már, hogy Izráel hűtlenné lett, újra és újra az engedetlenség útjára tévedt, a bálványimádás bűnébe esett, nem az Úrtól, hanem az Úr ellenségeitől remélte a megtartást. Hányszor kellett Mózesnek keserűen tapasztalnia a nép hűtlenségét, hányszor kellett a többi prófétának is átélnie a törvényszegések és engedetlenségek sorozatát és azok ítéletes következményeit, a gyalázatot, elvesztetést. Hányszor vezetett a nép hűtlensége a pusztuláshoz, romláshoz. Ugyanezt szenvedte végig Pál és apostoltársai, amikor áldozatos munkájuk, szolgálatuk, fáradozásuk gyümölcset egyik pillanatról a másikra mintha jég verte volna el. Minden erőfeszítés, minden áldozathozatal hiábavalóvá lett. Mindent újra lehet kezdeni. Nemcsak a közösségek, hanem az egyes emberek életében is.

De Isten elhívott, kiválasztott gyermekei tudják, Nehémiás is tudja, hogy „az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk, mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassá-

ga! Minden reggel meg-megújul, nagy a te hűséged!” Nem vet el örökre az Úr, ezért van lehetőség mindig az újrakezdésre. Ebben a nagyon nehéz helyzetben, a romlásban, bűn mélységében sem szabad mindent feladni, mindenről lemondani. Nehémiás nem fordított hátat népének, nem hagyta ott a hűtlen várost és lakóit, nem siet vissza a perzsa királyi udvarba és nem mondja azt, hogy ezzel az elkorcsosult, hitehagyott néppel nincs mit kezdenie, hanem újra elkezd a küzdelmet.

Ő a hit embere, és a romok között is látja az Istentől eléje rajzolt várost, melyet neki építenie kell. Mivel a hit embere, a küzdelem embere is, aki nem adja fel az ügyet az első csatavesztésre, hanem új harcra indul. Megkezd a tisztítást, bűnbánatra, megtérésre hív, rendtartást ad. Megerősíti a törvényt és hűségesküre szólítja fel a népet. Nevének jelentése magában hordozza megbízatását és ajándékát: „Isten vigasztalása.” Van lehetőség az újrakezdésre, de ennek feltétele van: visszatérni Istenhez, az ő akaratához. Törvényéhez igazítani az életet, neki szentelni mindent.

Annyiszor volt a mi népünk és egyházunk életében is nagy összetörtetés. Annyiszor tépázták pusztító viharok a történelem során egyházunkat és nemzetünket. Saját vagy mások bűnei miatt annyiszor kerültünk mi is kilátástalan helyzetbe. De mindig voltak olyanok, akik tudták, hogy a próbák idején kihez kell fordulni. Kihez kell visszatérni. Kítől lehet kérni a holnapot és kire kell figyelni, kinek engedelmeskedve lehet építeni a jövőt. Az a nép, aki kész a bűnbánatra, megtérésre, aki hiszi, hogy Isten kezében van helye, sorsa és jövője, az minden összetörtetéséből fel tud kelni és újra tudja kezdeni az építők munkát.

Nehémiás csak „vigasztalás” a népének, a gyülekezetnek, de egész állapotuk, nyomorúságuk, keresésük és fogadkozásuk a Szabadító Jézus Krisztus felé kiált és mutat. Egy nagyobb tisztogató, egy nagyobb építő után, Jézus Krisztus után, aki vérével és vérében tisztít meg mindannyunkat. Aki nemcsak építette Isten városát, hanem akiben elközéltett Isten országa.

Jézus Krisztus után kiált Nehémiás könyve, és Krisztus után kiált mindannyiunk élete. Ő kész tisztítani és építeni Anyaszentegyházunkat és népünket.

A kérdés az, hogy vannak-e, lesznek-e magyar református lelkek, akik hisznek. Akik hittal tudják megharcolni a hit nemes harcát, akik az Úrnak tudják áldozni a zsengett, Isten kezébe tudják helyezni életüket, családjukat, népüket, azok sorsát, jövődjét.

Nehémiás könyvének summája az, hogy Isten nem akarja, hogy városa, népe romokban legyen, elpusztuljon. Erőt ad minden ellenséges támadás ellen, és erőt ad minden ellenséges környezetben az építkezés folytatására. Megerősítette Nehémiás és népe kezét, és sok küzdelemben vitte őt és őket, bukásokon és győzelmeken keresztül a végső győzelem felé, mennyei országának polgársága felé.

Isten célja mindenkor népevel, velünk is ugyanez. Mind közelebb kerülni hozzá, az ő országához. Visszakerülni oda, ahonnan eltávolodtunk, a vele való igazi közösségbe. Ide akar bennünket Isten elsegíteni, ide hív bennünket. Mindent megtett azért, hogy mi újra áldott közösségbe legyünk vele. Meghozta ezért a legnagyobb áldozatot, az ő egyzüllött Fiát adta érettünk. És „aki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mi módon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?” Bűneink bocsánatát és az örök életet is!

Akkor lesz áldott ebben az új évben az indulásunk, járásunk és megérkezésünk, ha hittal elfogadjuk az Úrtól mindazt, amit Krisztus Jézusban elkészített és kínál számunkra, és hálával, az énekíró szavaival imádkozva helyezzük kezébe életünk zsengettét, szívünket: „Itt van szívem, neked adom Uram, neked ki alkotád... Itt van szerelmem áldozatja, hűségem hú kezébe adja, itt van szívem, itt van szívem.” Ámen.

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve

Imahét 2007

A süketeket is hallókká teszi és a némákat is beszélőkké.

Mk 7,37

1. nap. Vasárnap Kezdetben volt az Ige.

„Akkor ezt mondta Isten...” (1Móz 3)

1Móz 1,2; 2,4 Isten teremtette a világmindenséget az Ő igéje által.

Zsolt 104,1–9 Isten az egész teremtett világ Ura.

Jel 21,1–5a Isten mindent újjá tesz.

Jn 1,1–5 Kezdetben volt az Ige.

2. nap. Hétfő Krisztus szabadító szava.

„A süketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké.” Mk 7,31–37

Ézs 50,4–5 Az Úr megtanított engem beszélni, hogy tudjam szólni igéjét az elfáradtaknak.

Zsolt 34,1–16 Áldom az Urat mindenkor.

Kol 1,11–20 Ő a láthatatlan Isten képe.

Mk 7,31–37 Jézus a süketeket hallókká, a némákat beszélőkké teszi.

3. nap. Kedd A Szentlélek adja az igét.

„A Szentlélek... tesz majd bizonyosságot énrólam.” Jn 15,26

Joel 2,26–29 Kitöltöm majd lelkemet minden emberre.

Zsolt 104 Megújítod a föld színét.

1Kor 12,1–4.12–13 Senki sem mondhatja „Jézus Úr”, csakis a Szentlélek által.

Jn 15,26–27 és 16,12–13 Az igazság Lelke... majd bizonyosságot tesz rólam.

4. nap. Szerda A feledékenység hallgatása és a szenvedés kiáltása.

„Ha szenved az egyik tag, veled együtt szenved valamennyi.” 1Kor 12,26

2Móz 3,7–10 Isten meghallgatta az elnyomottak segélykiáltását.

Zsolt 28,1–8 Uram, ne fordulj el tőlem némán!

1Kor 12,19–26 Sok tag, de egy test Krisztusban.

Mk 15,33–41 Jézus hangosan felkiáltott: „Én Istenem, miért hagytál el engem?”

5. nap. Csütörtök Isten megítéli a mi hallgatásunkat.

„Bizony mondom néktek, amikor nem tettétek meg ezeket...” Mt 25,45

Mik 6,6–8 Mit követel tőlünk az Úr?

Zsolt 31,1–5 Isten a menedék és a biztos szabadító.

1Pt 4,17 Az ítélet az Isten háza népén kezdődik.

Mt 25,31–46(41–46) Velem nem tettétek meg.

6. nap. Péntek Felhatalmazásunk van arra, hogy kimondjuk ...

„Az asszony pedig... félve és remegve... elmondta neki a teljes igazságot.”

Mk 5,33

Bír 6,11–16 Én veled leszek.

Zsolt 50,1–15 Hívj segítségül engem.

ApCsel 5,26–32 Istennek kell engedelmeskednünk.

Mk 5,24–34 El kell mondanunk a teljes igazságot.

7. nap. Szombat Elhagyatottság.

„Miért vagy oly távol tőlem, hogy segíts?” Zsolt 22,2

Ézs 53,1–5 Fogyatékoságainkat elviselni és a csapásokat elhordozni.

Zsolt 22,1–5 Elhagyatás.

Róm 8,35–36 Elváltatva a Krisztus szeretetétől?

Mt 27,57–61 Az eltemetett szeretet.

8. nap. Vasárnap Feltámadás – megdicsőülés.

„Minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr.” Fil 2,11

Éz 37,1–14 Az Úr kihoz titeket a ti sírjaitokból.

Zsolt 150 Minden lélek (ami lélegzik) dicsérje az Urat.

Róm 8,31–39 A meghalt, sőt feltámadott Krisztus az, aki esedezik értettünk.

Lk 24,44–52 Az apostolok mindig a templomban voltak és áldották az Istent.

Első nap

Fazakas László

Margitta

Isten mindent újjátesz, újjáteremt

Alapige: Jelenések 21,1–5a

Az életnek – mind földi, mind mennyei vonatkozásban – van egy, Istenben elrejtett kezdete és egy Istenben elrejtett vége. Valójában Ő a Kezdet, az Alfa, és az Ómega, a Vég. Ami az utóbbit illeti, árnyaltabban kell fogalmazni: földileg/emberileg a vég, mivel térben-időben minden véges, viszont mennyeileg beteljesedés a végtelen/örök isteniben. Ezt a kinyilatkoztatást/kijelentést adja Jézus Krisztus – „Ő minden Ura!” – Jánosnak. Az élemedett korú hű szolgálja ezt megérti, azonosul vele és boldogan adja tovább a tiszta szívűeknek, mert ők meglátják az Istent. (Mt 5,8). Minden szem meglátja, mondja János. Ennek előfeltétele a Mindenható általi mindent-újjáteremtés!

Szeretett testvéreim az Úr Krisztusban!

A régi szövetség népe, Izráel a teremtés hat „napja” utánitette nyugalom-nappá, az örök nyugalom előképévé. Az Újszövetség népe, a „lelki Izráel”, a mi Megváltónk, az Úr Jézus Krisztus feltámadása napját, az Úr napját tette ünneppé, amikor sajátos módon vagyunk az övéi. Ez a mi vasárnapunk, ez a mi mai napunk is. János is ezen a napon (Jel 1,10) kapta a kijelentést, lélekben elragadva, mint aki látta a láthatatlant. Erre csak az isteni kegyelem által újjáteremtett ember szíve képes, az által, aki nagyobb a mi szívünkénél és mindent tud (1Jn 3,20). Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni (Zsid 11,6), egy mód van csak, a Krisztus-hit: aki Krisztusban van, új teremtés az, és hitben elébe megy annak a valóságnak, mely a Krisztusé. Néz – és lát, hall – és ért, amit szem nem látott, fül nem hallott s az emberi szív felfogni képtelen, Istent magasztalja és bizonyágtételével kifejezi a kifejezhetetlent.

Az Istenben elrejtett kezdet: A Legyen világosság! Menny és föld, tér és múlt idő – mindez a lehető legjobb minősítést kapta: „és látta Isten, hogy MINDEN, amit alkotott, igen jó” (1Móz 1,31), ahhoz, hogy képmása, az Ember, a férfi és a nő mindent elrontson a földön, a mélytengerektől az ózonrétegig, mit a teremtő Isten rábízott (1Móz 1,27–28). Atomhulladékot tárolunk a tenger fenekén, a veszélyes hulladékok megfertőzik az ivóvizeinket, a vegyszerek a talajt, embert, állatot. Klónozzunk és génmódosítunk. Csoda, hogy csak ennyi a rákos betegek száma! Egyetemes az igény! Vissza az öko- és

biotermékekhez, vissza a természethez, és ez vezetheti az emberiséget vissza a Bibliához. Lássuk, mit mond az agg apostol a történelem katasztrófasorozatai kapcsán? Olvassuk el a Jelenések könyvének 7–18 fejezeteit: ideje lesz az atomháborúnak, a biológiai holokausztnak, a kémiai apokalipszisnek, Armageddonnak. Mindezeknek árnyéka szeptember 11. óta rávetül a földre.

Az ember megistenülni vágyott. Íme, az eredmény! Építsünk tornyot, érje az eget, ... s a felhőkarcolók, az iker-tornyok kártyavárként összeomlanak az emberi gonoszság okán. Vallások, civilizációk ütköznek, bábeli a zűrzavar. Okkal félünk, „a félelem gyötrellemmel jár, aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben. Mi szeressük Őt, mert ő előbb szeretett minket!” (1Jn 4,18b–19). Istennek más tervei vannak az emberi fajjal. Közbelép. Legyünk – mert lehetünk – megrögződött derűlátók, mivel a legjobb még hátra van! Erről szól a mai ige.

Mondják, hogy egyidejűleg mintegy negyven fegyveres konfliktus zajlik mindenkor, szerte a Földön. Mindegyik lehet a vég kezdete. Helyreállítható-e az édeni/paradicsomi állapot, a földi mennyország? Van-e fény az alagút végén? A válasz: elviszlek a jövőbe azáltal, hogy visszatérek a Bibliához, vissza Istenhez, aki a süketet hallóvá, a némát beszélővé, a vakot látóvá teszi ténylegesen és jelképesen egyaránt. A bűn, a félelem, a fájdalom, a halál testi-lelki fogyatékoságunk jele. Kiszolgáltatottságunk nem kétséges: ne lásson, ne halljon, ne értsen, – ne gyógyuljon meg (Ézs 6,9–10). A bűn megvakít, megsüketít, érzékeink megcsalnak, s megcsaljuk mi is egymást, mint öszüléink, hogy aztán megnyíljon mindkettőjük szeme és észrevegyék, hogy meztelenek, aztán meghallják az Úristen hangját, s elbűjjanak, féljenek. (1Móz 3,7–8) Van ilyen látás és ilyen hallás is. Rengeteg ilyen Isten nélküli, boldogtalan élet van ma is. Talán a környezetünkben, vagy szeretteink körében is. Milyen fájdalmas az ilyen élet, mennyire méltatlan az emberhez, mint Isten gyermekéhez! Mondjátok, testvéreim, érdemes így élni? Oly sokan nem tudják, nem is gondolják, hogy másként is lehet és érdemes élni ezt az életet, amelyet most testben, az Isten Fiában való hitben éljük, aki szeretett minket és önmagát adta értünk (Gal 2, 20). „Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.” (Ézs 53,5)

Isten azt mondja, eljön a teljesség, Ő újjáteremt mindent. Nem lesz többé, ami ma jellemző, nem lesz testi-, szellemi- vagy lelki fogyatékoság; nem lesz szükség szemüvegre, hallókészülékre, beszédterápiára, tolókcocsira, fehérbotra... (Ézs 33,24; Jer 30,17) A teremtett világ nyög (Róm 8,22; 18–21), várja az újjá-teremtést, az új teremtést, Isten fiainak megjelenését. Ma egyedeket ment meg, vált meg, teremt újjá. Holnap pedig mindent újjáteremt. Az újjáteremtés isteni törvényszerűsége alapján, Tritó-Ézsaiás szavaival: „Íme, új egeket és új földet teremtek, és a régiek ingyen sem említetnek, még csak észbe sem jutnak” (Ézs 65,17), „mert mint az új egek és új föld, amelyeket én teremtek, megállnak én előttem, szól az Úr, azonképpen megáll a ti magvatok és nevetek...” (Ézs 66,22)

Az előbbieket teljes és helyes megértéséhez Krisztus Urunk szavai vezetnek el, mikoris hamis krisztusokra és hamis prófétákra figyelmeztetve – kik a választottakat is megtéveszthetik – feltárja a végidőt, az Istenben elrejtett titkot, az Emberfia eljövételét (Mt 24,23–42). A jánosi kijelentés szerint: „Bizony, hamar eljövök.” – „Jöjj, Uram Jézus!” (Jel 22,20) Eljövetele egybeesik az új ég és új föld megjelenésével, azt követően, hogy e látható világ, „az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el” (Mt 24,35), hanem az újjáteremtésben teljessednek be maradéktalanul. János ezt látta és ekként látatja velünk: „láttam egy nagy fehér királyi széket és a rajta ülőt; színe elől eltűnt a föld és az ég, és nem maradt számukra hely (Jel 20,11), és minden sziget elmúlt s a hegyek is (Jel 16,20). Minden sziget, még Pátmosz is!..., „és a ten-

ger sincs többé” (21,1), ami elszakítja/elválasztja az egymást szerető szíveket. Az ige megnyitja szemünket (=hitünket), hogy elébe mehessünk a remélt dolgok valóságának, a végső valóságnak, mely Krisztusé; és hallóvá, értővé tesz. „Akinnek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezetnek.” (Jel 3,13)

Miközben az ég csillagai lehulltak, ahogyan a fügefafa hullatja éretlen gyümölcsét, amikor nagy szél rázza s az ég is eltűnt, mint egy felgöngyölödő papírtekeres (Jel 6, 13–14), János látja-láttatja, hogy a „tenger sincs többé”. Nagyönis személyes jellegű üzenethordozó kifejezés a tenger. Áthidalhatatlanul szakította-választotta el szeretteitől, az érte aggódó közösségtől. Mennyire nem tudjuk megszokni, hogy szeretteink távol kerültek, távolba szakadtak. Viszontlátjuk-e még egymást, mielőtt meghalunk? – mily szörnyű érzést ébreszt bennünk. Csak az imádság kapcsol össze, s ez mily nagy áldás!

Az új világ, a más világ – új ég és új föld – eljövetele az emberi kapcsolatok létező akadályainak, korlátainak a megszűnését jelenti. A Jelenésekben végig a kaotikus hatalmat és erőt, a teremtő és újjáteremtő Isten ellentétét jelenti a tenger. A teremtésig visszavezetve s onnan világekorszakokon át ható tenger kiadja a halottakat a halállal és pokollal (Jel 20,13), mielőtt megszűnik lenni. Ezáltal megszűnik a legszörnyűbb és legfájóbb elszakíttottság-érzés, az elhunyt szeretteink, drága halottaink iránt érzett gyász, jajkiáltás, fájdalom (21,4). Az ős Gonosz, a teremtés potenciális bajkeverője végérvényes vereséget szenved. „Halál, hol a te fullánkod? Pokol, hol a te diadalmad?!” (1Kor 15,55). János, Isten szava profétikus közvetítője kijelenti: a korábbiak, a történelmi korok okozta egyetemes emberi nyomorúságok elmúltak.

Miután a szeretett városra Istentől a mennyből tűz szállt alá (Jel 20,9), János látja a menyzeit, a Mennyasszony-várost alászállni (19,7–8; 21,1), fényes, tiszta gyolcsba, a szentek igaz cselekedeteibe öltözötten.

„A menysei Jeruzsálem szabad: ez a mi anyánk!” (Gal 4,26), nem Bábel-szerűen földi, nem emberi erőfeszítés eredménye. A menysei város polgárává lenni, végülis, az ingyen-adott kegyelem dolga. Eszünkbe juttatja Ézsaiást: „mint férfit, akit anyja vigasztal, akként vigasztallak titeket én, és Jeruzsálemben vesztek vigasztalást!” (66,13) Nem a leromboltban, hanem a menyseiben, aki a mi anyánk, mert „nekünk a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül” (Fil 3,20).

A „szent város, az új Jeruzsálem” Isten népének végső otthona. Itt a földön nincs nekünk maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük (Zsid 13,14). János előtt és mellett mások is beszélnek a menysei Jeruzsálemről, így például Pál apostol is (Gal 4,24–31; Fil 3,20 stb.), miként előbb láttuk. Mindez benne van a keresztyén apokaliptikus hagyományban: leszáll a szent város az utolsó napon, láthatni Isten szent ábrázatát, az élet fáját, arany- és ékszer-éptményeket (2Ezsd 7,98; Lévi test. 18,11; 1 Énók 25,5). A jánosi látomás az újjáteremtést s a menysei várost illetően gazdagon fellelhető tehát a zsidó apokaliptikus hagyományok palettáján, melyről János a színeket veszi s az árnyalatokat keveri az új Jeruzsálem képírójaként, annak allegorikus megfestésekor.

Ugyanakkor a hellenisztikus-római elképzeléseket is kivetíti az ideális várost illetően; benne a herodotoszi Babilon leírása éppúgy, mint a Róma által büszkén kikért Örök Város, amint az a János korabeli római pénzérméken olvasható.

Az ember-éptette csodálatos városok – Babilon, Róma vagy a mai világvárosok – csak halvány és töredékes megvalósításai az isteni valóságnak; tükör-általiak, homályosak. A jánosi bemutatás nem riport-beszámoló arról, amit lát. Irodalmi kompozíció ez a legjavából, jelképes teológiai fogalmakkal. Revelációja értelme: Isten e világgal való célja nem más, mint természetének a megismertetése, hogy úgy szerette ezt a világot, hogy egyszerűlt Fiát adta érte, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen (Jn 3, 16).

Kezdetben teremtett Isten – a Vég elérkeztevel újjáteremt Isten. Keresztyén meggyőződésünk szerint az idők végén nem egy eseménnyel, hanem egy Személlyel találjuk szembe magunkat. A történelem útja végén Isten lesz „minden mindenkben”, mindenkinek (Panta en pasin) – 1Kor 15,28 szavaival. Az újjáteremtés utolsó darabja az új Jeruzsálem. Egy hang magyarázza el az alászálló várost (21,3), amint Isten az emberiséggel lakik/sátorozik, ahogy maga Isten lesz velük-velünk: Immánuel! Isten nem a véget hozza el: Ő maga „A Vég” Kire, vagy mire vár tehát a hívő ember az idők és a világ végén? Istenre. Istent várja, Ő a végső valóság.

„És a tenger sincs többé.” Személyes, egzisztenciális, nagyon lényeges elem, nem győzzük eléggé hangsúlyozni: ami Jánost elszakította s elválasztotta aggódó szeretteitől, akiket talán soha többé nem láthat itt e földön, akikkel csak írásban és imádságban kommunikálhat, – ami elválaszt itt e földön szeretteinktől, akikkel írásban, telefonon, interneten és imádságban tartjuk a kapcsolatot, és akik végképp elszakadtak tőlünk s itt e földön soha többé nem láthatjuk őket, nos – ettől a hiánytól nem kell többé szenvedni. Az újjáteremtettség eltávolítja az emberi kapcsolatok jelen akadályait, azok félelmes, kaotikus valósága eltűnik. Könny, halál, gyász, özvegyiség, árvaság, magány, jajgatás, fájdalom nem lesz többé (21,4). János itt sem bölcséletet ír. Ő profetikus közvetítő. Kijelenti: az előző dolgok, minden korok emberi nyomorúsága ELMÚLT, tovatűnt, mert Isten MINDENT újjáteremt, újjátesz. A Mindenható ígéri meg ezáltal, hogy minden, de minden, ami most meglopja-megrövidíti életünket a beteljesedéstől, örömtől, boldogságtól – az mind a múlté lesz végképpen abban a mennyei valóságban, ahová Isten a történelmet vezeti.

Isten megvigasztal és letöröl minden könnyet, mint szerető szülő síró gyermeke pergő könnyeit. Gyöngéden, szeretettel öleli át megváltott gyermekeit. Ez legyen, testvéreim, boldog hitbizonyosságunk! Ámen.

Második nap

Gyenge János

Kolozsvár

Krisztus szabadító szava

Alapige: Márk 7,31–37

Különös témát választottak az ideai imahét számára: *A süketeket is hallóvá teszi és a némákat is beszélővé*. Bizonyára, Jézusról van szó.

A felolvasott alapige Jézusnak egy csodatettét mutatja be, egy süketnéma meggyógyításának csodáját. Jézus alig érkezett meg Tirus és Sidon környékéről a Galileai-tenger partvidékére, azonnal híre ment otlletének. Mindig nagy sokaság gyűlt Jézus köré, ahol Ő megjelent. Sok beteget vittek hozzá, kiket Ő meggyógyított. Most, többek között, egy nehezen beszélő, dadogó süketnémát vittek hozzá. Milyen jó, hogy ennek a betegnek volt embere, aki Jézushoz vigye. Egy másik történet szerint a bethesda-i betegnek nem volt embere, aki bevigye a vízbe, annak felkavarodása után. De Jézus mégis rátalált és mint tudjuk, meggyógyította őt.

Ma is sok beteg nem juthat el a gyógyulás közelébe, mivel nincs embere. Vagy azért, mert nincs pénze és nincs kitől kérjen, vagy mert nincs megfelelő ruhája, vagy talán, mert már nem is akar meggyógyulni.

Ennek a süketnémának lehet, hogy nem voltak testi fájdalmai, hiszen a süketség és némaság nem fáj, de bizonyára voltak lelki fájdalmai. Ő nem hallhatta az emberi beszé-

det, a madarak énekét, a természet zúgását, a fák susogását, a zene csodálatos harmóniáját. Lehet, hogy sohasem hallott, így született, s akkor talán nem is olyan nehéz elviselni a süketiséget, de lehet, hogy valamikor hallott, s csak később következett be ez a hátrányos helyzet. Ismerek egy embert, aki tökéletes hallással született, de egy ragályos gyermekbetegség következtében megsüketült. Ezt követően fokozatosan veszítette el beszélőképességét is, míg teljesen megnémult. A süket ember nem hallhatja élettársának, gyermekének, szüleinek hangját, nem érzékeli a hangszíneket, hangmagasságot, nem tudja felfogni a halk és szelíd, vagy a haragos, szidalmazó beszédet, a dicsérő vagy elmarasztaló megnyilatkozásokat. Ezzel a beteg emberrel biztosan voltak orvosnál is, de mindhiába, nem tudtak segíteni rajta. Szenvedését bizonyára az is fokozhatta, hogy egyesek megbélyegezték betegsége miatt, akárcsak a vakon született embert, akiről a tanítványok azt kérdezték Jézustól, hogy ő vétkezett, vagy annak szülei, hogy vakon született. Ismerjük Jézus válaszát: „Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei, hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai.” (Jn 9,1–3)

Az ember kommunikáló lény. Beszédünk által értjük meg magunkat, közöljük gondolatainkat, és hallásunk (fülünk) által értjük meg a másik embert. A süketnémák bizonyos jelrendszert használnak egymás megértése és megértetése érdekében. Nem tudják szavakban őszintén kifejezésre juttatni érzéseiket, vágyaikat, véleményüket, gondolataikat, nem tudják elsírni panaszait, bánatukat, fájdalmukat. Ennek az embernek nem ismerjük az életkorát. Úgy gondoljuk, hogy nagyon szomorú lehetett. De talán most egy reménységű gyűlhatott ki lelkében, amelyik azt súghatta neki: meg fogsz gyógyulni. Reménye beteljesülni látszik: Jézus fogadja, nem utasítja el magától, mint az előző történetben a hozzá menő pogány asszonyt Tíruszban, aki leánya meggyógyításáért esdekel. A süketnémát Jézushoz vezető emberek azt kérik Jézustól, hogy tegye rá a kezét a betegre, érintse meg a beteg testrészeket. Arról nem tudósít a Szentírás, hogy Jézusnak megmondták volna, miben szenved a beteg. Nem is lett volna erre szükség. Jézus tudta, mi fáj ennek az embernek, minthogy minden betegről tudja, miben szenved. Most is tudja, hogy közülünk kinek-kinek mi a panasz, mi fáj, s azt is tudja, hogy mi okozza a fájdalmat, a szenvedést. Lehet, hogy te is azért jöttél ma Isten házába, mert valaki azt mondta, hogy itt van Jézus Krisztus. Talán valamilyen fájdalmadat szeretnéd elmondani Jézusnak, talán azt akarod, hogy megérintsen Isten Szentlelke, Isten Igéje. Jól tetted, hogy eljöttél, mert valóban itt is jár Jézus Krisztus. Ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az Ő nevében, Ő ott van közöttük. Még csak el sem kell mondanod Neki, mi fáj, miért szomorkodsz, csak engedd, hogy lélekben kiragadjon téged is a sokaságból és Szentlelkével érintsen meg téged is. Ezt tette a süketnémával is: kiragadta a sokaságból és ott kettőjük között történt meg a csoda. A betegség személyes ügy. A gyógyulás is az. A beteg személyesen kell hogy megjelenjen gyógyítója előtt. Jézus átvilágítja a beteg ember lelkét, minthogy a röntgensugarak átvilágítják az ember testét. Ahogy az orvos leolvassa a röntgenfelvételtől a leletet, úgy olvassa le Jézus is, az Ő Lelke által, mindannyiunk lelki és testi világának valóságát. De ezért Hozzá kell menni.

A gyógyítás nagyon egyszerűnek tűnik. Jézus bedugja az ujját a süketnéma fülébe, majd az ujjára köp (új fordítás szerint) és megérinti a beteg nyelvét. Majd feltekint az égre és imádkozik, beszél az Ő mennyei Atyjával. Jézusnak ebből a cselekedetéből is nyilvánvalóvá válik, hogy Őt az Atya küldte és nem akar mást tenni, mint az Atya akaratát teljesíteni. Jézus gyakran fordult az Atyához imádságban, mielőtt valamit tett volna. Most is, csak miután az Ő Atyjával beszélt, fordult a beteghez és így szólt: Nyilatkozzál meg! Nyílj meg! A mai ember, s talán sokan abban az időben is, elvárták volna, hogy Jézus valamilyen gyógyszerrel adjon a betegnek, vagy hogy elküldje valamilyen gyógynövényt szedni, amiből teát készítsen és azzal végezzen egy ún. kúrát. Valójában

ez is történt. Jézus egy láthatatlan gyógyszert adott át a betegnek. Az Ő isteni erejéből, az Ő saját énjéből kölcsönzött egy darabot a betegnek. Mennyei gyógyszert adott neki.

A Jézus cselekvése jelképes. Érzékelteti a süketnémával, hogy annak fülét és nyelvét gyógyítja meg, ezért érintette meg ezeket a testrészeket. Egy másik alkalommal Jézus egy vaknak a szemét illette és az meggyógyult. A gyógyszerek hatóanyagát általában a természetből vonják ki, növényekből, ásványokból. A világmindenséget Isten teremtette, benne a növényeket, állatokat, vizeket, ásványokat stb. Isten igéje teremtő szó. Ő szólt, és megllett. Jézus Krisztus, a maga isteni hatalmával és erejével, miért ne tudna azonnal ható gyógyszert kölcsönözni? Ő meg tudja újítani azt, ami elavult, megkopott. Meg tudja tisztítani azt, ami beszennyeződött, elhomályosodott. Jézus le tudta győzni a gravitációs erőt is, amikor járt a vizeken, le tudta győzni a biológiai-fiziológiai erőket is, amikor a Gecsemáné kertben meggyógyította a főpap fiának, Málkusnak a fülét, vagy amikor megújította Lázár oszlásnak indult testét. Jézusból gyógyító, újáteremtő erő származott és származik. Most is ez történt a Genezáret-tó partján. Jézus feltekintett az égre, imádkozott, tusakodott lelkében, sóhajtozott, majd a beteghez fordult és így szólt: Nyilatkozzál meg! „És azonnal megnyilatkoznak annak fülei és nyelvének kötele megoldódék, és helyesen beszél vala.” Mennyire egyszerű volt az egész. Nem kellett hetekig, hónapokig kezelni a beteget, nem kellett megműteni annak sem a fülét, sem a száját, sem a nyelvét. Ezt a beteget az őt Jézushoz segítő, Jézushoz vivő hozzátartozóinak hite gyógyította meg. Ha ők nem hitték volna azt, hogy Jézus meg tudja gyógyítani, nem is indultak volna el vele hozzá. Emlékezzünk csak Jairusra, vagy a pogány századosra, akik hittek Jézus gyógyító erejében és ezért fordultak hozzá segítségért. A vér folyásos asszony pedig azzal a hittel követte Jézust, hogy ha csak ruhájának szegélyét megérinti, meggyógyul. Az asszony meggyógyult. A süketnéma is meggyógyult. Te akarsz-e meggyógyulni? – kérdezi Jézus most tőled, tőlem. Akarsz-e meggyógyulni beteg édesanya, édesapa, beteg gyermek, beteg család, beteg gyülekezet, beteg ifjúság, beteg nemzet, beteg Európa, beteg világ? Mennyi nehezen halló vagy süket fül, és mennyi néma, szótlán száj van ezen a világon! Beteg a társadalom, beteg a politikai élet, beteg az egyház. Olykor szelektíven hallunk, máskor meg szelektíven beszélünk, annak megfelelően, hogy milyen érdek vezérel bennünket. Nem vesszük észre, hogy orvosra van szükségünk. Még ha észre is vesszük ezt, hamar megnyugtatjuk magunkat azzal, hogy még nem vészes, még van időnk orvoshoz fordulni, majd, amikor megöregszünk, akkor majd több időnk lesz ezzel a kérdéssel foglalkozni. Sok testi beteg azért nem fordul orvoshoz, mert fél a kór felfedezésétől, vagy fél a műtéttől, a kórházi kezeléstől. Egyes gyermekek azért félnek az orvostól, mert kiskorukban a szülők, nagyszülők fehérvérköpenyes, injekciós tús doktor bácsival ijesztgették őket, tanították mősresre. Jézus Krisztus nemcsak egykor vándorolt Tirus és Sidon határain, Tízfárison keresztül a Galileai-tenger vidékére, hanem ma is útban van. Szentlelke és igéje által végigvonul Erdély falvain és városain, a kis, eldugott szórványokon és a nagy városokon, és megmegáll, hogy a hozzá folyamodó süketeket, dadogókat, némákat megérintse, meggyógyítsa. Vár mindannyiunkat, hogy megérintse süket fülünket, néma nyelvünket. A 21. század nagy hangzavarában egyre kevesebben hallgatják Isten igéjét, s talán még kevesebben szólják azt. Egyre kevesebben feltételezik azt, hogy Istennek volna szava a 21. század emberéhez is. Pedig mennyire, hogy van. Ma, amikor a kommunikálás, különösen az ifjabb nemzedék tagjai között, többnyire számítógépeken keresztül történik, esetleg tömör, olykor jelszavas mobiltelefon-beszélgetés útján, teljesen elszigetelődnek az emberek. Nincs idejük még egymással sem foglalkozni. Csak üzleti kapcsolataik ápolásán fáradoznak, nemhogy csak egy kicsit is foglalkoznának lelki világukkal. Így aztán elhidegül még az a szerény kapcsolat is, ami valamikor megvolt az egyházzal. Nincs idő

a családra. Nem foglalkozunk önmagunkkal sem. Nincs időnk egymást meghallgatni, még életársunkat sem, gyermekeinket sem. Egyre indulatosabbakká, idegesebbekké, türelmetlenebbekké válunk. Nem vagyunk kíváncsiak senki véleményére, tanácsára, legkevésbé az Istenére. Pedig Isten meghallott üzenete, igéje megnyithatja minden ráfigyelőnek a fülét, szívét, lelkét. A tiedet is. Hány emberi kapcsolat jött helyre az idők folyamán az által, hogy Isten igéje eljutott valakiknek a fülén keresztül a lelkükig. Mennyire örültek azok, akik látták a csodát ott a Galileai-tenger partján, annak, hogy a süketnéma meggyógyult. Bármennyire is tiltotta Jézus, hogy ezt valakinek is elmondják, annál bátrabban híresztelték, hogy ott van Jézus. Sokaknak megnyílt a szája a bizonyágtételre: „Mindent jól cselekedett, a süketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké.” Ézsaiás próféta így tesz bizonyosságot Istenről: „Az Úr Isten bölcs nyelvet adott énnékem, hogy tudjam erősíteni a megfáradtat beszéddel,... az Úr Isten megnyitotta fületem és én nem voltam engedetlen, hátra nem fordultam.”

Te mit fogsz mondani, mikor innen elmész? Ámen.

Harmadik nap

Szakács Zoltán

Köröstárkány

Kitöltöm lelkemet minden emberre

Alapige: Jóel 2,26–29

Az Újszövetségben, Pál apostol egyik levelében olvashatunk arról, hogy a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. Azt gondolom, ez az alapézés mindannyiunkban megerősödik, valahányszor körülnézünk a világban. A világon zajló összes folyamatok mintha arra mutatnának – a maguk meglehetősen élénk, figyelemfelkeltő módján –, hogy az embernek lassan elege van a körülötte levő romlott, szennyes, széttöredezett és hazug világból. A romlás ugyanis az ember életének minden területére beférkőzik, megrontja, zavarossá, beteggé teszi, kiábrándultságba és pusztulásba viszi azt. Valamire szüksége van tehát ennek a világnak, amit sem politikai pártok, sem gazdaság, sem kultúra meg nem adhatnak, amit ember nem ígérhet, amivel egyedül csak Isten ajándékozhat meg. Ez az ige, Jóel próféciája éppen erről a mindenkít érintő és mindenkit Istenhez vezető ajándékról szól, mely a messiási időben töltetik ki az emberekre. Ez az ajándék pedig nem más, mint maga a Szentlélek.

Különös üzenet ez, mert az ember azt hiszi, hogy erre van a legkevésbé szüksége. Ugyanis mi mindent testünk (hasunk) szemüvegén keresztül nézünk. Éppen ezért úgy gondoljuk, ha testünknek mindene megvan, akkor már elértük a teljes boldogságot, nyugalmat és az élet teljességét. Igénk azonban éppen arról szól, hogy ha így gondolkozunk, lényegében csak fél életet élünk és Isten titkait csak félig értettük meg.

Jóel próféta egy olyan időben szól, amikor Isten büntetése sújtja Izrael népét sáskacsapás formájában. Az élelem hiányával ébreszti rá őket életük legnagyobb hiányosságára. A nép életéből hiányzik az Istenhez való odafordulás, a bűnbánat, a megtérés, az Isten bölcsességével és Lelkével való feltöltekedés és közösség. Azzal pedig, hogy Isten késznek mutatkozik népének megelégtetésére az új áldás ígéretével, éppen azt mutatja, hogy Ő a teljes élet megváltásán és megszentelésén munkálkodik. Nyilván az a tény, hogy Isten először a testi áldásokról beszél, nem jelenti azt, hogy ez a világ csak abból áll. Sőt, ez a jelképe annak, hogy amint a test megelégszik a bőséges táplálékkal, úgy az Isten jóvoltából a Lélek közlésének idején az emberi lélek is bőségesen jól fog lakni az

Isten szeretetével, igazságával és bölcsességével. Mert – ahogy Kálvin mondja – Istennek nem az a célja velünk, hogy csupán jóllakasson és hizlaljon, hanem az, hogy felkészítsen a mennyei életre.

Hát igen, erre készül a mai kor embere a legkevésbé. Mi hamar magunkhoz vesszük a test áldásait: a finom ételeket és italokat, a drága ruhákat, a hatalmas házakat, a gyors autókat, a kényelmet még kifinomultabban és modernebben biztosító különféle gépeket. És csak lassan ébredünk rá, hogy az ezekért folytatott nagy hajszában, testet és lelket nyomorító nagy taposásban Istent és embert meggyalázó, kétszeresen lelketlen és érzéketlen, szégyellnivaló lett az életünk. Hajtunk azért a bizonyos testi megélhetésért, halmozuk az étkeket, termelünk és belesápadunk, ha éhező vagy szükségét szenvedő testvérünknek adnunk kell. A legdrágább holmikat vásároljuk, s ujjal mutogatunk, ha másik embertársunk csak „rongyokban” jár. Hatalmas, családi házainkban már számát sem tudjuk a szobáknak, de a testvért, a felebarátot könnyű szívvel tagadjuk ki és hagyjuk sorsára. Egyre nagyobb kényelmet engedünk meg magunknak, de a másikat zsigerig kihasználjuk önző céljaink szerint, és nemcsak az embert, hanem a természetet is. Kánaáni jólétet ígérve hazudjuk szembe az embereket és egyre nagyobb a lelki üresség, az elkeseredés, a kiábrándulás. Hamis világot és egy élheterlenebb jövőndőt építünk szét-esett családokkal, erkölcsseikkben halott emberekkel, beszennyezett és kipusztított környezettel. Nem csoda, ha egyik papköltőnk rímbe szedve hívja Isten életeket újjító Lelkét:

Jöjj Szentlélek, te égi tűz!
napnál hevesebb lángjaid
bontsák szeretetté bennünk
a gyűlölet atomjait.

Szent Szél, légy a szellőztetőnk,
szórd szét a nehéz felleget,
mely sötét árnyékaival
a földre s ránk telepedett.

Zúg át rajtunk égi vihar,
ne békés népek tűzhelyét
s vetését – de gögös, hazug
bálványainkat zúzva szét.

(Bódás János: *Pünkösdi ének*)

Éppen az Isten Szent Lelke hiányzik életünkéből. Mert ez a Lélek ébreszt bűnbánatra szégyellnivaló életünk miatt. Ez a Lélek fordít és indít Isten felé, akitől meglehetősen távol kerültünk. Ez a Lélek töri szét bilincseinket, melyek gúzsba kötötték életünket. Ez a Lélek rombolja le a bennünket egymástól elválasztó falakat. Ez a Lélek éleszti fel megkopott hitünket, homályba vesztett reménységünket és a lelkünkben meghidegült szeretetet. Ez a Lélek ad élhető jövőndőt a kezünkbe. Ez a Lélek tesz bátorrá, hogy az Isten bölcsességével betelve ne csak hirdessük, hanem cselekedeteinkben meg is éljük a Krisztussal és Krisztusban megjelent Isten országát.

Jóel próféta ezt még csak a jövőndőben látta beteljesedni. Mi azonban, mint Krisztus újszövetségi népe, már tudjuk, hogy Istenünk és Megváltónk ígérete rendjén ez már beteljesedett az első pünkösdkor és hit által a Lélek kitöltetésének mi is részesei lehetünk.

A próféta igen plasztikus képekkel ábrázolja a Lélek kitöltetésének hatását. És ebből hadd olvassuk ki a korunknak adott és minden emberi korlátot áttörő isteni üzenetet.

Isten Lelke által az eljövendő nemzedék fiai és leányai prófétálni fognak, mondja Jóel. Mit jelent ez? A modern ember hajlamos a prófétálást valamiféle jóvendőmondásnak vélni. A prófétálás azonban sokkal inkább jelenti a Szentlélek hatása alatti beszédet és cselekedetet, mint valami obskúrus jövőkémlést. Ez az akkori korban, figyelembe véve a nép bűneit, bizony nagy hiányosság volt. Teljesen hiányzott ugyanis az Isten útmutatásainak tiszta magyarázata és érthetővé tétele. Egy Istentől elhajlott és egyre távolodó korban ígéri meg a próféta által az Úr, hogy a messiási időben az ember a Lélek egyenes bizonyoságátételét és isteni útmutatását kapja az Úr ösvényein való járásra. Nem esik nehezünkre, hogy észrevegyük, korunkban is pont ugyanígy távolodik bűneiben az Istennek Krisztus és a Lélek által bizonyossá tett kijelentésétől. Sokat foglalkozunk a szavak kicsavart értelmével, a fogalmak pokoli zűrzavarában sokasodó hazugságokkal, hamisításokkal, öntörvényűséggel. Isten szava már lassan kikopik a szánkából, a hit helyes értelmezése helyett téveszmékkel foglalkozunk és a Istennek való engedelmisség már rég lázadást és gonoszságot szült életünkben. Szükségünk van a Lélek nagy ajándékára, hogy végre Isten gyermekeiként szólhassuk az igazságot, vallhassuk meg hitünket és közvetíthessük a jószágot mindenki felé, ahogyan *Andreas Gryphius* írja egyik pünkösdi szonettjének végén:

Mit kíván bárgyú szám? Az volna-é terve:
Országok és nagyok elé kiáll perelve?
Uram, nem! Oly merev, elhal ajakam.

Te szólj csak általam. Te adj erőt a szóra,
Ha gondolkodni nincs idő, s Igém se volna.
Érezzék: itt az Úr toboroz általam.

Ezt az isteni ígét ajándékozta nekünk Isten Szentlelke által, hogy megszentelje az ember életét.

A próféta szól még álmokról és látásokról. Mit jelentenének ezek? Nem mást, mint hogy az emberi értelem megvilágosodik és megérti Isten ígését, üzenetét. Érdekes azonban elgondolkodni, hogy a próféta két síkon értelmezi ezt. Az egyik az álom síkja, az ember mintegy öntudatlan állapotban érti meg az üzenetet. Mire vonatkozik ez? A megvilágosodás öntudatlan oldalára, amikor az ember egyszerre csak megérti Isten szeretetét és eltelik vele. „Szerelmesének álmában ad eleget.” A mustármagnyi hit hirtelen a bizonyosság hatalmas fájává növekszik. Az ember szeretné azt hinni, hogy Isten csak ilyen csodás módon tudja érthetővé tenni üzenetét. A próféta azonban szól az isteni közlésnek egy másik módjáról is, a látásokon keresztül. Ezek általában éber állapotban történnek. Lám, az értelem sincs kizárva az Isten ígésének megértésénél. Sőt, Jézus a Szentírásban több helyen egyenesen kéri a tanítványokat, hogy legyenek éberek. Tudatosan harcoljanak a gonosz ellen, keressék az Isten üzenetét és gyakorolják a szeretetet. Mi azonban sokszor a génektől tesszük függővé ezeket, úgy érvelve, hogy van olyan, aki egyenesen erre született, mi azonban nem. Ne csapjuk be magunkat és ne is kenjük valami vagy valaki másra a felelősséget, hanem igyekezzünk arra, hogy minden útonmódon megértsük és magunkévá tegyük Isten Krisztusban megjelent nagy kegyelmét és szeretetét.

Mindaz, amit elmond ezek által a próféta, olyan elemi erővel lép be életünkbe, mely széttör minden emberi korlátot, lerombol minden gyűlölet, minden gőg és elidegenedés által megépített falat. Széttöri a nemi korlátokat, férfiak és nők egyaránt bírhatják a Lel-

ket. Ez Jóel idejében nagyon fontos üzenet volt, és bizony van ma is világon olyan hely, ahol a nőket másodrangú emberként kezelik. Másodsorban a Lélek legyőzi a generációs problémákat, ifjak és vének egyaránt rendelkezhetnek a Lélekkel és bírhatják jelenlétének áldásait. Megszűnik a szakadék közöttük és közösen, egyetértésben valósítják meg Isten gondolatait engedelmességük révén. Harmadjára pedig az egyik legégetőbb kérdést oldja meg a Lélek: a társadalmi különbségeket. Szegény halászok, egyszerű munkásemberek, kitagadott vámszedők, művelt rabbi, lenézett és kihasznált utcanők, toprongyos koldusok, a társadalomból kivetett betegek követhetik a Lélek vezetése által Krisztust, szólhatják az igét, hirdethetik az Isten országát és az Ő jókedvének esztendejét, rabszolgák uraikkal együtt dicsérhetik Istent. A Szentlélek tehát minden embert befog Isten imádására. Milyen jó lenne meghallani a Lélek szavát, mely a krisztusi befogadásról tesz bizonyosságot.

Nyíljanak, nyíljanak
Eldugult füleid,
Hallj meg tanítványok
Tüzes beszédeit.
Közelget, közelget
Mennyeknek országa,
Mindenki beléphet,
Aki méltó rája.

Leszakadt lakatok,
Megoldódott nyelvek,
Befogadó szívek
Együtt ünnepelnek.

(Szentimrei Jenő: *Pünkösdlő*)

Isten adja meg nekünk ezt a dicsőséges együtt ünneplést. Nyíljanak meg füleink, nyíljon meg értelmünk Isten Krisztusban megjelent kegyelmének befogadására s a Lélek bizonyágtételének meghallására. De ne csak ennyiben merüljön ki Krisztus ismerete, hanem engedjük, hogy a Lélek munkálkodjon nagyszerűen és hatalmasan bennünk, hogy emberi világunk teljes legyen a megtérés, az igazság, a bocsánat, a kegyelem, a megújulás, a befogadás és a szeretet örömeivel. Életünkkel mutassuk meg, hogy Isten üzenetének megértése és az annak való engedelmeskedés merre viszi a világot és milyen jövődöt ad kezünkbe itthon, szülőföldünkön. Oldódjanak meg hát a nyelvek Isten dicsőítésére, Krisztus magasztalására és a Lélek segítségül hívására. Ámen.

Negyedik nap

Bíró István
Segesvár

Sok tag, de egy test Krisztusban

Alapige: 1Korinthus 12,19–26

A Spicy Press Hírügynökség 2006. októberében a következő hírt röppentette szét a világhálón:

„Tragikus baleset történt Dél-Afrikában. A helyi mentőszolgálat vezetője úgy jellemezte az esetet, hogy 26 éve nem látott ilyen szörnyűséget. Október 9-én hajnali fél hétkor egy személyautó és egy tartálykocsi ütközött össze az ország egyik forgalmas útján. A teherautó mintegy 150 méteren keresztül toltta maga előtt/alatt a roncsot, amíg megállt. Az ütközés következtében a személyautó négy utasa azonnal szörnyethalt, míg az ötödik a kórházba szállítás közben elvérzett. A teherautó – amely igen gyúlékony metil-alkoholt szállított – az ütközés hatására kigyulladt, az eset után nem sokkal a helyszínre érkező tűzoltók alig tudták megakadályozni, hogy az egész tartály felrobbanjon. A mentősöknek komoly gondot okozott az azonosítás: *leszakadt testrészek heverték mindenfelé*, csak a kocsi rendszámtáblája alapján lehetett kideríteni, ki is lehetett az autóban. Egyelőre pontosan nem tudni, hogy mi történt, mert a teherautó sofőrjét egyelőre nem találják. – Nem tudjuk, hogy a férfi elmenekült a helyszínről, vagy kiugrott az égő kocsiból és valahol odébb elégett – mondta a mentőegységek vezetője...”

Kedves Keresztyén Testvéreim! Talán van köztetek valaki, aki rögtön rákérdez: miért kezdtem ezt a bizonyágtételt az előbbi balesetről szóló – szörnyű – hír idézésével? Hiszen a közutakon naponta történnek hasonló (talán még tragikusabb) balesetek, amelyekben évente százak veszítik életüket... (Külön tanulmányt igényelne, hogy – lassan – már nem is borzadunk bele a TV által „színezetten” tálalt tragédiákba, legfeljebb átkapcsolunk egy másik csatornára...)

Nos, azért az idézet, mert az idei egyetemes imahét programját a Dél-afrikai Köztársaság teológusai állították össze, és ennek a hírnek az olvasatán szinte analógia fedezhető fel nemcsak az ottani, nemcsak az itthoni keresztyén gyülekezetek, hanem annak a korinthusi gyülekezetnek „tagjai” között is, akik az első korinthusi levél megírásakor mintegy „... szanaszét heverték mindenfelé...”

Barth Károly *Kis dogmatikájában* nagyon frappánsan úgy fogalmaz, hogy „a korinthusi szentek igazán furcsa szentek voltak” „De ezek a furcsa emberek, akikhez mi is tartozunk, sancti, azaz elkülönítettek: a szent ajándékokra és munkákra, a sancta-ra.”

Pál apostol éppen arra hívja fel a korinthusi gyülekezet, a mai keresztyén gyülekezetek „tagjainak” figyelmét, hogy ezek az ajándékok jóllehet különbözők (4.), a munka sem egyforma (5.), mégis egyre hívtattak el: egymás javát szolgálni, az Úr dicsőségére.

Amikor Pál megírta ezt a levelet, Korinthusban valóságos zűrzavar volt. A gyülekezet pártokra, klikkekre szakadt. Voltak, akik Pált magát tartották lelki mentoroknak, voltak olyanok, akik Apollós követőinek nevezték magukat. Irigykedés, versengés, féltékenység, civódás, meghasonlás fertőzték kapcsolataikat.

Olyan emberi gyarlóságok – mondhatnánk –, melyek a gyülekezet sokszínűségéből is adódtak. Hiszen Justus, Apollós, Aquilla és Priscilla, Krispus és Szoszthenész, Timóteus és Titusz mellett sok olyan személy (akár pogánykeresztyén prozelita, akár judaista) gyűlt az ige köré, akik nemcsak szellemiekben, hanem főleg anyagiakban különböztek egymástól.

Ott voltak a tudós, a görög filozófia útvesztőiben jártas „értelmiségiek” éppúgy, mint az írástudatlan napszámosok. És ott voltak a régi, előkelő családokból származó korinthusiak éppúgy, mint a behurcolt, idegen rabszolgák. Jelen voltak bizonyára a gyülekezet tagjai között a kisémmizett, városra kényszeredett – volt – földművesek éppúgy, mint a hirtelen meggazdagodott kereskedők. Együtt voltak az istentiszteleten a munkaadók és a munkások, szabadok és szolgák, fehérek és feketék, gazdagok és szegények, öregek és fiatalok, egészségesek és betegek, erőtlenekek és gyengék...

Egy kicsit magunkra ismerünk a korinthusi gyülekezetben. Főleg itt, városon... Ám falusi gyülekezeteinknek is nagy nyomorúsága, hogy ki a „bennszülött” és ki a „jövevény”, ki milyen családból származik, melyik padban ül a templomban...

Eme nagynak látszó különbözőségek ellenére van valami lényegesebben közös, mondja az apostol, mégpedig az, hogy „egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy Lélekkel ittattunk meg...” (13.)

És nincs semmi kivetnivaló abban, hogy sokfélék vagyunk, hogy nyelvi, kulturális, származásbeli, vagyoni vagy éppen faji különbségek vannak köztünk: Krisztus gyülekezetében ezek nem akadályai annak, hogy az emberek megértsék és – főleg – segítsék egymást, gondoskodjanak egymásról (25.).

Ez a lényeges dolog: úgy megélni a magunk személyes hitéletét, hogy Krisztusba való „belekereszteltetésünk” folytán javára legyünk gyülekezetünknek, gyülekezeti munkánk református Anyaszentegyházunkat építse, reformátori örökségünkéből fakadó szolgálatunk „betagolódjon” az egyetemes egyházba, Jézus Krisztus földi testébe!

„És valóban, ami az Isten ajándékaiból az egyiknek osztályrészlül jutott, annak a többi is mind igazán részesévé lesz... úgy, amiként egyazon testnek a tagjai közösségük alapján mindenben osztoznak egymással, és azért nem kevésbé megvan mindegyiknek a maga sajátos adománya és különleges szolgálata. Mert... a hívek is egy testbe vannak együvéfoglalva és összeszerkesztve. Ez az egyetemes egyház, a Krisztus titokzatos teste” – írja Kálvin János az *Institutióban*.

Ami Krisztus testét megkülönbözteti más emberi közösségektől, éppen az, hogy sem a korinthusi, sem valamelyik erdélyi vagy dél-afrikai gyülekezet közössége nem érdek-közösség!!! Nem közös eszme, közös cél fogja össze, hanem maga Jézus Krisztus. És a Krisztusba vetett erős hit az a kötőanyag, mellyel egymáshoz illeszkedünk. Mindenkinek megvan a maga fontos szerepe, mint külön-külön az emberi testrészeknek, tagoknak, ám ugyanannak a testnek a részei, a szem, a kéz, a fej, a lábak...

A római patríciusok és plebejusok közti ellentét megszüntetését szorgalmazta Menenius Agrippa példázata, amit Pál apostol is felhasznált arra (spirituális dimenzióval töltve meg), hogy jobban érzékeltesse a korinthusiakkal: minden tagra szükség van az egy testben, a gyülekezetben. E példázat szerint a testrészek fellázadtak a gyomor ellen, mert – szerintük – miközben nekik kellett ellátni élelemmel, a gyomor semmi mást sem tett, csak elnyelte munkájuk gyümölcsét. Elhatározták, hogy nem szállítanak több élelmet: a kéz nem emelte a szájhoz a táplálékot, a fogak nem őrölték meg, a torok nem nyelte le. Azt remélték, hogy ez majd munkára készíti a gyomrot. Ám nem értek el mást, csak annyit, hogy az egész test életveszélyesen legyengült, közel került a halálhoz. Ebből azt a végkövetkeztetést vonták le, hogy amikor egymásért dolgoznak, valóban saját jólétükért fáradoznak.

Ennek a példázatnak, tanítómesének lényege tulajdonképpen arra is rávilágít, hogy a „testrészek” azt tartották fontosnak: milyen hasznuk van a másik munkájából?

Ebben is különbözik Krisztus teste, a gyülekezet közössége, más közösségektől. Mert Isten Anyaszentegyházában, a korinthusi vagy bármely keresztyén gyülekezetben

– ha valóban „Krisztus-követők” a tagok(?)! – nem ez a lényegi kérdés! Hanem ellenkezőleg: hogyan lehetek, miben lehetek, mivel lehetek hasznára a másoknak?

Miért? Egyszerűen azért, mert akik „Lélek által kereszteltek meg”, szeretetközösségben élnek!!! És a szeretetnek épp az a lényege, hogy mindig áldozatot akar hozni... Nem véletlenszerű, hogy eme intés után: „Ti pedig a Krisztus teste vagytok, és tagjai rész szerint” (27.), szinte mindjárt, a „szereget himnusz” következik... A szeretet pedig nem „bevétekből” él, hanem a „kiadásból”!

Van egy csodálatos íge a Példabeszédek könyvében: „aki mást felüdít, maga is üdül” (11,25b).

Aki nem hozza a gyülekezetbe a maga – sokszor erőtlenség, szükségtelenek, tisztességtelenek, éktelenek tartott – szeretetét, munkáját, imádságát, az sohasem fog „felüdülni”. Csak úgy „frissít” fel a Szentlélek Isten, ha együtt tudnak szenvedni a tagok a szenvedőkkel és örvendezni az örvendezőkkel. Nem arra van szüksége Krisztus testének, hogy áhítatos kegyeskedéssel vagy üres vallásossággal, hanem hitünk szeretetével „gondoskodjunk egymásról” (25.).

Ennek a szeretetnek hiányát tapasztalhatta Pál, és tapasztalhatjuk ma is, amikor gyülekezeteinkben elhangzanak (halkabban vagy „kihangosítva”): „Én nem vállalkozom, mert nem vagyok elég erős, elég fiatal, elég egészséges ehhez a munkához...” Természetesen sokszor a kényelmesség szólal meg ilyenkor. „Ezt csak én tudom megtenni, mert más nem ért hozzá!” – így a fennhéjázó... Egyrészt sokak „tisztességtelenebbnek” tartják a maguk személyes hitéletét, s ezért visszahúzódnak a gyülekezeti „testépítéstől”, másrészt az „ékesek” „alábbvalónak” tartják sokak gyülekezeti-egyházi munkáját, szolgálatát...

Magyar nyelvünk sajátossága, hogy a ház „alkatrészei” honfoglalás előtti alapszavaink, melyek testrészekről kapták nevüket:

- lábazat (amin a ház áll), mai nevén lábazati fal
- szemöldök(fa), nyílászáró
- mellvéd (várfalakra, mai erkélyekre gondoljunk)
- talpszelemen, derékszelemen (tetőszerkezeti vízszintes gerenda)
- könyökfa (alátámasztó, merevítő fa).

Mára már szinte elfeledett kifejezéseink is mind azt hangsúlyozzák, hogy egy épület úgy alkot egy teljes egészet, mint egy test. Minden alkotóelemére, tagjára szükség van. Ha valamelyik hiányzik, úgy megsérül, sőt, veszélybe kerül az egész...

Talán az volt a gond Korinthusban, az a gond ma is, hogy úgy érezték, úgy hisszük, sőt, sokszor meggyőződésünk: talán mellvédek, talpszelemenek, lábazatok nélkül is áll Krisztus Anyaszentegyháza. Még rosszabb, amikor elfeledjük a szeretet nagy parancsát, vagy kegyes múzeumba helyeznők azt, éppúgy, mint régi szavainkat poros levéltárainkba... Pedig Krisztus Anyaszentegyháza nem múzeum, nem régi korok kihűlt gyűjteménye, hanem az Ő valóságos, élő, mozgó, cselekvő teste!!! Ebben a testben minden tagra szükség van: a szenvedőkre éppúgy, mint azokra, akik enyhíthetik a szenvedést; az erőtlenségre éppúgy, mint azokra, akik – az erős Istennek gyermekeiként – támogatják testvéreiket.

Ahol nem gyakorolják Krisztus testének tagjai, a gyülekezet tagjai egymás felkarolását, hanem hagyják, hogy minden „testrész” önmaga boldoguljon bajában, nyomorúságában, ha beletörődnek abba, hogy mindenki arra támaszkodjon, amire tud, ott lassan megszokják, hogy úgy alakulhatnak a dolgok, mint a következő kitalált történetben.

„Egy hegyi faluban, ahol a falu vezetője baleset következtében elveszítette mindkét lábát, mankókkal kényszerült mozogni. Egyre ügyesebben tudott menni, még táncolni is megtanult velük, sőt kis pirueteket is rögtönzött szomszédjai szórakoztatására. Fejébe

vette, hogy gyermekeit is megtaníjta mankóval járni. Nemsokára a mankókon való járás státuszszimbólummá vált a faluban, s nem kellett sok idő ahhoz, hogy már mindenki úgy járkáljon.

Közben telt az idő... A negyedik nemzedék idejében már senki sem tudott mankó nélkül közlekedni. A falusi iskolában bevezették „Az elméleti és gyakorlati mankósság” című tantárgyat; a falusi kézművesek pedig messze földön híressé lettek az általuk készített mankók minősége folytán. Már arról is szó esett, hogy kifejlesztenek egy akkuval üzemeltethető mankópárt.

Egyszer azonban egy fiatalember a falu vénei elé mankózott azzal, hogy megtudja: miért kell mankókon járni, mikor Isten lábakat teremtett az embereknek? A véneket bosszantotta, idegesítette, hogy ez a suhanc bölcsebbnek képzele magát. Ezért elhatározták, hogy megleckéztetik.

– Mutasd meg nekünk, hogyan kell járni mankók nélkül!

– Rendben van! – kiáltotta a fiatalember.

A következő vasárnap a falu főterére tervezték a bemutatót. Mindenki ott volt, amikor a fiatalember bemarkozott a tér közepére, megállt egyenesen és eldobta a mankóit. A tömeg csendesén figyelte, amint bátran előrelépett... és... arca esett.

Azzal aztán mindenki megerősödött abbéli hitében, hogy mankók nélkül lehetetlen járni.” (Anthony de Mello nyomán)

Tőlünk is függ, hogy az elkövetkezendő generációk megtanulnak-e úgy járni, ahogy Isten teremtett minket, Krisztus tagjainak! (27.)

Ehhez azonban együtt kell tudnunk szenvedni a szenvedőkkel, és együtt örülni az örvendezőkkel... (vö. Róm 12,15). Ez a kölcsönös törődés szintén a test természetéből fakad – mondja Pál. „Isten így szerkesztette egybe” (24.). Krisztus teste pedig létforma, élő valóság (*szóma* és nem *szárksz*). Akik ennek a testnek tagjai (karjai, szemei, lábai stb.), Isten eljövendő országának kovászai ebben a világban, akik úgy élnek, mint Megváltó Uruk tette: meggyógyította a betegeket, bekötözte a sérült lelkeket, részt vett az emberek örömeiben, bánatában, szenvedésében egyaránt.

Testvéreim! Ezt nem lehet begyakorolni! Ehhez Istennek életeteket átformáló Lelkének segítségére van szükségünk. Csak így lehetünk igazi „test-vérei” azoknak, akiket üldöztek, vagy még mindig üldöznek hitük miatt, akik fogságot szenvedtek vagy még mindig fogságban sínylődnek az evangélium szabadságáért, akiket megkülönböztettek s talán még mindig megkülönböztetnek keresztyén gyülekezeteken belül is, akiket megbélyegeztek, s talán még mindig megbélyegeznek azért, mert hagyománytisztelők, vagy éppen fordítva: valamely karizmatikus megújulást szorgalmaznak...

Végezetül csak annyit: *Krisztusnak egy teste, egy egyháza van!* Nem kettő, három vagy száz! Egyetlenegy! Az összes Krisztusban hívő keresztyén alkot egy testet. S Krisztus egy testének, az egyháznak egységét semmiféle „karambol” nem tépheti szét. Egy család gyermekei is sok mindenben különböznek, sőt megkülönböznek sok mindenben. Szétköltöznek, térben eltávolodnak egymástól, de ettől még testvérek maradnak! Így marad meg a Krisztus testének különböző tagjai között is az a misztikus kapcsolat, mely feljogosít arra, hogy Istent egyformán szólíthassuk meg, amint Megváltó Urunk tanította: „Mi Atyánk!”

Azt a dél-afrikai közúti balesetet követően „szanaszét hevertek a végtagok”. Korinthusban úgy látszott, talán épp ebben a gyülekezetben is azt érezzük, hogy „szanaszét haldoklunk”.

Kérjük Isten Szentlelkét, hogy elevenítse meg életünket, bízson meg olyan egyéni és közös feladattal, szolgálattal, mellyel élő tagjaivá válhatunk gyülekezetünknek, református egyházunknak, az egyetemes egyháznak, Krisztus földi testének. Ámen.

Ötödik nap

Makkai Dénes

Magyarpéterfalva

Velem nem tettétek meg

Alapige: Máté 25,41–46

Sokszor beszélünk, amikor hallgatnunk kellene, de sokszor hallgatunk, amikor beszélünk kellene. Nem mondtam ezzel semmi újat, hisz a rossz időben való hallgatásnak, illetve megszólalásnak következményeiről mindenki, aki itt van, hosszasan tudna beszélni. Hány nézeteltérést, veszekedést, viszálykodást lehetett volna elkerülni, ha időben visszazívjuk megjegyzéseinket. De hány megbékélés, megbocsátás maradt el, mert talán gyávák voltunk beismerni hibánkat, tévedésünket, és túl büszkék voltunk ahhoz, hogy kimondjuk: bocsánat.

Egyetemes imahetünk ötödik napra kijelölt témája: Isten megítéli a mi hallgatásunkat. Itt elsősorban nem az elmaradt bocsánatkérésekről, tanúskodásokról, hitvallástételekről van szó, hanem a cselekvő szeretet elhallgatásáról. Mert nem csak szavaink által szólunk, hanem tetteink, cselekedeteink is beszélnek. Árulkodnak a bennünk lévő szeretetről. Forgalmas utca sarkán a földön fekszik egy ember. Mindenki elsiet mellette. Ha valaki észre is veszi, hamar levonja a következtetést, hogy biztosan részeg. Autóbuszon idős asszony egyik kezében bot, a másik kezében a bevásárlókosár, s alig tud megkapaszkodni abba a székbe, amelyen két diák épp az internetről letöltött mókás képeken szórakozik. Beteg gyermekét ölében tartó édesanya már két órát eltöltött az orvosi rendelő folyosóján, mert akik utána érkeztek, sietve elmondták, hogy csak jelentéktelen orvosi igazolás kell nekik, így „jogukban áll” hamarabb bemenni.

Már egy hete halott nyugdíjasra bukkan a postás. Senkinek sem tűnt fel, hogy semmi mozgás a házban. A szomszédok azt gondolták, gyermekeihez költözött. Gyermekei – hát, ők túlságosan elfoglaltak, de előtte két héttel még semmi fájdalomra nem panaszkodott, amikor utoljára felhívták. Példák, amelyek naponként megtörténnek, és elárulják, hogy milyen sokszor némul el a szeretet cselekedete. Jézus utolsó ítéletről szóló példázatában, amikor a balkéz felől állók fölött ítéletet mond a király, Jézus valójában leleplezi közömbösségünket, figyelmeztet a közömbösségünkkel járó veszélyre és ösztönöz a cselekvő szeretetre.

1. Jézus leleplez

A példázatban Jézus hat cselekedetet említ, amelyekben a balkéz felől állókat elmarasztalja. Ezzel nem azt akarja kifejezni, hogy a megetetés, megítátás, befogadás, felruházás és börtönlátogatás a legfontosabb jótettek. Jézus nem rangsorolja a jócselekedeteket. Noha hat tettet említ, valójában a szeretetszolgálat sokféle lehetőségét fejezi ki. Ami megdöbbentő, hogy a sokféle lehetőség közül az elmarasztalt címzettek egyiket sem használták ki. Sőt, igazolni is tudják magukat, hogy nem látták Jézust egyik állapotban sem szenvedni. Jól ismert emberi magatartás, hogy mindig meg tudjuk magyarázni „bizonyítványunkat” Jól megszerkesztett védőbeszédünk van minden mulasztásra, s azt gondoljuk, hogy ezt akkor is bedobhatjuk, amikor a szeretetet hanyagoltuk el. Úgy teszünk, mintha minden rendben lenne, hisz jogosnak véljük a kérdést: „mikor láttunk volna téged?” Meg kell jegyeznünk, hogy itt nincs szó arról, hogy a mulasztók ne találkoztak volna éhezéssel, szomjúzóval, mezítelennel, jövevényekkel vagy fogollyal, csupáncsak nem tartották érdemesnek őket segítségnyújtásra. Pedig aki tudna jót csele-

kedni, de nem teszi, bűne az annak. Közömbösek voltak életük során a rászorultakkal szemben. Lelepleződnek, mert meg vannak elégedve magukkal, hogy Jézus iránti kötelességeiket teljesítették. De Jézus nem a neki végzett szolgálatot kéri számon, hanem a legkisebbel szemben gyakorolt szeretetet. Erről viszont nem tudnak beszámolni. Néma hallgatással kell belátnunk, hogy amikor Jézus a legkisebbek iránti viszonyulásunkat kéri számon, nincs miről beszámolnunk. Pedig Jézusnak szolgálni azt jelenti, hogy az előttem lévő bajba jutottak segíték. Jézus azonosul a szenvedő emberrel.

2. Jézus figyelmeztet

Református hitvallásunk alapján sokszor hirdetjük, nyilván helyesen, hogy kegyelemből, hit által üdvözülünk. Sokszor elhangzik szószéken, bibliórakon, hogy cselekedeteink nem érdemszerzőek. Ez is igaz. Az örök élet ajándékát nem lehet kiérdemelni. De sokszor nem vesszük észre, hogy amikor ezeket lépten-nyomon hangsúlyozzuk, uram-uramozó farizeusokká válhatunk, mert a hit cselekedetek nélkül meghalt önmagában. A példázatban végítéletéről szól Jézus, amelyben minden népek ítélet alá kerülnek. Minden népek alatt kell értenünk, hogy hívőkre és pogányokra egyaránt kiterjed az ítélet. Jézus nem nyugtat meg afelől, hogy az üdvösség azoké, akik meg tudták vallani hitüket. Arról sincs szó, hogy a hívők lennének a jobbkez felől álló juhok, a pogányok pedig az elmarasztaltak. Ezzel arra figyelmeztet Jézus, hogy üdvösségünk kérdésében a hitet megelőzi a bennünk lévő szeretet. A pogányok a szívükbe írt törvény szerint fognak megítéltetni. Ez azt jelenti, hogy nem elég a hit szemével felismerni a szolgálat lehetőségeit, hanem meg kell szólalnia a cselekvő szeretetnek, amely odahajol az „eme legkisebbekhez is”. Hit és jócselekedet nem zárják ki egymást. Nem azért kell jól cselekednünk, mert ezzel elébb kerülnének az üdvösség megszerzésében, hanem azért, mert a jócselekedet természetes megnyilvánulása a hitnek. Merjünk jól cselekedni és így megmutatni a bennünk lévő hitet.

3. Cselekvésre ösztönöz

Jézus utolsó ítéletről szóló példázatában mivel tud bennünket ösztönözni? Hisz kategorikusnak látszik a kijelentés: megcselekedtétek – nem cselekedtétek meg. A példázat szereplőinek szemszögéből nézve már valóban késő minden, nincs lehetőség a helyzeten változtatni. A szétválasztás már megtörtént. De a tanítványok számára, akiknek Jézus elmondja ezt a példázatot, és a mi számunkra, akik ma halljuk az ígét, még ott van a döntés lehetősége. Ma még nálunk a választás lehetősége. Ma még nem késő elindulni a szeretetszolgálatnak az útján, és segítő kezet nyújtani a legkisebbeknek, s valóban letörni nekik egy falat kenyert, kinyújtani egy pohár vizet, felöltöztetni, meglátogatni, befogadni őket. Talán nem kerülünk ezzel egyetlen újság címlapjára sem, nem is lesz ettől fényesebb a karrierünk, de tudunk már valamit: ha ezt megtettük – megszólaltattuk a szeretetünket és ezzel Jézusnak tettünk szolgálatot. Ámen.

Hatodik nap

Mezei Csaba

Méra

Jézus gyógyít, megismerteti a teljes igazságot

Alapige: Márk 5,21–34

A felolvasott igerészben a Jézus köré sereglő tömegeből két ember alakja, története rajzolódik ki. Egyéni sorsok, személyes történetek, amelyek éppen a lejegyzésük által közkinccsé lettek. Azzal a bizonyossággal olvashatjuk, ill. hallgathatjuk ezt a történetet, hogy általa nekünk is gyógyulni, és ami fontosabb, a Jézussal mint személyes Megváltónkkal való közösségre lehet jutni. Mert ez a történet elsősorban nem arról szól, hogy a 12 éve vérfolyásban szenvedő asszony miként gyógyult ki bajából, és nem is arról, hogy a Jairus leánya hogyan támadt fel a halálból, hanem mindenekelőtt arról, hogy ez a két ember milyen személyes kapcsolatba került a testi gyógyulást és feltámadást végbevivő Jézussal.

Két emberről van tehát szó a történetben, mégpedig két, Jézushoz közeledő, segítségét igénylő emberről. Egy férfiről és egy nőről. Mindketten a társadalmi, vallási és testi adottságaik meghatározottságában a maguk módján közelednek a Mesterhez. Két emberről szól a történet, és Jézusról. Arról a Krisztusról, aki ragaszkodik ahhoz, hogy a segítségét igénylők ne rekedjenek meg a titkári szobában, hanem jussanak el az ő színe elé, találkozzanak vele, jöjjön létre a személyes kapcsolat segítő és megsegített között.

Jézushoz mindenki másképpen közeledik. Nem csak egy út vezet hozzá. Mindenki a maga igazságából kiindulva, a mindennapok tapasztalatai, szerzett ismeretei alapján lát és cselekszik, keresi sebeire a gyógyírt, kérdéseire a feleletet.

A felolvasott történetben két bajba jutott indul el Jézushoz és igényli az Ő segítségét. Az egyik kér és kap, a másik nem kér, csak vesz – és ő is kap. Egyik is, másik is valamit kér Jézustól, és amit kapnak, az mérhetetlenül több annál, mint amit kértek.

A mindennapok megszokott menetét zavarja meg a betegség, a halál. Ekkor jut el az ember ahhoz a határhoz, ahol láthatóvá lesz földi létének törékenysége, netalan hiábavalósága. Mit ér a vagyon, ha nincs egészségem – (a vérfolyásos nő ezt tudja, ezért oda is adná/adja mindenét a gyógyulás elnyeréséért – mindhiába), vagy mit ér a mindennapok tisztességes helytállása, a zsinagógai előljárói tiszt becsütletes betöltése, az emberek megkülönböztető tisztelete, ha a lányom gyógyíthatatlan beteg, ha haldoklik?

Jairus a zsinagóga előljárója. Tiszténél fogva tekintélynek örvendő kegyes férfi. A közösség életének formálója, alakítója. Hisz abban, hogy Jézus tud segíteni a gyereken. Ez a hit viszi Jézushoz. Szüksége van rá, és ezt meg is mondja neki. Olyan ember tehát, aki a nyilvánosság előtt is bátran szólhat gondjáról, bajáról Jézusnak. Senki sem szólja meg ezért – ellentétben a kolduló jerikói vakkal, akit el akarnak hallgattatni a tanítványok, vagy éppen a 12 éve vérfolyásos asszonnyal, akinek nincs helye a közösségben, mert betegsége tisztátalanná teszi őt, és arra kényszeríti, hogy titokban közeledjen Jézushoz.

Köztünk is vannak olyanok, akikről tisztüknél fogva feltételezzük, hogy bármikor megszólíthatják az Urat. Az imádság szertartásainkon, összejöveteleinken szinte kizárólagosan papi előjog. Ha imádkozunk, ha közösségben beszélünk Istennel, akkor azt a pap tegye, az, akit a közösség erre elhívott és erre méltónak tart. A többiek? – ők csak

úgy titokban, rejtőzködve lopakodjanak az Úr közelébe – ahogyan azt a tisztátalan asszony teszi.

Jairus bajban van, lánya haldoklik. Gyors segítségre van szüksége. Hisz Jézusban, és mégis nehéz az út hazáig. Sokat kell tanulnia ezalatt a törvénytudónak is. Mindenekelőtt azt, hogy ha Jézussal van, akkor elég a hit, a bizalom benne, és akkor már nem kell félnie. Még akkor sem, ha közben érkezik a hír, hogy a gyermek meghalt. Még akkor sem, ha a ház körül a halál miatti zavarodottságában jajveszékélő sokaság kigúnyolja a Mestert. Ne félj, csak higgy! – Jairusnak ezt kell megtanulnia.

Az *asszony* már 12 éve beteg. Nyomorúsága kettős: testi és lelki egyszerre. Melyik a nagyobb? – Egyre inkább látjuk, hogy a beteg ember esetében nem csak a szöveteket, a testet kell gyógyítani, hanem ezzel egy időben, vagy olykor mindenekelőtt, a lelket is. Bizonyára ez a felismerés vezetett oda, hogy a kórházakban ma már nem csak az orvosok, az asszisztensek és a kisegítő személyzet, hanem a lelkigondozók is főállású alkalmazottak.

A test valamelyik tagjának megbetegedése mindenképpen kellemetlen, fájdalmas. De olyan csodálatos felépítésű a testünk, hogy a megbetegedett tagok feladatát gyakran átveszik a szomszéd testrészek. Élni beteg testrészekkel vagy hiányzó tagokkal is tudunk. Látjuk, hogy az ember sokféle nyomorúsággal tud együtt élni, megbarátkozni. De hogyan békülhetne ki valaki azzal a betegséggel, amely a testi nyomorúsággal egy időben társadalmi megkülönböztetéssel jár, kirekeszt, elszakít a többiekől, elkülönülésre kárhozzát. Az asszony számára betegségénél bizonyára nagyobb volt a kirekesztettség miatti fájdalma. Ugyanis, a zsidó törvény szerint, a vérfolyásos tisztátalan volt, ezért, aki vele érintkezett, az maga is tisztátalanná lett. Emiatt a tisztátalannak nem volt szabad a közösséggel érintkeznie. Az ember nem magányra, nem egyedüllétre teremtett. Az asszony sem nyugszik bele kényszerű sorsába. A vagyona sem drága neki, ha visszanyerheti egészségét, ha újra elfoglalhatja helyét a családban, a közösségben. Eddigi próbálkozásai hiábavalónak bizonyultak. Számára, úgy tűnt, nincsen gyógyulás. Ekkor került Jézus közelébe. Eddigi kudarcai megtanították arra, hogy óvatos legyen. A törvény és az emberek pedig arra, hogy elrejtse igazi kilétét és szándékát, titokban cselekedjen. Így is közeledett Jézushoz. Nem kért, titokban érintett, és vett, és kapott. Majd elvegyült a tömegben, és meglepetten észlelte, hogy a vérzése megállt, meggyógyult. Ezúttal szerencséje volt, végre, a sok próbálkozás meghozta a maga gyümölcsét. Egyébként, gondolhatta, szenvedett már eleget, és azok után, hogy annyit próbálkozott, valahol meg is érdemli a szerencséjét. Részéről ezzel a történetre pontot is lehetne tenni. Megkapta azt, amire vágyott, amire szüksége volt.

Mire is van az embernek igazán szüksége? A bevásárlóközpontok gombamód szaporodnak, s mintha tudnák, hogy nekünk mire van szükségünk: az árukínálat nagy tömegeket vonz. Árubőség, káprázatos ruhák, intelligens gépek – ez nekünk való! S ha a kínálat nem csak a szemünket kápráztatja, de még meg is vásárolhatjuk őket! – ez kell nekünk. Unió és még több pénz, még több lehetőség. Sokan el is hiszik, hogy csak az kell nekik, hogy a kínálatból kivegyék a „szem-száj ingere” diktálta részüket, és ettől boldogok és megelégedettek lesznek. Idővel mindenkinek lesz saját kocsija, nem is egy, lesz saját lakása, nem is egy, még bére adható is. Ami az árukínálat és a bevásárlócsarnokok terén lejátszódik, az megtalálható az élet lelki-szellemi oldalán is. Soha ennyi lélekűvár, csodadoktor, különbnél-különb tanfolyam még nem állt az ember rendelkezésére, mint ma. Sokunkat pedig elkápráztat a reklámszöveg ígérete: csak próbáld ki, vedd meg, jöjj ide, vagy menj a másik oldalra, meditálj, jógázz, végy egy kis csoportdinamikás terápiát stb. és akkor sikeres leszel, egészséges, rendbe jönnek a dolgaid, ép

marad a házasságod... Ez kell nekünk? Valóban erre van szükségünk? Arra, hogy valamit helyreállítsunk, valamiből kigyógyuljunk, sikeresek legyünk? Persze, hogy fontosak ezek. Kell a siker, az egészség, a jó, kiegyensúlyozott házastársi kapcsolat, de csak ez kell, és minden áron ez és ennyi? Az asszonnak is csak ez kellett, de hiába volt minden eddigi próbálkozása, senki sem tudta megadni neki ezt. A világtól, bármennyire is vágyjunk utána, még ezt sem kapjuk meg.

Ha az asszony története a gyógyulással véget ért volna, akkor a fenti kérdésre a válaszunk csak az lehetne, hogy: igen, erre, és csak ennyire van az embernek szüksége.

De a történet folytatódik, mégpedig sokak számára meglepő módon. Jézus megáll. Jairus kétségbeesetten nézhetett Jézusra: csak ezt ne, meghal a lányom, minden perc késő lehet, tovább, tovább! Jézus megáll és megszólítja az asszonyt, most még csak úgy személytelenül: Ki érintett engem? Még el lehet rejtőzni, le lehet maradni, még el lehet tűnni a Jézus látóköréből. A tanítványok részéről ez irányba váratlan segítség érkezik: „Látod, hogyan tolong körülötted a sokaság, és azt kérdezed: ki érintett meg engem?” Csak semmi időpocsékolás, személyeskedés!

Az asszony előáll, azaz Jézus lábai elé veti magát és „elmondta neki a teljes igazságot”. Ő is a jobbik részt választotta, akárcsak Mária. Betegsége és környezete, de még a törvény is magányra, elkülönülésre (apartheid) kárhoztatta. Mindent megpróbált eddig, de nem ment, mostanig. És most hitte, hogy csak meg kell érintenie a Mestert, és meggyógyul. És így is történt. Hitte, hogy ide nem kell borítékot hozni, ismerős ajánlólevelet felmutatni, tekintélyesek soronkívüliséget biztosító támogatását élvezni. Hitte, hogy elég csak megérinteni. És úgy lett! Végre, jó helyen próbálkozott, meggyógyult! Ki mondja azt, ami eddig csak az ő titka volt, megfogalmazza az igazságot, mert most megismerte azt. Az igazság pedig szabaddá teszi: „Leányom, a hited megtartott téged: menj el békességgel, és bajodtól megszabadulva légy egészséges.”

Jézus elindul vele, mármint Jairussal, a zsinagóga előljárójával. Ő kérte Jézus segítségét. Jézus vele megy, segíteni akar rajta, az ígését teljesíti: aki kér, az mind kap.

Jézus elindul Jairussal. A leány haldoklik, sietni kell. Ha tűz van, a tűzoltók harsogó autókkal száguldanak a színhely felé, minden perc drága, a késlekedés, megállás végzetes következményekkel járhat.

Jézus elindul sietve Jairussal, de aztán hirtelen megáll, és megállásra kényszeríti az egész, őt szorongató, magával sodró sokaságot. Jairus kezeit tördelve, esdeklően nézhetett Jézusra, mintha mondaná: „Siessünk, Uram, nincs vesztegetni való időnk. A lányom haldoklik, talán már késő is! Menjünk!”

Jézus megálljt parancsol. Így nem lehet továbbmenni – hiszen nem személytelen Coca-Cola automata Ő. Nem egy mágneses mező, valamilyen jótékony sugárzást kibocsátó közeg.

Az asszony azt gondolta: elég csak annyi, hogy ruhája szegélyét megérintsem, és meggyógyulok. Elég csak annyi... Hiedelmeink ezt mondatják velünk is. Csak semmi személyeskedés.

A nőnek nincsen választása. Olyan a helyzete, amelyet betegsége és környezete rákényszerít. Nem is igen tehet egyebet. Nem is viselkedhet másként. Hogyan is mehetne oda Jézushoz? Hiszen, íme, a Mester éppen a zsinagóga előljárójával megy, a félelmetes Jairussal, a farizeussal, a törvény ismerőjével, betartójával. Tisztátalan létére hogyan is törhetne magának utat a sokaságban a Mesterig. Marad a rejtőzködés, a titoktartás és a rejtett közeledés. Hányan vannak közöttünk, akiket szokásaink, törvényeink, társadalmi előítéleteink ilyen rejtőzködésre ítélnek közösségeinkben. Gyakran halljuk a kifogást: nem mehetek a templomba, mert nincs olyan ruhám. Még ez is, meg a bőrszín és

a társadalmi pozíció is okot adhat az elkülönülésre, kirekesztésre. Így kell ennek maradnia? Nem!

A nő a maga részéről lezártak is tekinthetné az ügyet: „élelmes voltam, eddig is sokfélét kipróbáltam, nem jött össze, sőt még rosszabbodott helyzetem, de most az egyszer sikerült. Szerencsés vagyok, s annyi csalódás, fájdalom után meg is érdemlem.” Mindenki a maga szerencséjének a kovácsa – hirdeti a közmondás. Jézus is így gondolja? Nem, Neki erről más a véleménye. Megáll, és megállítja a többieket is. Így nem lehet, nem szabad továbbmenni. Ő nem azért jött, hogy ki-ki vele szerencsét próbáljon, hanem azért, hogy megkeresse és megtartsa azt, aki elveszett. Önmagában a visszanyert testi egészség még nem sokat ér, ha ez lenne az Ő célja, akkor a menet tovább is haladhatna, a feladat teljesítve. Az Ő célja azonban nem ez.

Jézus közelében meggyógyul az ember. Sokan vannak így. Azért járnak el a templomba, közösségbe, mert az számukra a testi-lelki jólétet, jó közérzetet biztosítja. Sokan kigyógyulnak testi-lelki nyavalyáikból a Jézussal való társaságában, és sokan meg is elégszenek ennyivel. Elmegyek a templomba, mert ott megnyugszom! Elmondok egy Miatyánkot, mert az lelki békességet ad. Elolvasom a napi igét, mert megnyugtat, biztonságban érzem magam, lecsendesedik a lelkiismeretem. Csupa olyan tevékenység, amitől gyógyulást, közérzetünk javulását várjuk, ami gyakran meg is történik. Tenni valamit, amitől javulást, gyógyulást várunk. Eszünk, hogy erőt nyerjünk, hogy megszüntessük az éhséget és az azzal járó gyengeséget. Alsunk, hogy kipihenjük magunkat, erőt gyűjtsünk, regenerálódjunk, sportolunk, hogy jó karban tartsuk a testünket. Fogykúrázunk, hogy megszabaduljunk fölösleges kilóinktól. Templomba járunk, hogy lelki egyensúlyban maradjunk, belső harmóniánkat biztosítsuk stb. Tehát teszünk valamit önmagunkért. Mindent kihasználunk, felhasználunk a magunk javára, éppen a szükségseink kielégítésének a sorrendjében. Magunk körül forog a világ, önmagunkért vagyunk falánkok vagy éppen önmegtartóztatók, kimaradók vagy templomba járók, ateisták vagy keresztyének. Ilyen ez a világ, ilyenek vagyunk mi, emberek. Ilyen ez a beteg és a Jézus érintésétől meggyógyult nő is. De Jézus megáll, és ezzel jelzi, hogy nem kell ilyennek maradnia, mint ahogyan ez a világ sem arra kárhoztatott, hogy ilyen maradjon. Krisztus éppen azért jött, hogy mindent újjá tegyen, megváltoztasson, hogy megújítsuk ezt a világot, a bűnei miatt beteg embert, ezt a testében meggyógyult nőt.

Ki érintett engemet? Milyen oktalan, nevetséges kérdés, gondolják a tanítványok, és mondják is: Látod... Menjünk tovább, dolgunk van. Célrátörően, összeszedetten kell élni, sietve előrehaladni. Csak semmi megállás, kutakodás, elmélyedés, csak semmi lelkizés. Az istentisztelet az legyen istentisztelet. A pap szolgáljon, és ki-ki keresse és kapja meg azt, amire éppen szüksége van, mint egy önkiszolgálóban, a perselybe ki-ki dobja bele azt, amennyire taksálja a kapottakat és haza, menjünk tovább. Már nehogy személyeskedjünk. Elmélkedjünk csak az örök igazságokról, tanítsuk azokat, beszéljünk Krisztusról és hatalmáról, higgyünk is benne, vegyük is azt igénybe, de azon túl semmi ne történjen, csak menjünk tovább. Kit érdekel az, hogy titokban mi történik veled, hogy a találkozás milyen eredménnyel járt? Gyakran feltesszük egymásnak a kérdést: hogy vagy? Merő udvariasságból. És ugyancsak udvariasságból meghallgatjuk a válaszokat is, rövid vagy hosszú összefoglalását annak, ami velünk történt. De ez csak kint az utcán szokás. Bent, a Krisztus közösségében, a templomban ennek nincsen helye. Pedig...

Ki érintett engem? – kérdi Jézus, és tekintetével megkeresi az asszonyt, mintha ezt kérdezné tőle: hogy vagy?

Isten az első emberpártól azt kérdezte: Hol vagy? Az igaz(i) válasz: Tőled távol, a bűn miatt rejtőzködve, a félelemtől betegen.

Krisztus megkérdi az asszonytól: hogy vagy? És az asszony elmondja a teljes igazságot: eddig beteg voltam, sokaknál, sokféleképpen kerestem a gyógyulást, mindhiába. Most hozzád jöttem, megérintettelek és meggyógyultam. Ez az asszony igaz története. És ha őszinték vagyunk, akkor benne felismerjük a magunk történetét is. Igazi keresők-ké minket is valamilyen nyavalya, betegség vagy lelki trauma tett. Mi mindent ki nem próbáltunk? Sokaktól segítséget vártunk. De igazi áttörést, megoldást sehol sem találunk. Pedig nekünk is sokba került. Van, aki nem csak a vagyont, de az egész földi életét feláldozta a keresésre. Van, aki házasságával fizetett, a másik a gyerekével vagy a szülőkkel, és az eredmény ugyanaz volt – nem használt semmit, maradt a betegség, a félelem, a békétlenség, a bűn miatti rettenetes magány, a kirekesztettség.

A tanítványok az egészből nem látnak semmit. Csak ketten vannak, akik tudják az igazságot. Maradjon ez továbbra is így?

Ma is titokban mennek végbe a legcsodálatosabb találkozások, a gyógyulást adó érintések. Elég, ha ketten tudunk róla: a Jóisten és én? Gyakran halljuk: ez csak rám és a Jóistenre tartozik.

A nőnek beszélnie kell Jézus és a sokaság előtt. A gyógyulás ténye hamar ismertté válik, de annak mikéntje sem maradhat titokban. A nyilvánosság előtt kell Jézushoz mennie – előrehívják. Ami vele történt, azt most mindenki előtt vállalnia kell. Mégpedig úgy, hogy Jézus elé megy és leborul előtte. A teljes igazság így, ebben a környezetben hangzik el, nyer megfogalmazást. Ez az asszony, mai szóhasználattal élve, bizonyosságot tesz a gyógyító Krisztusról a tömeg jelenlétében. Elmondja az igazságot: azt, hogy hol volt, és azt, hogy hogyan volt, hogy aztán elmondhassa azt is, hogy Jézus által meggyógyult. Csak ezt követően nyeri el a feloldozást, az igazi szabadságot, amire oly nagy szüksége van.

A történetnek itt nincs vége. Tovább folytatódik azáltal, hogy bennünket, mai hallgatókat megszólít. A történet maga, de mindenekelőtt Az, Aki az ilyen szerű történéseket lehetővé tette: maga Krisztus. Most itt van közöttünk, felkínálja nekünk is segítséget, meg akar és meg is tud gyógyítani. Áldott orvosunk Ő, aki adja a testi-lelki javulást, de ennél sokkal többet is: a maga közösségét. Hogy, miként ő egy az Atyával, úgy mi is egyek legyünk Vele. Barátaivá tesz, hogy ahol Ő van, mi is ott legyünk. Mert elmúlik ez a világ, és a mi földi életünk továtúnik, mint az átsuhanó árnyék, de, aki Vele van, benne hisz, az megmarad örökre. Ámen.

Hetedik nap

Sikó Piroska

Kolozs

Miért vagy oly távol tőlem, hogy segíts?

Alapige: Zsoltárok 22,1–5

Idei imahetünk programja többször érinti a szenvedés kérdését. Nem csupán azért aktuális ez, mivel ezt a sorozatot (amint azt már biztosan hallottuk a hét folyamán) dél-afrikai testvéreink állították össze, akik súlyos társadalmi és szociális problémákkal küszködnek. Mi is naponként szembesülünk a szenvedés valamilyen formájával. Időnként úgy, hogy közvetlenül minket érint testi vagy lelki szenvedés. Máskor úgy, hogy szeretteinket, barátainkat vagy az emberiségnek egy bizonyos részét érinti, és ott állunk, sokszor tehetetlenül, pusztán szemlélve a fájdalmakat, anélkül, hogy segíthetnénk. Oly-

kor közel érezzük magunkhoz mai istentiszteletünk alapkérdését: Miért vagy távol tőlem, hogy segíts?

A mai ember ajkáról részletesebben úgy hangzik e kérdés: miért történnek százezrek halálát követelő természeti katasztrófák? Miért engedi meg Isten? Egyesek hatalomvágya, gyűlölködése miatt miért kell ezeknek ártatlanul elszenvedni a háborúk, terrortámadások borzalmait? Miért tarolnak le különféle gyógyíthatatlan betegségek sok fiatal édesanyát, édesapát – árván hagyva sok gyermeket? Miért van az, hogy sokszor hiába küszködik a gazdálkodó, a munkás, nem jön meg munkája várva várt gyümölcse? Miért van távol Isten, miért nem segít?

Kedves testvéreim, e néhány felvetett kérdés után érdemes elgondolkodnunk azon, vajon a mai embernek, nekünk, akik most e templompadokban ülünk, van-e valóban igényünk arra, hogy feltegyük *Istennek* az ilyen jellegű kérdéseinket? Van-e „időnk” kérdezni Istentől, és választ keresni nála? Vagy annyira odaragadunk a kézzel fogható és megszerezhető dolgokhoz, olyan erőbedobással, igyekezettel küszködünk értük, hogy úgy járunk, mint az erdőn az a favágó, akinek olyan rettenetesen sok a munkája, annyira hajszolja magát, hogy nincs ideje megállni, megélesíteni a fejszéjét.

Ha időnként mégis megkérdézzük Istentől, hogy miért vagy távol, hogy segíts, vajon van-e bátorságunk, van-e bennünk alázat meghallani igéjéből az *Ő* válaszát. És ha nincs minden kérdésünkre itt egyértelmű válasz, tudunk-e együtt élni megválaszolatlan kérdéseinkkel Istent szeretve, áldva és továbbra is benne bízva?

I.

Az alapigénk által felvetett kérdést különböző szinten teszi fel az ember. Van, aki úgy kérdez: hol van Isten olyankor, amikor katasztrófák történnek? Hol volt Auschwitz idején, miért hallgatott? Miért nem akadályozza meg az ártatlanok szenvedését? Milyen Isten az, aki a szenvedés perceiben nem avatkozik közbe javunkra, és nem cselekszik úgy, ahogyan szeretnénk és kérjük is tőle? Van, aki itt megáll a kérdésben, és ha nem kap gyors és számára kedvező választ, hátat fordít Istennek, hitnek egyaránt. Vajon célba értünk, ha itt megállunk? Nem kellene mélyebbre tekinteni, akár most, ezen az imaheti istentiszteleten is, és nem csak Istenre nézve, hanem önmagunkra nézve is kérdéseket feltenni szenvedéseinkkel kapcsolatosan? Vajon nem azért mutatják időnként életünk eseményei azt, hogy távol van tőlünk Isten segítsége, mert beigazolódott rajtunk is az ige: ha elhagyod az Urat, ő is elhagy téged?

Amikor Isten törvényt adott a népnek és készítette őket az ígéret földjén történő életvitelre, azt mondta nekik Mózes által: ha szereted az Urat, a te Istenedet és az ő törvénye szerint jársz, megáld téged a földön, amelyet néked ad, és az áldása megmutatkozik életed minden területén. Ha viszont elhagyod őt, idegen istenek előtt hódolsz, parancsait semmibe veszed, ő is elrejtí arcát előled, és utolér téged sok baj és nyomorúság a gonoszságok miatt, amelyeket elkövetsz (5Móz 28; 31,16–18 stb.).

Szükséges tehát megvizsgálni a próbák idején is: olyan szeretetben, olyan megbocsátó lelkiülettel élek családomban, mind közösségemben, mind munkahelyemen, amelyet tőle kapok? Szavaim, cselekedeteim tükrözik-e, hogy félem és szeretem az Istent, neki engedelmeskedem? Gyakorlok-e őszinte bűnbánatot ott, ahol véték, hogy eltörülhesse bűnömöt? Hitem, szeretetem megmutatkozik-e konkrét cselekedetekben?

Sok le nem törölt könny, sok fázás, szenvedés kiált a világból ellenünk az ég! Elhagyott/elhanyagolt gyermekek szeretet és elfogadás utáni sóvárgása, meg nem hallgatott, sokszor „félretolt” öregjeink sóhajai, megcsalt, elhagyott házastársak megalázott fájdalma, Isten nevének sokféleképpen gyalázása, meggyötört, agyonhajszolt testünk-

lelkünk mind bizonyságok ellenünk. Szükség van arra, hogy időnként tudjunk néhány lépést „visszafelé” is megtenni. Valahogy úgy, mint az a kislány, aki nem olyan rég még vidám, önfeledt volt, egy idő óta viszont szétszórt, hallgatag lett, és az iskolából hazáig vezető utat napok óta minden alkalommal hátrafelé lépkedve tette meg. Tanítónője figyelte viselkedését. Egyik délután elrejtőzött az utcasarkon, úgy várta a tétován, óvatosan hátrafelé lépkedő kislányt, aztán hirtelen karjaiba zárta és szelíden megkérdezte: miért lépkedsz hátrafelé? Az volt a csendes válasz: azért, hogy visszafelé menjenek a napok. Visszafelé? – kérdezte a tanítónő. Igen, hangzott a válasz, egészen addig, amíg anyu és apu még szerették egymást, és nem akartak elválni. Mi lenne, ha megkérnéd apát és anyát is, amikor érted jönnek, hogy kezedet megfogva ők is veled együtt hátrafelé lépkedjenek? – kérdezte a tanítónő.

Mi lenne, ha dolgokban megpróbálnánk mi is „visszafelé” lépkedni – ha nem is hátrafelé, de „visszafelé” –, például afele, akit megbántottunk, hogy bocsánatot kérjünk tőle? Vagy azok felé, akiket egy ideje már elhanyagoltunk, hogy ismét törődjünk velük, jobban kifejezzük feljükk szeretetünket (családon belül és azon kívül). Mi lenne, ha kezdenénk most újra visszalépkedni a mi menyeyi Atyánkhoz is, hogy megvalljuk neki azt, ami lelkünköt terheli? Talán ekképpen: Atyám, elhagytalak téged, és túl közel kerültem az italhoz, a hűtlenséghez, az anyagiakhoz, a dicsőségvágyhoz, a haraghoz, a hitetlenséghez. Az lett a szívem bálványja, de túl nagy árat fizettem érte. Ráment a békességem, a családom, az egészségem, a becsületem. Kevés híján az üdvösségem is. El lehet ma kezdeni visszafelé lépkedni ahhoz, aki a tékozló fiát is hiányolja, sóvárogva várja, hogy karjaiba zárja, kegyelmébe visszafogadhassa. Várja, hogy visszafogadhassa azokat, akiknek nem csupán a saját elhagyatottságuk, nyomorúságuk fáj, hanem az Atya meggyalázása is, a saját vétkükk is. Akik nem csak azt kérdezik: én Istenem, miért hagytál el engem, hanem előtte azt is megkérdezik: én Istenem, miért is hagytalak el?

II.

Az alapigénkben megfogalmazott kérdésnek van egy másik vonatkozása is, az, amikor lelket tépően hangzik fel a kiáltás: „én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? Miért vagy távol tőlem, hogy segíts? Kiáltok nappal, és nem hallgatsz meg, éjjel is, de nincs nyugodalmam.” (1–2.) Nem a felületes, Istentől csak elvárni tudó ember kérdése ez. Nem is az atyai házat odahagyó, és majd bűnei miatt síró fiú kiáltása. Olyan szenvedő, istenfélő ember kérdez így, aki tudja, hogy van egy szerető Istene. Van egy múltja vele, amikor bőven áradt rá Isten áldása, kegyelme, időben érkezett segítsége, és van egy jelene, amelyben hitével együtt szenved, és Istentől nem érkezik felelet, segítség. Olyan ember kérdez így, aki szenvedése poklában is gyermeki bizalommal kiált: én Istenem, én Istenem (a kétszeres megszólítás a Szentírásban a gyermeki bizalom jele – dr. Karasszon Dezső), és a szenvedésben is vallja: te szent vagy, te igaz vagy. Olyan ember kiált így, aki keresztet kapott és azt nem lerázná vagy letagadni akarja, hanem felveszi és hordozza.

A lelkészcsaládból származó híres svájci pszichológus, C. G. Jung, a keresztet hordozó Krisztus képét festette házának egyik ablakára. Amikor megkérdezték tőle, hogy miért ezt a képet választotta, azt felelte: az embereknek minden kultúrában meg kell küzdeniük a szenvedés kérdésével. A keleti ember úgy próbálja megoldani, hogy megpróbál érzéketlenné válni irányába, a nyugati ember megpróbál különböző testi-lelki-szellemi kábítószerre menekülni. Egyik sem kielégítő, mondta. A szenvedést le kell győzni, ez pedig csak úgy lehetséges, ha magunkra vállaljuk. Ezt tanuljuk a keresztjét hordozó Krisztustól.

Az Isten egyszülött Fia ajkáról is felhangzott ez a kiáltás a kereszten a legnagyobb elhagyatottságban, amikor – úgy tűnt, hogy – mindent elveszített, tanítványait, híveit, egész ügyét, életét. Hangzott a kiáltás: én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? Hordozta helyettünk az Istentől való elhagyatottságot (is), hogy megmentessen, helyreállítsa a mi megromlott közösségünket az Atyával, hogy ne legyünk többé elhagyottak. Hordozta, hogy életünk mélypontjain közel lehessen, velünk lehessen, megtarthasson. Hordozta elvettetésünket, hogy még a legnagyobb próbáinkba se legyünk hitehagyottak, hogy akkor is bízunk őbenne, amikor nem értjük cselekedeteit, amikor nincs magyarázat sok sebünkre. Hordozta a legmélyebb emberi elhagyatottságot, hogy mindenki megtalálhassa általa az abból kivezető utat. Elhagyatott lett, hogy társa lehessen minden elhagyottnak – általunk is. Hordozta elhagyatottságunkat, hogy őreá tekintve élhessünk, cselekedhessünk, szenvedhessünk – reménykedve.

Tudom-e áldani ezt az értem megsebzett kezét akkor is, amikor engem sebez? Megbízom-e abban, hogy jól cselekszik akkor is, amikor egyáltalán nem értem azt, amit tesz? Elég-e nekem, ha tudom, hogy ő szent és nem változik meg? Elég-e arra is a hitem, hogy más, hasonló helyzetben levőt vigasztaljak?

Imahétünk végéhez közeledve imádkozzunk a mi Urunkhoz, hogy adja meg az ő népének, Anyaszentegyházának, hogy szenvedéseinkben tudjunk tőle kérdezni és legyen fülünk, alázatunk az ő válaszait megérteni a mai időkben is. Imádkozzunk, hogy akkor is bízunk meg benne, amikor nem válaszol kérdéseinkre, vagy nem úgy válaszol, ahogyan szeretnénk. Legyen erős bennünk, hogy amit ő cselekszik, abban bölcs, szent és igaz. És adja meg, hogy az ő nevét mindenkor dicsőíthessük. Ámen.

Nyolcadik nap

Sipos Miklós

Szatmárnémeti–Németi

Ha Isten velünk!

Alapige: Róma 8,31–39

Mit mondunk azért ezekre? Imahétzáró istentiszteletünkön halljuk ezt a személyesen hozzánk intézett kérdést. Mindenekelőtt tehát most gondolatok arra, milyen üzenettel keresett nap mint nap mennyei Atyánk ezen a héten. És mielőtt véget érne imahétünk, szívünket kell megérintse a kérdés: mit mondunk mi ezekre? Mi a mi válaszuk Isten megszólító igéjére?

Mit mondunk azért ezekre? – természetesen a feltett kérdés nagyon konkrét vonatkozásban csendült fel először.

Pál apostol Rómabeliekhez írott levelének 8. fejezete – ha szabad ilyet mondani – a levél eddigi részének a csúcspontja. Olyan dolgokról szól az apostol, amelyeket mindnyájan szívesen hallgatunk: „Nincsen azért immár semmi kárhozzátásuk azoknak, akik a Krisztus Jézusban vannak...”; „Akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai...”; „Isten gyermekei vagyunk...”; „Azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van...”; „Isten velünk...” És minderről olyan meggyőződéssel szól az apostol, hogy eszünkbe sem jut kételkedni szavainak hitelességében mindaddig, amíg fel nem teszi a kérdést: és te mit mondasz ezekre? Mi a te életpasztalod? Így érzed, így gondold, ezt vallod te is? És mivel Isten nagyon jól ismer minket, mivel nagyon jól tudja, hogy hajlamosak vagyunk életünk éppen pillanatnyilag megélt eseményei alapján véleményt alkotni, még mielőtt elhamarkodottan válaszolnánk, segít nekünk azáltal, hogy az Ő atyai szívébe

enged bepillantást nekünk. Olyan Istenünk Ő, „aki az Ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem Őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?” Isten megajándékozott bennünket az Úr Jézus Krisztussal. Mit jelent ez nekünk? Beledobban-e a szívünk abba, hogy: „mindent minékünk”? Hatalmas ajándékot készített nekünk Isten, és sokszor mégis azt tapasztaljuk, hogy szűkölködik az életünk. Az ige mégis azt mondja, hogy Isten az Ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem Őt mindnyájunkért odaadta, és vele együtt mindent nekünk ajándékoz. Minékünk, mindent. De ez a minden nem feltétlenül azt jelenti, amit olyan szívesen behelyettesítünk ide. A minden nem feltétlenül az egészség, nem egy jól jövedelmező és biztos munkahely, nem a társam azonnali megtalálása, nem egy megromlott kapcsolat azonnali helyreállítása, nem az anyagi helyzetemnek a megjavulása anélkül, hogy bármit is tennék érte. Természetesen ezeket is meg tudja adni Isten, ha jónak látja, de a *minden* ennél sokkal több. És természetesen ez semmiképpen nem azt jelenti, hogy hát mi hívők ezzel vigasztaljuk magunkat, ha Isten nem tud, vagy nem akar fizikai dolgokat adni, akkor mi úgymond a láthatatlanokra tekintünk. Nagyon sok példa van az életben arra, hogy mindazzal együtt, amit az előbb felsoroltam: egészség, anyagi biztonság, családi háttér, lehet szegényes, szűkölködő, boldogtalan is egy ember élete.

Isten Krisztus által, akit elküldött ajándékképpen, boldoggá szeretné tenni az életünket. Maga Jézus mondotta, hogy Ő azért jött, hogy életünk legyen és bővüljünk.

Mit jelent ez a mi számunkra? A múltunkra nézve azt jelenti, hogy Isten azokat a bűneinket, múltbeli nyomorúságainkat, amiket újra meg újra előhoz a mi legnagyobb ellenségünk, a Sátán, eltörli. Ha valaki segítségül hívta az Úr Jézus Krisztust, az már tudhatja, hogy mindaz, amit Őette már megbocsátott neki az Úr, az már nincsen. Azonban sokszor ezt mi nem vesszük komolyan, és olyan terheket cipelünk tovább, amiket az Úr Jézus Krisztus által Isten már levett a mi vállunkról. Olyan jó lenne komolyan vennünk azt, hogy ha valóban segítségül hívjuk az Urat, akkor a múltunk az ő kezében van. Nem arról van szó, hogy ami rossz volt, amit elrontottunk, az egyik pillanatról a másikra kitörölődik, hanem annak lelki terhét, ami tönkreteszi az életet, leemelte rólunk Isten az Úr Jézus Krisztusért.

Hisszük-e ezt? Hisszük-e azt, hogy olyan megbocsáthatatlannak tűnő bűneinkre és mulasztásainkra készített Isten bocsánatot Krisztusban, amit talán magunk sem tudunk megbocsátani magunknak?

Az a minden, amit Jézusban adott nekünk az Atya, azt jelenti, hogy a múltunk begyógyíthatatlannak tűnő sebei begyógyulnak. Tudunk-e visszatekintve hálát adni Isten ajándékaiért?

Isten velünk van, és Jézus Krisztusban mindent nekünk ajándékozott. Ne mondja senki, hogy ezek csak szép szavak, melyeknek ellentmond az élet. Pál apostol igazán ismeri az életet. Ő ezt a bibliai levelet is nagyon hányattatott körülmények között írta. Ő is nagyon sokat szenvedett. Testében ott volt a betegség tövise, így vette magára az evangélium igáját és vitte azokhoz, akik szívesen hallgatták, és azokhoz is, akik ezért gyűlölték és üldözték őt. Ő maga mondja el, hogy többször megkövezték, megostorozták, éjt s napot a mélységben töltött, és közben ránehezdedek a megélhetés gondjai is. Tehát Pál apostolnak az élete is bizonyágtétel arról, hogy gondok, szenvedések, kesztek között is új erőt nyer a további küzdelemhez mindenki, aki hittel tudja mondani: ha a mindent nekünk ajándékozó Isten velünk van, akkor kicsoda lehet ellentünk. Lehet, hogy nem mindig értjük azt, ami történt, s nem értjük, miért történt, és miért éppen velünk történt. De ami nekünk érthetetlen, az nem mindig értelmetlen. Nagyon is meg van az értelme mindannak, amit Isten cselekszik. Isten tudja, hogy mit cselekszik és miért cselekszik. Ő nagyon jól ismeri a teherbíró képességünket, s nem akarja azt, hogy a

terhek alatt összeroppanjunk. Azt akarja, hogy a terhek hordozása közben megedzöd-jünk. Hogy saját hitvallásként tudjuk elmondani, Isten velünk, és a Krisztus szerelméből senki és semmi nem szakíthat ki. Istenünk szeretete sebek által gyógyít, súlyos terhek által emel föl még magasabbra, szenvedés által tisztít, fájdalmak által elevenít meg, összetörettetés által tesz használhatóbbá és engedelmesebbé. Húszéves fiúnk autóbalesetben történt tragikus elvesztése után adta meg Isten nekem is ezt a tapasztalatot. Erőtlenségünkben Ő ad erőt, milyen sokszor megtapasztalhattuk már ezt! Isten velünk van, és ő felőlünk valami jobbról gondoskodott.

Pál ajkán hangzik az emlékeztetés, hogy senkinek sincs joga vádolni, kárhoztatni azt az embert, akit Isten Jézus Krisztusban megváltott. Isten ígéből tudjuk, hogy a Sátán, aki itt a földi életben mindent megtesz azért, hogy elszakítson Istentől, az ítélet órájában arra fog hivatkozni Isten előtt, azt fogja mondani: ez az ember nem a tiéd, hanem az enyém, mert rám hallgatott. De aki egyszer odaadta életét Krisztusnak, azt nem szakíthatja el tőle többé semmi sem. Hiába vádol majd ott a Sátán, Krisztus azt fogja mondani: ha voltak is gyarlóságai, de megbánta bűneit, ezért ő az én megváltottam. Milyen csodálatos dolog lesz majd hallani: „Ezek azok, akik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták az ő ruháikat, és megfehéřítették ruháikat a Bárány vérében. Ezért vannak az Isten királyi széke előtt és szolgálnak neki éjjel és nappal az ő templomában, és aki a királyi székben ül, kiterjeszti sátorát felettük.” (Jel 7,14–15)

Azért van olyan vigasztalás az ígében minden hitben élő számára, mert nekünk olyan Megváltónk van, hogy tőle sem élet, sem halál, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakíthat el. Ne mondja azért közlünk senki sem testvéreim, amikor nehéz az életünk, amikor gondok, bajok szakadnak ránk, hogy elhagyott engem az Isten. Az Úr Jézus beszél arról, hogy az Ő juhait hallják az Ő szavát és követik Őt. Idegent nem követnek, mert annak nem ismerik a hangját. Jézus ezt a beszédét úgy folytatja, hogy az övéit soha senki nem szakíthatja ki az Ő kezéből.

Sok minden van ezen a földön, ami veszélyezteti az életünket, ami tehát ellenségünk. De a legnagyobb ellenségünk a halál. Azt olvassuk a Szentírásban, hogy amikor Isten országának teljessége megvalósul, akkor, mint utolsó ellenség töröltetik el a halál. Halál nem lesz többé. (Jel 21,4) Ez a nagy ősellenség sem szakít el minket Istentől, és az Úr Jézus Krisztustól. A hit nélküli ember, akinek a reménysége is gyökértelen, úgy néz az életre, hogy mindegy, milyen életet élünk. Akár becsületesek vagyunk, akár rendetlenül élünk, akár fényben, ragyogásban, jólétben élünk, akár örökös és küzdelmes szegénységben, egyszer úgy is vége lesz mindennek és akkor jön a sír sötétsége, örökös sötét éjszaka borul reánk. A halál elszakít minket mindentől és mindenkitől, vallják sokan rezignáltan. Isten az Ő ígében azonban azt mondja, ez nem így van. Soha senki és semmi nem szakíthat el bennünket az Isten szeretetétől, amely a miénk lett Jézus Krisztusban. Attól, aki maga az Örök Szeretetet és az Örök Élet, ennek a világnak semmiféle hatalma nem szakíthat el. Isten Jézus által éppen ezért győzte le a halált, hogy mi azon keresztül megérkezessünk hozzá. Ezt Isten nem köti semmiféle előfeltételhez. Mert áldott dolog az, ha emberséges, segítőkész életet élünk, de ez nem feltétele, hanem következménye annak, hogy mi Istennek hálás szívű, megváltott gyermekei vagyunk. Tehát az, hogy mi szerető szívű, Isten akaratát cselekvő, embertársaink nyomorúságát, szenvedését, fájdalmát enyhíteni igyekvő emberekként élünk, hogy észrevesz-szük az alkalmakat, amikor itt Istennek az országát építhetjük, és van hozzá erőnk, akaratunk, hűségünk, ez már megannyi jeladás arról, hogy mi Istennek megváltott gyermekei vagyunk.

Hadd idézzünk fel a Szentírásnak talán legismertebb példázatából egy mozzanatot, amelyet az Úr Jézus Krisztus mondott és amelyet mi mindnyájan a tékozló fiú történeteként ismerünk.

Ez a fiú otthagyta az apját és eltékozolta az atyai örökséget. Amíg pénze volt, addig sok barátja volt, így hamar elment az egész vagyon. Roppant mélységbe jutott, de megbánta tettét és elhatározta, hogy visszatér az atyjához. Tudta, hogy ő már nem méltó arra, hogy fia legyen az atyjának, mégis az történt, hogy amikor ez a fiú bűnbánattal visszament, az atyjának elég volt az, hogy ott volt fiának szívében az őszinte bűnbánat. Meg is vallotta, hogy ő már nem is méltó arra, hogy fia legyen az atyjának. Kész lett volna vállalni a szolgasorsot, de az atya magához ölelte, és újra fiává fogadta.

Jézus ebben a példázatban arra mutat rá, hogy Istennek, a mennyei Atyának sok tékozló gyermeke van. És a legtöbb nem akarja észrevenni, hogy ő tékozló gyermek. Nagy baj az, hogy az ember a maga hütlenségét, engedetlenségét és gonoszságát indokoltnak tartja és sokszor igazolni próbálja. Amíg ezt cselekszi az ember, addig menthetetlen, de amikor eljut oda, hogy elkezd fájni a hütlenség, az Atya megbántása és elhagyása, akkor az Atya kész az ilyen fiát is magához ölelni. Nem azért jut sok ember kárhozatra, mert gyarló volt, megbotlott, elesett, mert akkor mindnyájan elveszett emberek lennénk. Azért jut sok ember kárhozatra, mert sohasem jutott el a bűnbánatig. Isten sokszor felkínálja a kegyelmet, de ezt bűnbánattal el kell fogadni, magunkhoz kell ölelni. Viszont ha ezt megtesszük, akkor örök vigasztalással töltheti be szívünket igénknek az az üzenete, hogy minket semmi, még a halál sem szakíthat el Istennek üdvözítő szeretetétől.

Mit mondunk, mit válaszolunk azért mi mindezekre? Isten mindent nekünk ajándékozó szeretete győzzön le bennünk minden félelmet, minden kételkedést, minden kicsinyhitűséget, hogy megannyi megpróbáltatás, fájdalom, gyász, veszteség és kísértés közepette is lehessen a mi drága hitvallásunk ez: „Meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakíthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.” Ámen.

Prédikáció úrvacsoraosztáskor

Dr. Victor János

Szükség és szabadulás*

„... tiérettetek...”

1Kor 11,24

Ebben a szóban benne van az úri szent vacsora egész történetének lelke, mint ahogy a szívben benne lüktet az egész test élete, mert benne van ebben a szóban „az Úr halálának” egész titka, amit ez a sákramentum hirdet nekünk.

Bizonyoságot tesz ez a szó a mi naiv szükségünkről. Mert ott, ahol valaki azt mondja másoknak: „tiérettetek”, mindig magukon segíteni nem tudó emberekről van szó. Aki maga is meg tud birkózni a maga helyzetével, annak nincs szüksége rá, hogy más valaki tegyen „őérette” bármit is. Megáll a maga lábán is. „Tiérettetek” – ez azt jelenti: „ti reám vagytok utalva!” Ez a szó olyan, mint a mentőöv, amit a fuldokló felé dobnak – nélküle sohasem szabadulhatna ki a sötét vizekből és nem jutna fel a parti szikla biztonságára. „Tiérettetek”, ebben a szóban van benne a virrasztó édesanya ápoló gondja, mellyel átmenti beteg gyermekeit a halálból az életre; a szabadsághős mindenre elszánt bátorsága, mely egy rabságban sínylődő népnek utat nyit a boldogabb napok felé; a tudósnak éjt-napot eggyé tevő szívós munkája, amellyel lehetővé teszi a gyógyulást egy addig gyógyíthatatlannak ismert betegség áldozatainak. Híd ez a szó, amely átvezet a nyomorúság földjéről a túlnanról integető boldogabb tájakra, de róla le lehet látni a szakadék mélységébe, amelyen máskülönben senki emberfia át nem kelhetne.

Vagy pedig olyan ez a szó, mint egy erős tartóoszlop, amelynek kidőlte magával rántaná az egész épületet, hogy a romok alatt összezúzottak nyögése hallatsszék csak ott, ahol az imént vidám ének zengett még. „Tiérettetek” – ez a jelszava a családfenntartó apának, akinek ha lehanyatlík a munkás keze, ínségbe és züllésbe süllyedne a reményteljesen növekedő gyermekesereg; ez a jelszava a gyermeknek, akinek hálája és ragaszkodása nélkül gyászba borulna a szülők szíve; ez a jelszava az államférfiúnak, aki ha nem fogná erősen a nemzet hajójának kormánykerékét, válságos órák szirtjein és zátonyán tönkre menne az. „Tiérettetek” – olyan ez a szó, mint valami magas gát, amely távol tartja a dühöngő árvizet, hogy békeességben, sértetlenül virulhasson az élet, de amelynek tetejéről félelmes kilátás nyílik arra a pusztító veszedelemre, aminek különben minden ki volna szolgáltatva.

Érzitek, milyen ítélet suhog végig fölöttünk, amikor Jézus azt mondja: „tiérettetek...?” Igent és áment mond-e reá a szívetek, hogy valóban olyan szükségünk volt nekünk Őreá? Félelemmel és remegéssel járultok-e az Ő áldozatul adott életének e jegyeihez, abban a tudatban, hogy végetek volna, ha Ő nem jött volna, nem szolgált volna, nem halt volna meg „tiérettetek”? Mert mindenekelőtt ez az úri szent vacsorával való élésünk értelme. Aki ezekkel a jegyekkel él, elsősorban is néma bizonyosságát adja vele a maga töredelmének. Hitet tesz arról, hogy az Úr testének megtörése és vérenek kiontatása nélkül soha, de soha nem bírhatná, se nem remélhetné az élete nagy kérdéseinek a megoldását. Önmagával megelégedett, önerejében bízó, önérdemével dicsekvő embernek idejárulni nyílt perbeszállás az Úr szavával: „tiérettetek”. Ezt a szót csak az alázatban meghajlott emberek írják alá és csak nekik terítették meg ez az asztal.

* A szerző *A szentek szentjében* című kötetéből.

De nem csak a mi nagy szükségünkről tesz bizonyosságot ez a szó, hanem arról is, hogy gondoskodás történt annak kielégítéséről. A töredelem szavát éppen azért el kell hogy nyelje végül is a hálának boldog éneke. Mert „tiérettetek” azt jelenti, hogy amit ti magatoktól nem tudtatok, azt én megcselekedtem. A nyomorúságból nélkülem nem emelkedhettetek volna fel az élet szabadságába és teljességébe, de hát most már nem vagytok nélkülem. Magatokra hagyatva nem tudtátok volna megőrizni javaitokat a fenyegető pusztulás ellen, de most már nem vagytok magatokra hagyatva. Szabadulásoknak és biztonságotoknak nagyobb ára volt, semhogy valaha is lefizethették volna, – de én lefizettem!

Nem kell hát félnünk immár attól, hogy hogyan nézzünk szemébe az ítéletnek. A szakadékot átívelő hídról már nyugodtan lehet letekintenünk a mélységbe, mely örökre elzárt volna az Isten világától – hiszen át van már hidalva és mi átkelőben vagyunk a dicsőség partjai felé. Számon vehetjük bátran az életnek minden baját, bűnét, mulasztását, keserűségét, szégyenét, kicsinyességét, tisztátalanságát – ó, milyen számkivetettjei volnánk az Isten országának reménytelenül a kárhoztatás földjére berekesztve Jézus nélkül! –, de kétség nem gyötör többé. Hangzik a fülünkbe: „tiérettetek” Nyitva előttünk az út hazafelé. Az Ő halála érdeme által máris egy más világ polgárai vagyunk és Isten máris minden nyomorúságunktól megtisztultaknak számít – „megigazít” – bennünket! A gátnak töltéséről széttekintve sem szorítja el szívünket a kétségbeesés, ha az életünk magvetésére gondolunk. Zúghatnak a fenyegető vizek – nem férhetnek a közélébe semminek se, ami nekünk drága. Látjuk felénk hömpölyögni a jövődönnek félelmetes kísértéseit, fenyegető megpróbáltatásait; jön az elmúlás, az enyészet fekete dagálya; harsognak messziről az ítélet feltartóztathatatlan hullámai. Jaj, mi volna velünk, ha nem ismernők Jézust! De Ő szól hozzánk: „tiérettetek”, és elénk tárja megtörtetett testét, kiontott vérét. Eloszlik minden félelmünk. Mi megtartatunk. Minden veszedelem, mely szét akarná szedni az életünk épületét és sárba akarná temetni javainkat, Őbelé ütközött elébb és rajta megtört az ereje. Az Ő oltalma mögött mi békességben megvárhatjuk, míg elmúlik minden veszedelem.

Csendesen, forrón szálljon fel hát szívünkből a hálaadó imádság, míg asztalához járulunk. Maradjon el minden szomorúság, kétségkedés, félelem. Hadd lássa, hogy nem hiába tette, amit „miérettünk” tett. Ámen.

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkipozozói rovata*

Jerry Bridges: *Kegyelem* (1.)

Első fejezet – *A teljesítmény taposómalmában*

Átmeneti vagy végleges csőd?

Mi a kegyelem?

Krisztus érdeme

Második fejezet – *Kegyelem – kinek van rá szüksége?*

A kegyelem bibliai értelmezése

Isten kegyelmi ajánlata

A magunk útját járjuk

Válasz a kegyelemre

Harmadik fejezet – *Kegyelem – tényleg érthetetlen*

Csődünk és Isten megoldása

Amilyen messze van napkelet napnyugattól

Isten háta mögött

A tenger mélyén

Álnokságainkat eltörölte

A feddhetetlenek

A kegyelem gyakorlása mások felé

Negyedik fejezet – *A nagylelkű gazda*

Példázat a kegyelemről

Irgalmas és nagylelkű

Isten boldogan cselekszik jót

A minden kegyelem Istene

Egyik áldás a másik után

Isten kegyelmének megtapasztalása

Ötödik fejezet – *Van-e Istennek joga?*

A megérdemlő magatartásforma

Soha nem kötelezhetjük le Istent

Adakozás Istennek

Az összehasonlítások kockázata

Isten ígéretei

Hatodik fejezet – *A szeretet szorításában*

A szeretet szorongat

Istenfélelem

Növekedjete a kegyelemben

Hetedik fejezet – *A szeretet próbája*

Törvény és kegyelem

* Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

Törvény és szeretet
Az ószövetségi törvény
Az evangélium szabadsága

Nyolcadik fejezet – *Szentség: Isten kegyelmének ajándéka*

Krisztus a mi szentségünk
A megtapasztalt szentség
Mehaltunk a törvénynek
Növekedés a Krisztushoz való hasonlatosságban

Kilencedik fejezet – *Szabadságra hívattunk el*

Korlátok
Eltérő vélemények
A lelki fegyelmezés
Mit gondolnak mások?
Kontrollálók
Szeretemben szolgáljatok egymásnak

Tizedik fejezet – *Elég a kegyelem*

Isteni segítség
Tövis a testben
Az önállóság büszkesége
Elég a kegyelem
Vedd igénybe Isten kegyelmét

Tizenegyedik fejezet – *Minden szent között a legkisebb*

A méltatlan apostol
Az alkalmatlan apostol
Elegendő kegyelem
Áldozatos kegyelem
A kegyelem jutalma

Tizenkettedik fejezet – *Vedd igénybe Isten kegyelmét!*

A kegyelem trónusa
A kegyelem szava
Engedelmeskedj Istennek
A kegyelem közvetítői

Tizenharadik fejezet – *A kegyelem ruhatára*

Hála
Megelégedettség
Alázat
Hosszútűrés
M megbocsátás

Első fejezet

A teljesítmény taposómalmában

„Ennyire esztelenek vagytok? Amit Lélekben kezdtetek el, azt most testben akarjátok befejezni?” (Gal 3,3)

Csődhelyzet! Nagyon rossz a csengése ennek a szónak! Tulajdonképpen több annál, mint egy egyszerű szó, inkább kifejezésről beszélhetünk. Valaki nem tudja kifizetni az adósságait, megbukott, fizetéseképtelen, tehetetlen, pénzügyileg romokban hever. Még meglehetősen laza és engedékeny társadalmunkban is a csőd valamilyen szintű szégyent, kegyvesztettséget jelent. El tudsz képzelni egy fiút, kedves Olvasóm, amint haverjainak azzal dicsekszik, hogy apja éppen most jelentett csődöt?

Morális értelemben a csőd szónak még inkább becsmérő felhangjai vannak. Valakiről azt állítani, hogy erkölcsileg csődbe jutott ember, nagyjából azt jelenti, hogy híjával van minden tisztességes erkölcsi értéknek. Olyan, mintha Adolf Hitlerhez hasonlítanánk. Nagyjából a legrosszabb, amit valakiről elmondhatunk.

Lehet, hogy még soha nem gondoltad ezt végig, de voltaképpen Te magad is egy csődtömeg vagy. Nem a pénzügyi helyzetedre vagy az erkölcsi értékeidre gondolok. Lehet, hogy anyagilag olyan szilárd a helyzeted, mint a gibraltári szikla, és közösséged megbecsült tagjai közé számítasz, mégis csődben vagy. Én is.

Te, én, és minden ember a világon – *lelki* csődben élünk. Tény az, hogy mindenki, aki valaha élt (kivéve Jézus Krisztust) – függetlenül erkölcsi vagy vallási állapotától – lelkileg csődbe jutott. Hallgassuk csak meg csődjelentésünket Pál apostol tollából:

„Nincsen igaz ember egy sem, nincsen, aki érti, aki keresi az Istent. Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tesz, egyetlenegy sincs.” (Róm 3,10–12)

Senki sem igaz, senki nem keresi Istent, senki nem tesz jót, nincsen egyetlen egy sem. Ez a lelki csődhelyzet a maga abszolút valóságában. Általában, ha egy üzlet csődbe jut, a cégnek még van valamennyi vagyona, amit el lehet adni, hogy részben fedezze adósságát. De nekünk nem volt vagyonunk, semmink, amit Istennek átnyújthattunk volna adósságunk fedezésére. Az Ő szemében „minden igazságunk olyan, mint a szennyes ruha...” (Ézs 64,5) Lelkileg nyomorogtunk, adósságunk volt, amit nem tudtunk kiegyenlíteni.

Azután megtanultuk, hogy a megváltás Isten ajándéka; öröktől fogva kegyelemből van hit által – nem cselekedetektől, hogy senki ne dicsekedjék (Róm 6,23; Ef 2,8–9). Lemondtunk saját igazságunkra épített magabiztosságunkról, és hitben egyedül Jézus Krisztushoz fordultunk megváltásért. Ezzel bejelentettük alapvető lelki csődhelyzetünket.

Milyen csődhelyzetet is jelentettünk be? Az üzleti világban a pénzügyi nehézségekkel küszködő, csődhelyzetbe kerülő cégeknek két lehetőségük van: a fizetéseképtelen gazdálkodó szervezetekké lesznek, vagy csődeljárás útján újjászerveződnek (átmeneti csődhelyzet). Ha ez nem lehetséges, felszámolás útján megszűnnek (ez a végleges csőd).

A csődeljárásról szóló törvény 2. fejezete foglalkozik az átmeneti csődhelyzettel. Ezt a lehetőséget azok az alapvetően jól működő cégek választják, akik – idő múltával – képesek a csődhelyzetből kijönni.

A törvény 3. fejezete olyan cégeket tárgyal, amelyek pénzügyi forrásaik végére értek. Teljesen eladósodtak, a jövőbeni életképes üzleti működés reménye nélkül. Kényte-

lenek vagyónkat felszámolni és hitelezőiket kifizetni, gyakran óriási veszteséggel. A cégnek vége. Megszűnt. A tulajdonosok vagy befektetők mindent elvesztettek, amit az üzletbe investáltak. Senki nem szereti a csődeljárásról szóló 3. fejezetet.

Átmeneti vagy végleges csőd?

Mi milyen csődöt jelentettünk be? Az üzleti párhuzamot alkalmazva a 2. vagy a 3. fejezet alá tartozunk? Csődhelyzetünk átmeneti vagy végleges? Az a gyanúm, a legtöbben közülünk azt mondanák, hogy csődünk végleges volt. Mivel megváltásunkért egyedül Jézus Krisztusban bízunk, rájöttünk, hogy nincs semmilyen jó cselekedetünk, amit hozzáadhatnánk ahhoz, amit Ő tett. Hisszük, hogy teljesen kifizette bűn-adósságunkat, és biztosította számunkra az örök élet ajándékát. Nem tudunk többet tenni megváltásunk kiérdemléseért – az üzleti párhuzamot alkalmazva –, minthogy végleges csődöt jelentünk.

Azt hiszem, valójában mégis a legtöbben csupán átmeneti csődöt jelentettünk be. Miután megváltásunkért egyedül Jézus Krisztusban bízunk, keresztyén életvitelünkben finoman, tudat alatt visszatértünk egy teljesítményközpontú kapcsolathoz Istennel. Felismertük, hogy legnagyobb erőfeszítéseink sem tudnak bennünket a mennybe juttatni, de azt igenis gondoljuk, hogy mindennapi életünk áldásait kiérdemelhetjük Istentől.

Miután keresztyének lettünk, lassan felhagytunk a nyilvánvaló bűnökkel. Elkezdtünk templomba járni, adakozunk, és lehet, hogy egy kisebb bibliatanulmányozó csoporthoz is csatlakozunk. Néhány pozitív változást veszünk észre az életünkben, és egy idő múlva kezdjük jól érezni magunkat a bőrünkben. Most már készen állunk, hogy kiemelkedjünk a csődhelyzetünkéből, és keresztyén életünkben úgy fizessünk, ahogy nekünk tetszik.

Azután eljön a nap, amikor lelki életünkben bukások jönnek. Visszaesünk egy régi bűnünkbe, esetleg nem tesszük meg, amit meg kellett volna tennünk. Azt gondoljuk ugyanis, hogy a magunkéi vagyunk, saját utunkat járjuk. Feltételezzük, hogy meghatározatlan időre megerősítettük magunkat Isten áldásaiban. Az áldásokkal kapcsolatos elvárásaink attól függnek, mennyire érezzük úgy, hogy jó keresztyénhez méltóan élünk. Átmeneti csődöt jelentettünk, hogy bejuthassunk az Ő Királyságába, így aztán azt gondoljuk, hogy meg tudunk, és meg is kell dolgoznunk ezért a magunk módján. Kegyelem által menekültünk meg, de teljesítmény alapján élünk.

Ha úgy gondold, kedves Olvasóm, hogy eltúlzom a helyzetet, tégy próbát. Idézz fel magadban egy olyan eseményt, amikor lelkileg elbuktál, majd képzelj el, hogy rögtön ezt követően óriási lehetőség adódott Jézus Krisztusról beszélgetni egy nem-keresztyén barátoddal. Tudtál Isten segítségének teljes bizonyosságával beszélgetni?

Természetünkénél fogva törvényeskedők vagyunk. Velünk született tulajdonság, hogy kalkulálunk: ennyi meg ennyi általunk elért teljesítmény, az ennyi meg ennyi áldás Istentől. Péter is így gondolkozott. Miután végighallgatta Jézus beszélgetését a gazdag ifjúval, odafordult a Mesterhez: „Mi elhagytunk mindent, és követtünk téged, mi lesz hát a jutalmunk?” (Mt 19,27) Péter már összeadta a jutalompontjait, és szeretne tudni, mi jár érte.

Nem elég, hogy természetünkénél fogva törvényeskedők vagyunk, de keresztyén kultúránk meg is erősít minket ebben. Folyamatosan arra buzdítanak, hogy rendszeresen járjunk templomba, legyen napi csendességünk, tanulmányozzuk a Bibliánkat, imádkozzunk, tanuljunk meg kívülről igéket, tegyünk bizonyosságot, és adakozzunk a misszió céljaira. Ezek mindegyike kétségkívül fontos keresztyén tevékenység. Bár soha senki

nem mondta, mégis az a homályos érzés keletkezik az agyunkban, hogy jobb, ha gyakoroljuk ezeket a dolgokat, ellenkező esetben Isten nem fog megáldani bennünket.

Azután elővesszük a Bibliánkat, és azt olvassuk, hogy munkáljuk ki üdvösségünket, igyekezzünk a szentségre, és szorgalmasan adjunk a hitünkhöz olyan erényeket, mint jóság, tudás, önkontroll és szeretet. A Szentírás tele van olyan biztatással, hogy cselekedjünk jót, és törekedjünk a lelki életben való növekedésre. Ismétlem: mivel természetünkön fakadóan törvényeskedők vagyunk, feltételezzük, hogy teljesítményünkkel a felsorolt területeken kiérdemeljük életünkben Isten áldásait.

Bár jómagam már ismerem az egész mechanizmust, mégis olykor küszködök ezzel a törvényeskedő beállítódással. Néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államok nyugati partvidékén tartottam előadást egy hatalmas gyülekezetben. Tizenöt perccel korábban érkeztem a vasárnapi istentisztelet kezdete előtt, amikor is tájékoztattak, hogy a lelkipásztor az előző nap halt meg, teljesen váratlanul. A gyülekezet és az alkalmazottak mély megrendüléssel és gyásszal álltak az esemény előtt.

Rádöbentem, hogy a „tanítványá létel kihívásai” témában előkészített igehirdetésem teljességgel alkalmatlan arra, hogy ilyen körülmények között elmondjam. A gyülekezetnek azon a napon vigasztalásra és bátorításra volt szüksége, nem pedig „kihívásra” Tudtam, teljesen új üzenetre van szükségem, így halkán imádkozni kezdtem, kértem Istent, hogy juttasson eszembe az alkalomhoz illő mondanivalót. Ezek után elkezdtem összeszedni aznapi érdemeimet és érdemtelenégeimet. Tartottam aznap reggel csendességet? Időztem-e testi vágyakkal teli gondolatokon, esetleg mondtam-e féligazságokat? S ekkor váratlanul felvillant bennem a felismerés: beleestem a teljesítményeim csapdájába!

Miután tudatosult bennem, hogy mit is teszek, így fohászkoztam: „Uram, nem tudom a választ a feltett kérdéseimre, de egyik sem számít. Jézus nevében jövök hozzád ma, és egyedül az Ő érdeméért kérlek, hogy segíts.” A Szentírás egyetlen verse jutott eszembe, és vele együtt az üzenetem rövid vázlata, amelyről tudtam, hogy alkalomhoz illő lesz. Felmentem a szószékre, és szó szerint beszéd közben készítettem el a prédikáció szövegét. Isten válaszolt az imádságomra.

Miért válaszolt Isten a könyörgésemre? Azért, mert csendességet tartottam aznap reggel, vagy azért, mert példanélküli lelki fegyelmet tanúsítottam? Esetleg azért, mert nem voltak bűnös, vágyakkal teli gondolataim aznap? Nem, Isten egyetlen okból válaszolt imádságomra: Jézus Krisztus már megvásárolta az imámra adott választ kétezer évvel ezelőtt egy római keresztfán. Isten egyedül kegyelmére támaszkodva válaszolt, nem pedig érdemeim vagy érdemtelenégem miatt.

A keresztyének között az egyik legféltettebben őrzött titok napjainkban a következő: Jézus mindent kifizetett. Szó szerint: mindent! *Nemcsak megvásárolta bűneink bocsánatát és szabadjegyünket a mennybe, de megvásárolt minden egyes áldást és imádságra adod választ, amit valaha is kapni fogunk.* Mindegyiket – kivétel nélkül.

Miért annyira féltve őrzött titok ez? Először is azért, mert félünk az igazságtól. Még önmagunknak is félünk bevallani, hogy nem kell érte „megdolgoznunk”; a munka teljesen elvégeztetett. Félünk, hogyha tényleg hisszük ezt, ellanyhulunk keresztyéniségünkben. A probléma gyökere azonban az, hogy már nem hisszük el: még mindig csödhelyzetben vagyunk. Miután egyedül kegyelem által, kizárólag Valaki Más érdeméért léphetünk be Isten országába, most megpróbálunk a magunk módján fizetni, a teljesítményeink által. Csödünket csak átmenetinek tekintjük, s ezentúl inkább jó cselekedetek által próbálunk élni, mintsem kegyelem által.

A keresztyén élet teljességét gyakran három elkülönülő szakaszra bontják: megigazulás, megszentelődés, megdicsőülés.

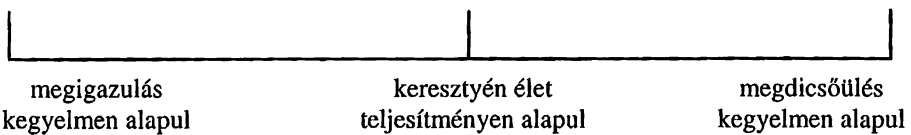
A *megigazulás* – igazzá létel Isten előtt a Jézus Krisztusban való hit által – ez egy konkrét időponthoz kötött esemény. Ez a pillanat az életünkben a megmenekülés pillanata, az Efézus 2,8 megtapasztalása: „Hiszen kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez.”

A *megszentelődés* – növekedés Jézus Krisztushoz való hasonlatosságunkban. Ez egy előrehaladott folyamat, amely egész keresztyén életünket átfogja, megmenekülésünkől megdicsőülésünkig.

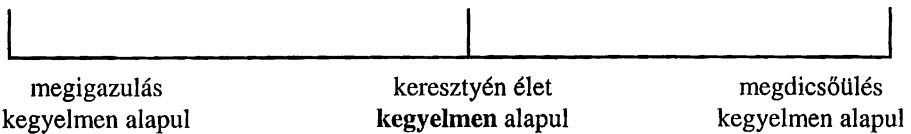
Megdicsőülés akkor tölt majd be, amikor elhagyjuk földi életünket, hogy Krisztussal legyünk. (Bár a megdicsőülés teljessége természetesen a feltámadáskor következik be, de akik Krisztussal vannak, azokat már most „tökéletességre jutott igazakként” – írja a Zsid 12,23.)

Aki valóban keresztyén, azonnal egyetért abban, hogy a megigazulás egyedül kegyelemből, Krisztusba vetett hit által történik. És ha megállunk egy pillanatra, hogy elgondolkodjunk ezen, akkor abban is egyetértünk, hogy a megdicsőülés egyedül Isten kegyelme által lehetséges. Jézus nemcsak a bűneink bocsánatát vásárolta meg számunkra (megigazulás), de az örök életet is (megdicsőülés). A megszentelődés, vagyis a keresztyén élet a megigazulás és a megdicsőülés között azonban... nos, az egy másik történet. Legjobb esetben is úgy értelmezzük, mint a személyes teljesítménynek és Isten kegyelmének egyféle keverékét. Természetesen nem arról van szó, hogy mindezt előre tudatosan eldöntöttük volna, és következképpen felállítottunk egy elméletet Istennel való kapcsolatunkról, ahol mondjuk, életünk ötven százaléka teljesítmény, és ötven százaléka kegyelem. Sokkal inkább egy előfeltevés, amely részünkről nem tudatos, de velünk született törvénykezésünkből ered – és a bennünket körülvevő keresztyén kultúrából táplálkozva még tovább erősödik.

Ennek megfelelően, a keresztyén életről alkotott felfogásunk a következőképpen ábrázolható egy elképzelt idő-egyenesen:

Az ábra szerint a keresztyén életről alkotott elképzelésünk kegyelem-teljesítmény-kegyelem sorrendű. Könyvem alapgondolata, és az általam bemutatni kívánt igazság azonban az, hogy az illusztrációnak a következőképpen kellene kinéznie:

A teljes keresztyén élet alapja, a kezdetektől a befejezésig, Istennek Krisztuson keresztül felénk áradó kegyelme.

Térjünk vissza a „csődhelyzet”-párhuzamhoz. Bár egy végleges csőd katasztrófális, mégis van egy jó oldala. A kutyaszorítóban lévő üzletember végre szabad. Többé senkinek semmivel nem tartozik. Adósságait nem tudta ugyan teljesen kifizetni, de legalább már nem kell foglalkoznia velük. Nem függnek többé fenyegetően a feje felett a kifizetetlen számlák; nem retteg többé hitelezői telefonhívásaitól, követeléseitől, fenye-

getéseitől. Nem zaklathatják többé. Lehet, hogy ez az üzletember megalázott, de legalább szabad.

Ezzel szemben az átmeneti csődöt jelentett üzletemberünk még mindig reszket, hogy miként tudná egyenesbe hozni a dolgokat. Bár ideig-óráig nyugalma van hitelezőitől, de minden erejét összeszedve kell dolgoznia, hogy üzletét talpra állítsa. Tartozásait fokozatosan törlesztenie kell. Ez az üzletember nem szabad. Ehelyett a teljesítmény taposómalmába került.

Azonban a lelki igazságokra vonatkozó valamennyi emberi hasonlat végül is sántít. Nem tudják elmondani a teljes igazságot, mint ahogyan a „csődhelyzet”-hasonlat is mutatja. A végleges csődöt jelentett üzletember mégsem szabad teljesen. A múlt adósságaitól mentesült ugyan, de az újabbaktól már nem. Ami a múltat illeti, tiszta lappal indulhat, de amikor újrakezdi az egészet, azt már tisztán is kell tartania. Az üzleti életben igazából nem beszélhetünk a jövőbeni teljesítménytől független, végleges csődhelyzetről.

A Biblia jó híre viszont az, hogy a lelki életben tényleg van teljes és végleges csődhelyzet. Nem a kereskedelmi csődök gyakorlata alapján működik; két meghatározó szempontból is sokkal jobb annál.

Először is, az üzleti világban a végleges csődöt jelentett vállalkozás adósságait soha nem tudják teljesen visszafizetni. A hitelezők beérik a cég felszámolásából származó csekély bevétellel. Sem a tönkrement üzletember, sem a hitelezők nem lehetnek teljesen megelégedettek. Az üzletember, ha lelkiismeretes, felelősnek érzi magát ki nem fizetett adósságai miatt; a hitelezők viszont boldogtalanok a vissza nem kapott kölcsönök miatt.

Ezzel szemben a keresztyén ember teljes adósságát kifizette Jézus Krisztus a halálával. Isten törvénye és igazsága teljesen megelégtetett. Bűnadósságunkon a „Fizetve!” bélyegző szerepel. Isten megelégtetett, és mi is. Békességünk van Istennel, és bűnös lelkiismeretünk terhe alól felszabadultunk. (Róm 5,1; Zsid 10,22)

Másodszor: nemcsak adósságunk van teljesen kifizetve, de *már az sem fordulhat elő, hogy újra eladósodunk*. Jézus minden bűnünk adósságát kifizette: a múltét, a jelenét és a jövőét. Ahogyan Pál apostolnál olvassuk a Kolossé 2,13-ban: „...övele együtt életre keltett, úgyszólván megbocsátotta nekünk minden vétünköt.” Nem kell mindent előlről kezdenünk, és állandóan azon aggódnunk, hogy eladósodunk. Nincs több adós-lista. Stephen Brown így ír erről: „Isten elvette adóslevelünket, darabokra tépte és eldobta.” Ez nemcsak megigazulásunkra, de egész keresztyén életünkre is érvényes. Isten nem pontozza teljesítményeinket, hogy megadja vagy visszatartsa áldásait, szerzett pontjaink alapján. Eredményeink véglegesek Jézusban. Olyan gyakran megfeledekünk az evangéliumnak erről a szempontjáról.

Kegyelem által jutottunk be Isten Országába; kegyelem által szentelődünk meg. Kegyelem által kapunk testi és lelki áldásokat; kegyelem által engedelmeskedünk. Kegyelem által hivatunk el és töltjük be a szolgálatunkat. Kegyelem által kapunk elegendő erőt a megpróbáltatások elviseléséhez, és végül kegyelem által dicsőítettünk meg. Egész keresztyén életünket Isten kegyelmének uralma alatt éljük.

Alkalmi prédikációk

Gyülekezeti bibliaóra

Molnár Miklós
Budapest

Isten munkája a család életében

Kire nézünk mi reménnyel?

„De a főpohárnok nem gondolt Józsefre, megfeledezett róla.”
1Móz 40,23

József a börtönben töltött idő alatt *három fontos dolgot tanult meg. Az egyik az, hogy vegye észre a mellette élő emberek baját, szomorúságát.* Ne forogjon mindig csak maga körül. Egyik reggel arra lett figyelmes, hogy két fogolytársa lehangolt. Mindjárt meg is kérdezte őket: „Miért olyan szomorú ma az arcotok?” Nem mindig volt ilyen figyelmes és együttérző József. Amikor otthon volt az atyai háznál, nem nagyon figyelt arra, hogy milyen indulatokat vált ki dicsekvésével testvéreiből. Pedig észrevehette volna, hogy magatartása nyomán irigység, harag, gyűlölet ül ki testvérei arcára. Csakhogy ennek okát nem kereste. Ő csak magával törődött. Milyen nagyot változott azóta! Nem azt mondja, hogy elég a magam baját cipelnem, mi közöm a mások bajához? Hanem őszinte együttérzéssel kérdezi fogolytársait szomorúságuk okáról. Akárcsak Jézus kérdezte szeretettel az emmausi tanítványokat: miért vagytok szomorú ábrázattal? Vajon mi észrevesszük-e a mellettünk élő, küzdő, szomorú, tanácstalan embereket? Megszólítjuk-e őket? És meg tudjuk-e szólítani egymást úgy, hogy érdeklődésünk ne üres formáság legyen, hanem őszinte segítőkészség? Úgy, mint ahogy Jézus közelít hozzánk és megszólít minket. Az ilyen szeretetből fakadó, együttérző közeledés mindig gyógyír.

A másik, amire Isten tanította a börtönben Józsefet, az volt, hogy ne magában bízson, és ne emberekbe vesse bizalmát. Nehéz lecke ez, mert hálátlanok és könnyen felejtők vagyunk, ígérünk valamit, és aztán hamar elfelejtjük ígéretünket. Történetünk szerint József megfejtette a főpohárnok álmát: hamarosan kiszabadulsz innen, és a fáraó visszafogad szolgálatába. Egyúttal felcsillan előtte a remény: ha ez a főtisztviselő kiszabadul és visszakerül régi tisztségébe, akkor szólhatna érdekcserében néhány jó szót, hogy én is kikerüljek a börtönből. El is várná József, hogy kérését teljesítse a főember. Ő meg is ígéri ezt, de amikor szabadul a börtönből, elfelejti ígéretét. Józsefnek pedig meg kell tanulnia azt, hogy ne emberekben bízson (Jer 17,5). Azt jelentené ez, hogy emberektől ne is kérjünk, ne is várjunk semmi jót? Nem, nem ezt jelenti. Kérhetünk is, kaphatunk is emberek által jót. Csak gondoljunk arra, hogy „minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá” (Jak 1,17). Az emberek csak eszközök az Ő kezében.

Ebből következik a harmadik tanulság: feltétel nélkül, merészen bízza magát Istenre. Akkor is, ha helyzete pillanatnyilag kilátástalannak tűnik. Akkor is, ha a halál árnyékának völgyében jár. Mi is higgyük el, hogy minden látszat ellenére Jézusnak adatott minden hatalom mennyen és földön. És ha az Úr a szabadítás, akkor a hálaadás és magasztalás is egyedül Őt illeti meg.

Fogadjuk örömmel egyik szép lelki énekünk bátorító bizonyágtételét: „Az Úrra bízzad dolgod / Könnyebbül a teher / Ezer baj közt is boldog / Aki nem csügged el” (265. dicséret).

Isteniünk, mennyei Atyánk, add nekiünk Jézus indulatát, hogy észrevegyük mellettünk élő embertársaink félelmét, aggodalmát, szomorúságát, és meg tudjuk szólítani őket szereteted örömhírével. Tegyük ezt önzetlenül akkor is, ha nem is kapunk érte viszonzást!

(Olvasásra ajánljuk: 1Móz 40,1–23)

Gondoljuk tovább, beszéljük meg:

- Szoktam-e imádkozni azért, hogy a körülöttem élő emberek ne csüggedjenek el, sőt vidámak legyenek?
- Nagyon le tud-e törni az, amikor csalódom az emberekben?
- Én nem okozok-e csalódást másoknak azért, hogy ígéreteimet nem tartom meg?
- Tapasztaltam-e már azt, hogy olyan emberek, akikben nagyon bíztam, megfelelkeznek rólam? Ilyenkor Isten bátorított igéjével.

Küldetésünk a világ nagy családjában

*„Nem én, hanem Isten adhat választ a fáraó javára.”
1Móz 41,16*

József egyre távolabb került családjától, szüleitől, testvéreitől, vér szerinti rokonaitól. Élethelyzetét Ady szavaival így adhatjuk vissza: „Sem utódja, sem boldog őse, / Sem rokona, sem ismerőse / Nem vagyok senkinek / Nem vagyok senkinek.” Joggal gondolhatná azt, hogy ebben a nagy országban, Egyiptomban eltűnik az ismeretlenség homályában. Családjával való kapcsolata teljességgel megszűnt, új kapcsolata senkivel nem alakult ki. Magára hagyva él. Sodródik az eseményekkel. Múltja ködbe veszett, egy pártfogó sem áll mellette a jelenben. Jövője nincs.

Ki tudja, hány ehhez hasonló gyökértelen ember kallódik ma is világszerte. Nagy népvándorlás idejét éljük, amikor a családok, kisebb-nagyobb közösségek felbomlanak. Sok a magányos, hajléktalan, menekült, üldözött ember, aki kénytelenségből, vagy talán kalandvágyból nekiindul új hazát keresni, szerencsét próbálni. Ilyen reménytelen helyzetben élt József, és nem is sejtette, hogy eközben Isten szolgálatot készített elő neki. Nem is akármilyet! Azzal bízta meg őt, hogy egy „nagy család” közösségével tudassa Isten akaratát. Ez a „nagy család”: Egyiptom, az egy vérből teremtett embervilág egyik jelentős birodalma. Szinte hihetetlen, hogy ebben az országban ő, a rabszolga szóhoz jut, sőt rangot, vezető szerepet kap. Ez csak Isten munkája lehet! Az Ő akaratából nyílik meg a börtön, Ő jelenti ki a fáraó álmának érzelmét, az Ő elgondolása az, hogy József Egyiptomban legyen nagy emberré, alapítson családot.

Aki a 20. századot átélte, az Isten történelmet formáló erejét magán is tapasztalhatta. Századunk váratlan fordulatokban bővölködött. Falak dőltek le, birodalmak hullottak szét, lehetetlennek tűnő álmok váltak valóra. Nagy történelmi forduló idején tetszett Istennek az, hogy akaratát kijelentse, prófétai szót hallasson. Ilyen prófétai szó volt József álmofejtése, amely által Isten figyelmeztetett, hogy hét bő esztendő után jön hét szűk esztendő. Bánjanak azért a föld javaival ésszerűen és takarékosan.

Hogyan töltötte be József ezt a küldetését? *Engedelmesen*. Nem duzzogva eddigi sérelmei miatt. Nem kéreti magát, amint hívják, azonnal megy. Formaságokban, szokásokban alkalmazkodik az őt körülvevő világhoz – mondanivalója azonban egészen más: Isten kijelentése szólal meg általa. *Felelősen*. Most már nem az a fő célja, hogy mielőbb kiszabaduljon a börtönből, hanem az, hogy egy nagy ország népe ne vesszen el. Ezért tárja föl a fáraó előtt azt az összefüggést, amely Isten kijelentése és a várható

bőséges és szűkös esztendők között van. *Gyakorlati tanácsot adva.* Bölcsen átlátja a helyzetet, és azt javallja, hogy a hét bőven termő esztendő alatt építsenek ki egy olyan hálózatot, amelynek tagjai összegyűjtik a szokatlanul bő termést, és tartalékolják azt. Ezt a hálózatot tartsa kézben egy értelmes és bölcs ember, és a hét szűk esztendőben működtesse azt. Tanácsának lényege ma is megszívlelendő: a jólét idején ne pocsékoljuk javainkat, hogy a nemszeretem napokra is jusson belőle. Nem ijesztget, hanem megvalósítható tervet ajánl.

Urunk, Istenünk, magasztalunk Téged, mint a történelem Urát. Felismerjük kijelentésed által azt, hogy az egész emberi nemzetséget Te teremtetted. Segíts minket, hogy ahol élünk, és ahol igénylik azt tőlünk, ott készséggel munkálkodjunk az embervilág javára!

(Olvasásra ajánljuk: 1Móz 47,15–36)

Gondoljuk tovább, beszéljük meg:

- Korunkat a „nagy népvándorlás” korának is nevezhetjük. Mit tegyünk? Sokakkal együtt mi is sodródjunk céltalanul, vagy vegyük észre, hogy hol akar minket Isten szolgálatba állítani?

- Mit jelent Jézusnak ez az imádsága: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól” (Jn 17,15)?

- Isten engem is elhívott a szolgálatára. Mit jelent ez? Azt, hogy legyek közömbös a világ mindennapi kérdései iránt, vagy azt, hogy legyek felelős a világ dolgaiért?

- Helyemen vagyok-e?

Ki a mi Istenünk?

*„...Isten elhatározta ezt, és hamarosan véghez is viszi...”
1Móz 41,32*

Miközben Józseffel sok minden történt, aközben benne is nagy változás ment végbe. *Egyre többet értett meg Isten kijelentéséből, akaratóból. Kinek ismerte meg Őt?*

Gondviselőnek. Ő nem akarja azt, hogy a bőség idején az emberek pocsékoljanak, és azt sem akarja, hogy a szűkös esztendőkben éhen haljanak. Mi is úgy ismerjük meg Jézus Krisztus Atyját, mint aki a mi mindennapi kenyerünket megadja. Ő úgy teremtette meg ezt a világot, hogy a föld megadja a szükséges termést. Nem mindig egyformán. Néha ad bő esztendőket, máskor szűk esztendőket. Nem úgy porcióz ki minket, hogy mindenkor, mindenhol ugyanannyit ad. Van, amikor az ország egyik felében jobb az időjárás és bővebb a termés, míg a másik felében aszály sújt. Isten gondviselése abban is megmutatkozik, hogy neki nemcsak választott népére, hanem Egyiptomra is gondja van. A természet Ura gazdagon ad, de minket, embereket is felelősen bevon a javak elosztásába. Ha az Istentől kapott javak elosztása nem jó, ha egyik helyen dúskálnak, míg másutt éheznek az emberek, akkor nem a természettel és nem a természet Urával van baj, hanem velünk, emberekkel. Az éhség nem sors-kérdés, hanem bűn-kérdés.

Szabadító Úrnak, aki nemcsak arról gondoskodik, hogy a föld megadja termését. Nemcsak asztalt terít nekünk, hanem meg is hív minket az Ő asztalához. Azaz személyes kapcsolatot teremt velünk. Minden korban küld valakit, aki az ő szándékát, szeretetét, meghívását átadja. Ilyen volt József, akinek nemcsak az volt a feladata, hogy álmodkat fejtsen, hanem az is, hogy szembesítse a fáraót és az egyiptomiakat az élő Istennel. Így küldte el aztán később Mózeszt, a prófétákat, és az idők teljességében Jézus Krisztust. Azóta is sorra küldi a bizonyoságtévőket. Ezek a küldöttek nemcsak anyagi javakról

szólnak, hanem elsősorban arról, hogy nekünk, embereknek kell megváltoznunk, újjá lennünk ahhoz, hogy ne legyen se dúskálás, se éhezés a földön. A mi szabadító Urunk, Jézus Krisztus az, aki szüntelen hív minket az Atya által terített asztalhoz, aki közösséget teremt az Atya és miközöttünk, aki nemcsak beszélt arról, hogy ne szóval, hanem cselekedettel és valósággal szeressünk, hanem így is élt. Így mutatta be értünk az áldozatot a golgotai kereszten.

Szentléleknek, aki világosságot gyűjt az emberi szívekben. A Szentlélek világossága kell ahhoz, hogy József szava igévé legyen, és higgyenek neki. A fáraó elismerte, hogy Józsefben Isten Lelke van, ezért lehet bölcs. Másképp hogyan lehetne elgondolni, hogy egy börtönviselt rabszolgára egyszerre csak rábízza egész országát. József nem önmagától ilyen bölcs. Nem magától, nem természeténél fogva értelmes és bölcs, hanem a Szentlélek által. „A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme.” József is egyre inkább olyannak ismeri meg Istent, mint aki gondot visel, szabadítót küld, Lelke által vezet. Ahhoz, hogy József a későbbiekben úgy szolgálhasson családjának, ahogy azt tette, egyre jobban meg kellett ismernie az Urat, egyre jobban rá kellett hangolódni az Ő akaratára. Isten úgy jelenti ki magát igéjében, mint Atya – Fiú – Szentlélek. „Ez a három megkülönböztetett személy, amaz egy, igaz, örök Isten” (Heidelbergi Káté 25). József ezt az Istent ismerte meg egyre inkább, miközben hol nagy mélységekben, hol nagy magasságokban járt.

Mi ismerjük-e ezt az Urat? Akaratának cselekvői vagyunk-e? Családunkért akkor tesszük a legtöbbet, ha a Szentháromság Istenbe vetett hitünkben megerősödünk.

Imádkozzunk István deák énekével (256. dicséret): „Kész már az én szívem néked énekelni, Kész most jóvoltodért nagy hálákat adni, És mindenekelőtt téged megvallani, A te szent nevedet örökké dicsérni.”

(Olvasásra ajánljuk: 2Kor 13,5–13)

Gondoljuk tovább, beszéljük meg:

- Rá merem-e bízni magam Istenre, mint gondviselőmre? Van-e tapasztalatom azzal kapcsolatban, hogy Isten megsegített, bajomban megőrzött?
- Mit jelent számomra az, hogy Jézus Krisztus megváltó, az én megváltóm is?
- Milyen az az új élet, amelyet nekem is kegyelemből ad, ha azt hittel kérem Tőle?
- Tudom-e, hogy Isten nem félelemnek lelkét adta nekünk, hanem erőnek, szeretetnek, józanságnak Lelkét?

Szédítő sikerek

*„...egész népem a te szavadnak engedelmeskedik.
Csak a trón tesz engem nagyobbá nálad.” 1Móz 41,40*

Józsefnek Egyiptomban sorozatosan voltak kudarcélményei. Már maga az a tény is fájó volt, hogy idegen országba került, ott rabszolgamunkát végzett, családjától és korábbi környezetétől elszakadt. Mindezt megtette az, hogy igaztalanul megvádolták, börtönbe vetették, ott elfeledkeztek róla. Senkinek sem hiányzott. Az ilyen kudarcokról szoktuk azt mondani, hogy „bal kéz felőli” kísértések. Mindnyájunk életében voltak és vannak ilyenek. Ilyenkor könnyen elcsüggedünk, megkeseredünk, reményünket veszítjük.

Van azonban „jobb kéz felől való” kísértés is, amikor a sikerek ragadnak el minket, és tesznek magabiztossá, gögössé, dicsekvővé. Józsefnek ilyenekben is volt része. Ezek közül kettőt említsünk most meg. Az egyik *a mértéktelen dicséret*, felmagasztalás. Ilyeneket mondanak neki: nincs hozzád hasonló érzelmes és bölcs ember. Te vagy az egyiptomi birodalom második embere, felügyelője. Az egész nép neked tartozik engedelmességgel. Ki ne hinné el ezt, ha neki, vagy róla mondják. Jólesik, ha ilyesmit hallunk magunkról. Szinte szárnyakat kapunk az ilyen dicsérettől. A modern pedagógiában nélkülözhetetlen módszer a dicséret. Csakhogy van ennek egy veszedelmes „mellékhatása” is: felfuvalkodottá, gögössé tehet. A totális diktatúra idején élt, magas beosztásban lévő ember így vallott erről: „Amikor először kezdtek engem dicsérni, rangot adtak nekem, akkor tiltakoztam ellene. Aztán egy kis idő múltán megszoktam. Később – ha valaki nem dicsért – hiányolni kezdtem, és rossz szemmel néztem az ilyenre. A végén már megköveteltem.” Ilyen csalfa a mi szívünk. Jézus is figyelmeztette korának vallási vezetőit erre a kísértésre, akik „a lakomákon az asztalfőn és a zsinagógákban főhelyen szeretnek ülni, és szeretik, ha köszöntik őket a tereken, és ha mesternek szólítják őket” (Mt 23,6–7). Vizsgáljuk meg magunkat őszintén, Isten színe előtt, vajon minket nem fenyeget ilyen veszély?

A másik kísértés: *a hatalom*. Egyik napról a másikra szédítő hatalmat kapott József. Fejedelemmé tette őt a fáraó egész Egyiptom földjén. A nevét is megváltoztatták, egyiptomi nevet kapott, amit így lehet körülírva lefordítani: „tápláló”, „életadó”, vagy hízelgőbben: „a világ megmentője”. A Józsefénél sokkal kisebb hatalom is mennyire a fejünkbe tud szállni! Hány „kiskirály” él vissza valódi vagy vélt hatalmával, családjában vagy munkahelyén. Honnan tudhatjuk, hogy Józsefet nem kapta el a hirtelen kapott hatalomnak a szédítő vonzása? Onnan, ha megvizsgáljuk, mit nem tett hatalmával. Nem élt vissza vele. Nem bosszúra használta. Hogy fájhatott neki az, ami Potifár házánál történt vele, megvádolták, börtönbe vetették. Most, a hatalom birtokában gondolkodhatott volna így: elégtételt veszek magamnak. Vagy eszébe juthatott volna családja: mi lenne, ha az egyiptomi királyi kocsival egy kis kitérőt tennék, és megcsillogtatnám előttük hatalmammat. De nem ezt teszi. Hatalmával nem él vissza. Hatalmával szolgál. Épít, szervez, táplálékot oszt. Ezzel előremutat Jézusra, aki nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja sokakért. Miért nem torzította el Józsefet sem a siker, sem a hatalom? Mert Isten Lelke munkálkodott benne (38.). És akiben Isten Lelke él, az nem magával dicsekszik, hanem Istennek ad dicsőséget. És akiben Isten Lelke munkál, az nem él vissza hatalmával, hanem szeretettel szolgál, mások javára él.

Urunk, Jézus, a Te tanítványaidat se kerülte el a versengés, a hatalomvágy kísértése (Mt 20,28). Ők is vitatkoztak, hogy ki a nagyobb közöttük. Hányszor beleesünk mi is ebbe a csapdába. Bocsásd meg ezt nekünk! Taníts minket szeretettel szolgálni, úgy, ahogy azt Tőled láttuk!

(Olvasásra ajánljuk: 1Móz 41,37–57)

Gondoljuk tovább, beszéljük meg:

- Tudok-e mondani a magam életéből olyan esetet, amikor a kísértés „bal kéz felől” jött?
- Tudok-e mondani a magam életéből olyan esetet, amikor a kísértés „jobb kéz felől” jött?
- Hogyan győzhetjük le ezeket a kísértéseket?
- Segítségül egy magyar népdalba oltott lelki énekünket idézzük:

„Szenvedésben engedelmes,
Kísértésben győzedelmes,
Jézus Krisztus, légy kegyelmes.

Rám a bűn, mint tenger árad,
Kísértésnek tüze támad,
Nincs segítség csak Tenálad.”

(*Balla Péter*)

Vegyes házasságban, hitvalló módon?

„Józsefnek két fia született...
Őn papjának a leánya szülte őket.” 1Mózs 41,50

Azáltal, hogy József méltóságot és vezetői feladatot kapott a fáraótól, egyszeriben bekerült Egyiptom „felső tízezerébe”. Megnősült, és Őn papjának leányát vette feleségül. Ez nagy megtiszteltetést jelentett neki, ugyanakkor nagy kísértést is, hiszen ez közvetlen kapcsolatot feltételezett Egyiptom vezető papi rendjével. Illett volna „asszimilálódnia” Józsefnek és átvenni vallási szokásaikat. Mit tegyen? Kialakult egy „váltság helyzet”. Emlékszik-e még Ábrahám, Izsák, Jákób Istenére? Az élő Istenre? A pogány papi családban már a második gyermeke született, hogyan nevelje őket? Apjának, Jákóbnak több megrázó istenélménye is volt, ezekről egészen biztosan beszélt Józsefnek, csak hogy már két évtized is eltelt azóta, mióta elkerült hazulról. El lehet-e felejteni a gyermekkori hitélményeket, vagy előjöhetnek ezek évek múltán is? Korunkban is nagy kérdések ezek. Nálunk is sok az olyan „vegyes házasság”, ahol az egyik fél gyermekkorában kapott igei hatásokat, a másik nem. Józsefnek mint egyiptomi főembernek pogány templomokban is kell reprezentálni. Milyen nagy sodrása van az ilyen elvárásoknak. És vajon gyermekeinek milyen nevet ad? Hitben neveli-e őket? A hitelenség vagy máshitűség sodrásában meg tud-e állni? A családfő komoly felelőssége az, hogy milyen feleleteket ad ezekre a kérdésekre (2Kor 12,14). Bátorítást kapunk az igéből, hogy még az ilyen nehéz helyzetben, a vegyes házasságban is meg lehet állni a hitben. József úgy tesz vallást hitéről, hogy mindkét gyermekének olyan nevet ad, amely emlékezteti őt is, családját is Istenre.

Elsőszülött gyermekének neve: *Manassé, ami azt jelenti „elfeledtette velem Isten minden gyötrelmemet és atyámnak egész házáat”* Ezzel lezárta magában a múlt sok sérelmét, keserűségét. Megbánta a maga bűnös múltját, és megbocsátotta az ellene elkövetett vétkeket. Csak Isten feledtetheti el velünk sérelmeinket. Másodszor született gyermekének neve: *Efraim, ami azt jelenti: „megszaporított engem Isten nyomorúságom földjén”*. Ez pedig arról tanúskodik, hogy reménységgel tekint a jövőbe. Azt is csak Isten végezheti el benne, hogy ne féljen a holnaptól, mert Isten a jövőnek is Ura. Józsefnek, valahányszor kimondta gyermekei nevét, mindig a bűnököt megbocsátó és a jövőt formáló Úr is eszébe jutott. Ezek a névadások hitvallásszámba mentek. A mi, Istentől a keresztségben kapott nevünk: keresztyén (ApCsel 11,26). Bár csak emlékeztetne minket ez a név a hitelenség sodrásában is arra, hogy bűnököt megbocsátó és új életet formáló Urunk van (Heidelbergi Káté 32.). Legyünk mi is állhatatosak döntésünkben: „Én és az én házam népe az Úrnak szolgálunk” (Józs 24,16). Istennek Igéje és Szentlelke minket is meg tud tartani az igaz hitben!

Urunk, Istenünk, megvalljuk előtted, hogy a magunk erejéből nem tudunk megállni a hitetlenség, gyűlölködés, elpogányosodás sodrában. Különösen is féltjük gyermekeinket, unokáinkat az istentelenség és embertelenség káros hatásaitól. Téged hívunk segítségül, hogy ne csak nevünkben legyünk keresztyének, hanem a Neked való engedelmes-ségben is!

(Olvasásra ajánljuk: Józs 24)

Gondoljuk tovább, beszéljük meg:

- Megalkuvásnak, közömbösségnek útján járok-e, vagy meg merem vallani hitemet?
- Milyen nevet kaptam Istentől akkor, amikor megkereszteltek?
- Mi legyen a szempont akkor, amikor megválasztjuk gyermekeink, unokáink nevét?
- Mit juttat eszünkbe a keresztségben kapott új név?

Rádioprédikáció

Bányai László

Bukarest

Jézus szeretete igényes szeretet

Alapige: Róma 13,12

A sötétség és a világosság szemléletes ellentéte minden nép kultúrájában és gondolkodásában megvan. A világosság: az élet, a jó, a tökéletesség, a boldogság, a győzelem szimbóluma; míg a sötétség: a rossz, a félelem és a szenvedés hordozója.

Pál apostol arra figyelmezteti a római gyülekezet tagjait, hogy a Jézust követőknek, a keresztyéneknek többé nem lehet közük a múlt sötét világához, amely világ tele volt: tisztátalansággal, igazságtalansággal, elvetemültséggel, rosszindulatusággal, irigységgel, hiábavaló és haszontalan vetélkedéssel, csalással, gonoszsággal... (Róm 1,24–31)

„Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit” – mondja az apostol. Mik tartoznak a sötétségnek cselekedeteihez? Mindazon gondolatok és magaviseleti formák, amelyek el akarnak távolítani Istentől és felebaráttól. A sötétség fejedelme, a Sátán, aki ma is folytonos háborút, öldöklést és mindenféle erőszakot szít közöttünk.

A Sátán szó a héber Satan szóból ered, jelentése: vádló, ellenfél. Görög nyelvre a Diabolos szóval fordíthatjuk, jelentése: az, aki megoszt. A Sátán, vagy magyarosabban az Ördög, Isten vádlója és ellensége. Őt tekintjük felelősnek a legsúlyosabb bűnökért, és főleg az első, az eredeti bűnért, amidőn az Éden kertjében összüleinket, Ádámot és Évát kígyó képében megkísértette.

Jézus mielőtt megkezdte volna küldetését, szembesült az ördöggel, és az ige szavával határozottan elutasította, legyőzte. Az Újszövetségben gyakran olvashatunk az ördögtől megszállottokról, akiket Jézus meggyógyított (Mt 8,28–32). Bárhogyan is értelmezzük ezeket a csodákat, az evangélista és a mi számunkra is egy a fontos, nevezetesen az, hogy Jézus csodákat tett és hogy felette állt minden ördögi erőnek. Jézus hatalmat adott tanítványainak, hogy nevében ördögösöket gyógyítsanak, csodákat tegyenek. Érdekes, hogy a misszióba kiküldött tanítványok beszámolóival Jézus megerősíti: láttam az ördögöt, amint villámként zuhant alá az égből.

Sajnos, miközben mi aluszékonyak és fáradtak vagyunk, addig az ördög folyamatosan tevékeny. Például a hamis tanítások terjesztésével bálványok mögé rejtőzik, és mindig lesben áll. Csak azért képes az embert megkísérteni, mert Isten azt megengedi, azt is rövid időre. Jézusba vetett hitünk mindenkori győzelmünk biztosítéka. Mivel Jézus már legyőzte a Gonoszt, ezért azt akarja, hogy mi is az Ő segítségével győzedelmeskedjünk. Ahol Jézus jelen van; a családban, az iskolában, a munkahelyen, a mindennapi életben, ott jelen van Isten, és nincs helye többé a sötét cselekedeteknek.

„Vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit” – ez a felszólítás határozott cselekvésre hív, ami sajnos nem mindig megy olyan könnyen. Mert következetességet, elszántságot, bátorságot kíván, ami nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a világosság országában éljünk. Mert az apostol tanítása így folytatódik: „öltözzük fel a világosság fegyvereit”

Nem elegendő tehát elvetni, visszautasítani a rosszat, hanem magunkra kell öltönnünk a világosság fegyvereit. Más szóval, ahogy később Pál apostol meghatározza, „az Úr Jézus Krisztust kell magunkra öltönnünk és hagynunk, hogy Ő éljen bennünk” Péter apostol is arra szólít fel bennünket, hogy az Úr Jézus érzületével „fegyverkezzünk fel”. (1Pt 4,1)

Mindent meg kell tennünk, hogy Jézus Krisztus élhessen bennünk. Jézus ugyanis az Ő érzéseit, gondolkodásmódját, cselekedeteit tükrözteti általunk. Úgy kell szeretnünk egymást, amint Jézus szeretett minket, mikor életét adta értünk a golgotai kereszten.

Egy középkori bölcs egyszer megkérdezte tanítványaitól, miből ismerik fel, hogy már véget ért az éjszaka, és kezdődik a nappal. Az egyik ezt válaszolta: Amikor megpillantok messziről egy állatot, és meg tudom különböztetni, hogy tehén-e vagy ló. Nem találtad el, felelte a bölcs. – Amikor messziről meglátok egy fát, és már felismerem, hogy almafa, vagy valami más, próbálkozott a következő tanítvány. Ez is téves, jelentette ki a bölcs. Hát akkor hogy lehet? Amikor a szemébe nézel bármelyik embernek, és felismered benne, hogy a testvéred. Ha ezt nem tudod megtenni, akkor még éjszaka van, akkor is, ha a Nap már magasan jár az égen.

Jézus szeretete igényes szeretet. Mert azt kéri tőlünk, hogy folyton szeressük egymást, és küzdjünk a bennünk levő önzés ellen. Csak így jutunk el a világosságra! Ámen.

Esketési igehirdetés

Domahidi Béla
Mezőbergenye

A Krisztus indulata legyen bennetek

Alapige: Róma 15,1–7

Kedves menyasszony és vőlegény, szeretett testvéreim, tudjátok, hogy a házasság szó latin megfelelője (coniugium) szabad fordításban közös igahordozást jelent. Ez a mély tapasztalatokon nyugvó kifejezés utalhat arra is, hogy a hitvesi kapcsolatban a férj és feleség sorsa elválaszthatatlanul összefonódik, vagy hogy ketten egymást kiegészítő egységet alkotnak, illetve a közös cél fele együtt igyekeznek. Akármint legyen is, az bizonyos, hogy nincsen házaselet egymás gondjainak vállalása, bibliai nyelven szólva: egymás terhének hordozása nélkül. Ezzel a megbízatással köti most össze Isten a ti szíveteket is.

Felette nagy titok, már-már misztérium ezt a közös igát hittel, boldogan venni fel és örömmel hordozni. Vajon egyáltalán képesek vagyunk erre? Miért van annyi megromlott, megnyomorodott, örömtelen családi élet?

Úgy gondolom azért, mert nehezen értjük, tanuljuk meg azt, „mind a szent házasságban, mind azon kívül”, hogy csak ha a lelki ajándékaimat továbbadom, leszek valóban gazdag, hogy csak másokért élve valósulhat meg Isten csodálatos terve bennem.

A jól ismert igevers felhívása így hangzik: vegyétek magatokra az én igámat. Lépjenek be az én közösségembe (hiszen mindenképpen enyéim vagytok), szegődjenek szolgálatomba, mert csak úgy tudjátok egymást is igazán szolgálni, szeretni. Nem plussz megterhelés, hanem szabaddá tevő kötődés, erőt adó fáradozás ez. „Nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.” Többnyire csak az emberi dimenziókra, lehetőségekre figyelő értelmünk előtt, íme, csodálatosan tárulkozik fel a krisztusi alternatíva: vele járni, közelségében élni, és a krisztusi cselekvési mód: nem önmagunknak kedveskedni.

Kedveseim, a felolvasott igeszakasz kezdőgondolata ösztönzésére tisztáznunk kell azt a kérdést, hogy ki az erős? Ez a kérdés gyakran feltevéődik a házastársak között is. Lehet, ti már el is döntöttétek.

Két veszély fenyeget minket erőviszonyaink bemérése körül. Először is: igen gyakran túl erősnek képzeljük magunkat. A hétköznapiakban ez így hangzik: az lesz, amit mondok. Látnod, megint nekem volt igazam! Mindent csak én, semmit te. (Gyermekekünkben, a Székelyföldön, annak, aki valamit túlfentől bizonyítani akart, azt mondtuk: „ne erősködj!”)

A másik tévút ellenkező irányú: erőtlenedünk, lelki anémiásként viselkedünk akkor is, amikor vállalni, cselekedni kellene. Teljesen a másikra hárítunk mindent, akár igei indoklással. Mert meg is van írva: az erők tartoznak...

Nota bene: az apostol önmagát az erők közé sorolja. Hitbeli kategória ez. A Krisztusban, az ő követésében megerősödött, megerősített ember minősítheti ekként önmagát. Készen arra, hogy erőtlenségével is a reá bízottak rendelkezésére álljon. Persze, lelki életünkben vannak hullámvölgyek. Egymást támogatunk, támogatnotok kell a meglankadások, megtántorodások, elbizonytalanodások között. Tegyétek ezt, soha meg nem feledkezve arról, hogy mindenre van (nem csak lehet!) erőtök a Krisztusban, aki titeket megerősít. Emlékeztetünk arra is, hogy a „mi erők” vallomását megfogalmazó apostol oldalán állotok, hiszen nektek is – és minden keresztyénnek – tulajdonképpen apostoli küldetésetek van: erősíteni, bátorítani, vigasztalni, felemelni, támogatni másokat. Olyan szép az evangéliumban a Krisztus munkálkodásának ilyen fajta summázása: gyógyított minden betegséget és erőtlenséget. Ha az ő nyomdokában jártok, tehettek-e másként?

Amikor az igében azt hallottuk, hogy Krisztus nem önmagának kedveskedett, akkor ez nem úgy hangzik, mint egy távoli példára való hivatkozás, hanem mint az ő közösségében élők, jótéteményében részesülők hitvallása. Az én Megváltóm úgy törte össze elveszetségemnek, halálba zártságomnak bilincseit, hogy ugyanakkor megnyitotta lelkemet önmaga és mások felé.

A kedveskedés kifejezés a mi nyelvünk logikája szerint feltételez egy másik személyt, mégis, a bűn miatt visszajára fordított természetünk és feje tetejére állított világunk számára egyáltalán nem magától értetődő ez. Őszintén fakadt ki mostanában egyik ismerősömből: mindenki önző egy kicsit. A bennünk levő és minket körülvevő szomorú valóságnak ez még eléggé finomított, eufémizált leírása! Mennyi baj van a kicsinyeskedve nagyzó „én-zés” miatt a házasságokban, a közösségekben.

Az egymás iránti kedvességre eskü fog kötelezni, de sokkal biztosabb, bensőségebb garancia Krisztus felétek is kitérülő, önmagát adó irgalmassága. Így egymás

megértése, támogatása nem kényszer lesz, hanem örömmel és szeretettel végzett szolgálat. (A történet talán ismert: megszokott délutáni pihenőjét a városi parkban töltő idősebb férfi látja, amint a szomszédos padhoz egy tolókocsit taszító kilenc-tíz éves forma fiú érkezik, és a guruló alkalmatosságból kissé erőlködve, mégis biztos mozdulatokkal kiemeli a nálánál alig egy-két évvel fiatalabbnak látszó, mozgássérült társát. Az öreg elkapva a pillanatot, amikor a padra helyezett fiúcska elbámul, halkán megkérdi annak kísérijét: nem nehéz neked ez a teher? Nem teher ez, kérem, hanem a testvérem, hangzik a spontán válasz.)

A többször emlegetett, Krisztustól tanult, kapott, a másikat és másokat segítő lelki erő három megnyilvánulási formájáról szól az apostol. Békességes tűrés, vigasztalás (vigasztalódás) és reménység.

A békességes tűrés nem egyszerűen tűrés (fogcsikorgatva, belekeseredve, netán belefásulva), hanem másokra is áldottan kiható békességgel való tűrés. Az ilyen ember szent öntudatlanságában nem is tudja, hogy tűr, mert békessége van.

Másodsor: örömmünkben és szomorúságunkban, sikereinkben és csalódásainkban, erősségeinkben és erőtlenségeinkben vigasztalásra szoruló és – Krisztusban élve – megvigasztalt emberek vagyunk, „mert ők megvigasztaltatnak” Ezért lehetünk boldogok. Ezért legyetek ti is, feltételekhez nem kötöttek, boldogok.

És legyen reménységetek.

Úgy gondolom, hogy életünk történetét meg lehetne írni reménységeink alapján is. Ez, természetesen, korántsem egyezne sorsunk tényleges alakulásával. Amikor kicsik voltatok, abban reménykedtetek, hogy nagyok lesztek. Ez meg is valósult, csak valahogy másként. Aztán reméltétek, hogy nem tudom, kik lesztek. Aztán azok lettetek, akik vagytok. Hogy nem tudom kivel léptek házasságra, s íme a nyers valóság. Hisszük azonban, hogy igaz az ének üzenete: mind jó, amit Isten tészén, szent az ő akarata. Külön történet lenne, hogy mások milyen reményeket fűztek hozzánk, hozzátok: szülők, testvérek, barátok, rokonok, ismerősök. Talán sok minden nem teljesült, de bizonyára voltak betöltött reménységek. Áldott legyen ezekért az Isten neve. És azért is, hogy a mi reménységünk végső soron nem egymásban van, hanem Jézus Krisztusban.

Dicsőítsétek ezért ti is egy szívvel, egy szájjal a mi Urunk Jézus Krisztus Atyját. A házasságban elég sok baj van ezzel a két sz betűs szóval, illetve ezek gazdáival. Szív és száj. A szív teljességéből szól a száj. Vajon mit mond? Mi van a szívünkben? Sértegetés, szeretetlen bírálat, rosszkedv, keserű vádak, hibáztatgatás, szemrehányás?

Bizonyos határok között a fizika törvényei alkalmazhatóak a bibliai szemmel vizsgált szívre: ha teletöltjük jósággal, szeretettel, hálával, dicsőítéssel, akkor nem jut hely már benne az önérzetességnek, büszkeségnek, haragnak, neheztelésnek. Sőt, mint méz, az imént felsorolt lelki javak csordulnak ki belőle. Írva van: sziklából folyó mézzel töltenélek be téged. (Zsolt 81,17)

„Ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt Krisztus Jézus szerint.” Ebben a mondatban felragyog az együtt való lét aranyszabálya, ki nem fejezhető csodája, és egyetlen biztos alapja, forrása. Ez rátok is áll.

Azért az ige szavával kötjük a lelketekre, fogadjátok be egymást, és együtt fogadjátok be a szeretetnek Istentől nyert erejével a reátok bízottakat. Felelősek vagytok egymásért, együtt másokért. Szeressétek egymást és az Isten népét, hogy otthonotokban, szűkebb és tágabb családi körötökben „igazság, békesség egymást csókolva ölelgesék”.

Mert Krisztus is befogadott minket Isten dicsőségére. Ez kijelentés. Elvégzett dolog. Evangélium. Isten dicsőségére élünk. Ennek feltételei nem a mi hatalmunkban vannak. Éppenséggel mi állunk Isten szeretete hatalmának feltétele alatt.

Így induljatok ti is! Csodálatos dolog ez. Olyan előny ez, ami áldáshordozásra predestinálja életeteket. Ahogy eddig egyenként, most egyként éltek az Isten dicsőségére.

Az alapige többes számban fogalmaz. Meg kell tanuljátok ti is, mi is veletek kapcsolatban ezt az igei többséget. Jó tudni, hogy ebben nemcsak a ti most megpecsételendő házasságotok van benne, hanem Krisztusért mindannyiunk sorsa-élete.

Őbenne lehetünk örömben együtt ezen a menyegzőn, és Őérette majd az örökkévaló ünnepen. Ámen.

Temetési igehirdetés

Gábor Ferenc

Abrudbánya

Az Úr adta, az Úr vette el...

Alapige: Jób 1,18–21; 2,9–10

Mindannyian érezzük, hogy a halál tényében titokzatosság rejlik. Nem értjük, tétovák, tanácstalanok vagyunk. Most is itt állunk szomorú szívvel, s értelmet, világosságot, vigasztalást keresünk. Hadd mondjuk el mindnyájan, a válasz Istennél van. Ebben az órában ezt akarja közölni velünk vigasztaló igéje által.

Isten vigasztaló igéjében egy alázatos és hűséges szolga, Jób áll előttünk. Azt mondja róla az írás, hogy nem volt hozzá hasonló ember a földön: feddhetetlen, igaz, istenfélő és büngyülölő volt. Gazdag és boldog volt, semmije sem hiányzott. Igen ám, de egy nap kikérte őt a Sátán, és Isten megengedte, hogy próbára tegye őt. Sorra következnek a bajok, nagy tragédia sújtja Jób családját. Először elveszíti egész gazdaságát, utána mind a tíz gyermekét, majd őt magát is csúnya fekélyes betegség éri. Csak az élete maradt meg, csak a szó, amely elhagyta ajkát: „mezítelen jöttem ki az én anyámnak méhéből és mezítelen térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!” Váratlan szavak. A felesége arra buzdítja Jóbot, hogy átkozza meg az Istent. De ő átok helyett áldást mond. Van még annyi lelki ereje, hogy alázattal megvallja: „ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennők-é el?”

Lássuk meg tehát: Isten nem feltétlenül azért engedi meg a rosszat, s ezáltal szívünk szomorúságát, mert biztos, hogy megérdemeljük – Jób is tudta, hogy nem érdemelte meg a rá nehezülő bajt –, nem, Isten nem tesz mást, mint hogy a maga megítélése szerint időnként próbára tesz, leméri hitünket, türelmünket, reménységünknek erejét. Sok próbát kell kiállnunk, ki könnyebbet, ki nehezebbet. De nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy aki megpróbál, az meg is vigasztal. Hogyan vigasztal Isten, mit akar Isten az Ő vigasztalása által?

Nem azt kéri, hogy elfelejtsük szívünk fájdalmát; egy ilyen szomorú esetet nem lehet egyik napról a másikra elfelejteni. Isten nem is ezt akarja, nem ezt várja tőlünk. Isten vigasztalása abban segít, hogy túllássunk a szomorú, tragikus eseményeken, érezve azt, hogy reménységünket senki sem veheti el tőlünk. Úgy lehet és kell egy próbát kiállni, miként a vas kiállja a tűz próbáját s utána edzettebbé, erősebbé válik. Így hat ránk is a fájdalmas gyász próbája, annyira, hogy már sokszor izzik megfáradt lelkünk; de a következő lépésnél érezzük, hogy edzettebbek s erősebbek vagyunk.

Jób tudta, hogy hitét, istenfélelmét, reménységét nem adhatja fel. Nem engedte magát megtevesztetni. Alázattal vette el Istentől a rosszat. De túllátott rajta, Isten kegyel-

mébe helyezte sorsát. Reménysége nem szégyenítette meg: kétszeresen visszaadta neki Isten amije volt. De ha nem is adta volna, Jób mindvégig tudta, hitte, hogy Megváltója él és utoljára pora felett megáll.

E koporsó mellett állva nekünk is hinnünk kell, hogy megváltó Krisztusunk feltámadása által legyőzte a halált. Hisszük és mégis megrendül gyarló szívünk, hiszen a mi időmérésünk egészen másként van beállítva. Nehéz a búcsúzás. Fájdalmas, hiszen búcsúzunk egy tiszta élettől, akit igazán csak Teremtője ismerhet. Mi nem ismerhettük meg őt, hiszen földi vándorlása nagyon rövidre volt szabva, s ebben is csak a betegséget ismerte. Csupán hét napig tartó, szalmalángnyi léte alatt még édesanyja sem ölelhetette szerető kebléhez. Orvosi gépezetek tartották benne a lelket mindaddig, amíg a könyörülő Isten magához vette.

Lehet, hogy kísért a lázadás gondolata, az elégedetlenség fájó érzése, hogy miért ez az „igazságtalanság”, miért e „természetellenesség” Hiszen számunkra az a természetes, hogy amikor egy kisbaba napvilágot lát, először sírva rácsodálkozik erre az ismeretlen világra, majd megnyugszik, amikor hallja édesanyja ismerős hangját, aztán nevet, amikor szüleit látja és gondoskodó szeretetüket megérzi, később már mosolyog, ha névén szólítják... K. L. számára nem adatott meg a természet e rendje, sem szülei számára ennek öröme.

Kedves testvéreim, gyászoló gyülekezet! Jézus Krisztus vallotta: „Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég.” Ő ott van, az áldott orvos jelen van a születésben és a halálban is. Hozzánk szól, amikor azt mondja: „Én vagyok a feltámadás és az élet.” A feltámadás és az örök élet reménye vigasztal minket, itt maradókat. Remélünk és hiszünk tiszta szívbeli bizodalommal. Isten gondviselésében és vigasztalásában megerősödve, elcsendesedve mondjuk: „az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!” Ámen.

Tanulmány a restaurálásról

Szerkesztőségi ajánlás az Igehirdető 2007-es évfolyamának cím- és hátlapjaira kerülő képekhez

Azt hiszem, hogy mindannyian tudatában vagyunk annak, hogy egyházunk az erdélyi műkincsek egyik legnagyobb tulajdonosa. Ebbe a „kincstárba” tartoznak a műemléktemplomaink, a történelmi orgonáink, a műkincs számba menő szószékeink és szószékcoronáink, az úrasztalok egy jelentős része, a régi harangok, freskók és festett kazetták, úrasztali terítők, kelyhek, bizonyos kéziratok és régi könyvek. De ezt a sort még jócskán lehetne folytatni...

Mivel ilyen nagy kincsekkel rendelkezünk, úgy gondoltam, hogy az *Igehirdető* cím- és hátlapján az ideai esztendőben ilyen jellegű képeket helyezünk el, s egyben szeretném, ha az egyes műkincsek restaurálásáról is megjelenne néhány cikk. A szakemberek azt mondják, hogy 1990 után a hozzá nem értés miatt annyi kárt tettünk műkincs állományunkban, amely csak a tatárjárás pusztításaival mérhető. Ugyanis ebben a szakmában, a Váci Mihály szavaival élve, a „jó szándék kevés”. „Több kell!” Még a lelkipásztor jóhiszeműsége és fogékonysága az ilyen dolgok iránt sem elegendő! Ma már annyi modern eljárás létezik, hogy mi, lelkipásztorok, de még a közönséges építésztechnológok sem sejtik, hogy ilyen nagyszerű lehetőségek vannak. A restaurálással foglalkozó szak-

emberek is 10 évenként újra kell hogy tanulják a szakmájukat, mert annyi új anyag, és annyi új eljárás kerül a kutatások nyomán a kezükbe. Ezért, ha mi kontárkodni kezdünk, s egy-egy jóhízemű pallérra hallgatunk, az csak műkincseink pusztulását eredményezheti.

Ebben a képsorozatot beharangozó szerkesztőségi cikkben csak arra szeretnék kérni, kedves Szolgatársaim, hogy **ne kontárkodjatok!**

Ma már itthon is jó szakemberekkel rendelkezünk, s kényesebb restaurálási feladatok elvégzésénél külföldi szakembereket is fel lehet kérni a szaktanácsadásra.

Tudom, hogy legtöbb helyen az ilyen jellegű munkákhoz szükséges fedezet hiányzik. Viszont a restaurátorok azt is tudják, hogy egy-egy valóban értékes műkincs esetén hová lehet segítségért fordulni. Adott esetben maguk is tudnak néhány jó szót tenni érdekünkben. Azt remélem, hogy mint uniós tagországnak, ezzel az évvel kezdődően ilyen lehetőségeink is lesznek. Ezért is érdemes lesz odafigyelni műkincseinkre, és kihasználni az új lehetőségeket.

Ezekkel az ajánló sorokkal indítom újtára ezt a gondolat- és felelősségbresztő képsorozatunkat.

A szerkesztő

Épített környezet – épített örökség – műemlék

A tulajdonos és a szakember szerepe, valamint feladata,
avagy miről ismerjük fel az (épített) értéket
és mit tegyünk, ha ilyenekkel rendelkezünk tulajdonosként,
közösségi tagként vagy polgárként?

Világunk *természeti* és *mesterséges*, vagy más szóval *épített* környezetből tevődik össze.

Mindkettő lehet (kimagasló vagy átlagos) értéket hordozó, semleges vagy éppen értéktelen. A természetvédők vagy többen vannak, vagy szervezettebbek, hangjukat jobban hallatják. Az épített környezet átfogó kezelése még a szakemberek szintjén sem általános. Míg a természetrajz, természetismeret tantárgy már az elemi osztályokban, az épített környezet elemeivel, azok értékével a gyerekek csak elszórtan, véletlenszerűen találkoznak. Átmenetet képez a „*kultúrtáj*”, mely valamely (mező)-gazdálkodás eredményeként épített szerkezetek nélkül, de az emberi alkotás nyomát viseli magán – szőlőültetvény, teraszos gazdálkodás, stb.

Az építészet – nem csak a *művészetek* egyike, hanem azok mintegy *szintézise* is.

Mégis az épített környezet értelmezése – megértése – és értékelése messze a többi művészeti ág mögött kullog. *Miért?*

A válasz összetett:

1. Míg bármely más művészeti ágazat termékével a műélvező csak akkor találkozik, ha önmaga ezt akarja, és akkor is alapvetően az ízlésének pontosan megfelelő művészeti termékkel – az építészettel, épített környezettel egészen más a helyzet. Elsősorban bármely épület profanizálódik azáltal, hogy mindennapi életünk színterét képezi – bármely templom a hívő számára elsősorban Isten háza, a 17. századi lakóház is lakójának elsősorban otthona, a színház épülete csupán helyszíne egy darab bemutatásának, stb.

2. Amennyiben egy épület már nem fejlődik, egyszerű múzeumi tárggyá válik – skanzenné degradálódhat egy teljes település is. Ha azonban az épület szolgáian a min-

denkori modern igényeket igyekeznek csak kielégíteni, kizárólagosan funkcióját látva el, többletértékét veszítheti el.

3. Az építészet korlátozott értéséhez és ezáltal értékeléséhez – főleg a szocialista és posztoszocialista államokban – hozzájárul az ilyen irányú általános oktatás hiánya is.

Épített örökség – műemlék

Mi a műemlék? És mi az épített örökség? Rokon értelmű szavak vagy komplemen-ter fogalmak?

Dr. Román András műemlékvédelem elmélettel foglalkozó nemzetközi híru szak-ember szerint (Budapest) a **műemlék** objektív fogalom – mely kategóriába a következő értékötlettel (minimálisan ezek egyikével, de akár kombinációjukkal) rendelkező ingatlanok tartoznak: történeti, esztétikai/művészeti vagy etikai érték. Másfelől a mű-
emlék jogi fogalom, illetve emlékeket jelent, melyek törvényileg védettek, melyeket műemlékké nyilvánítanak (Romániában 420/2001-es törvény a Műemlékvédelmi tör-
vény):

1. *történeti érték* – bármely régi épület, pl. Magyarországon minden középkori épü-
let koránál fogva (illetve ritkasága miatt) műemlék.

2. *esztétikai/művészeti érték* – (vitatott ismérv, illetve vitatottan objektív ismérv, hisz
a szépség értelmezése lehet nagyon szubjektív, ellenérvként ugyanakkor felhozható
Beethoven 5. szimfóniája, mely függetlenül attól, hogy egy adott személy kedveli-e
vagy sem, a világ kulturális örökségének része és kiemelkedő művészeti értékkel bír.)

3. *etikai/erkölcsi érték* – például József Attila Gát utcai szülőháza, vagy a buchen-
waldi haláltábor.

Amennyiben elfogadjuk a műemléki kategória objektivitásáról szóló elméletet, meg
kell állapítanunk, hogy léteznek műemlékben gazdag és műemlékben szegényebb or-
szágok, ha pl. Olaszországot összehasonlítjuk Ausztráliával.

A műemlék, az adott ország törvénykezésének rendelkezései értelmében lehet *helyi*
vagy *országos jelentőségű* műemlék-épület, vagy egy adott műemlék védelmi zónájá-
ban található épület.

A műemlékvédelem eszközei és szintjei

Országos szinten állami hivatalok gondoskodnak a műemléki védettség biztosításá-
ról az adott ország műemléki *törvénykezésének* szellemében.

Romániában a *Művelődési és Kultuszminisztérium* keretében zajlik a műemlékvéde-
lem, hatósági jogkörrel a *Regionális*, illetve az *Országos Műemléki Bizottságok* által
fejtik ki tevékenységüket. Az elvi építési engedély előírásának szellemében mind a mű-
emlékek, mind pedig a műemlék jelentőségű épületek esetében, illetve az egy adott mű-
emlék védelmi zónájában található akármely épületen, bármely beavatkozást az említett
bizottságok által engedélyeztetni kell, az építési engedély megszerzése érdekében.

A műemlékvédelmi tevékenységek szintjei a következők:

– állagmegóvás (konzerválás) – ha egy relatív jó állapotú használt épületről vagy
egy gyakorlatilag műtárgyként kezelt romról van például szó;

– helyreállítás (restaurálás) – az eredeti állapot visszaállítása egy részleges pusztulás
után, vagy az épületre rakódott értéktelen beavatkozások, vagy éppen ártalmas beavat-
kozások eltávolítása révén;

– (tartószerkezeti) megerősítés, építészeti, épületgépészeti felújítás, a modern kor, a
biztonságos használat követelményeinek kialakítása;

– újrahaznosítás, funkcióváltás, sok esetben bővítés.

2. rész

A tulajdonos, a gazda az épületállomány szempontjából

Kik a főbb műemlék-tulajdonosok:

- állam – a helyi önkormányzatok, illetve szakminisztériumok által,
- egyház – egyre gyarapodó tulajdonszám, a visszaszolgáltatások következtében,
- magánszemélyek – mely lehet civil társadalmi, vállalkozási vagy személyi tulajdon.

Az épületek, mint bármi más, amit meg szeretnénk őrizni, sőt azt szeretnénk, hogy fejlődjenek, törődést, figyelmet igényelnek.

A jó – az épülete/épületállománya értékeit ismerő, elismerő és tisztelő – tulajdonost gazdaként határozzuk meg. A (rossz) tulajdonos pillanatnyi/rövid távú hasznot akar kihajtani tulajdonából, nem törődve annak fenntarthatóságával.

Bármely épület, és egy történeti épület annál inkább állandó karbantartást igényel. A mindennapi károsodásokat azonnal ki kell javítani.

A kérdés nem ilyen egyszerű, hisz a tulajdonos, a gazda meg kell hogy tanulja megkülönböztetni azokat a károsodásokat, amelyeket maga vagy pedig szakmunkás segítségével kijavíthat, azoktól, amelyek komoly, szakmai beavatkozást igényelnek. A következő fejezetben áttekintjük az alapvetőbb károsodásokat, illetve beavatkozási igényeket.

A műemlék-hasznosítás sohasem jár gyors haszonnal, de hosszútávon megtérül és kifizetődő. A gazda nem a pillanatnak él, a jövő generációkra is gondol, nem azért állítja helyre a városközpont házsorainak homlokzatát, hogy a régi szavatosságát veszített festékeket drágán eladhassa és gyors haszonhoz jusson, hanem azért, hogy tényleg és több tíz évre rendezetten lássa közössége lakóhelyét.

A műemlék-tulajdonos szerepe, helye – lehetőségek és kötelezettségek között.

Épített környezetismeret oktatás

1. A tulajdon és annak értékeinek pontos ismerete az első lépés.

Hogyan érhető ez el? Az alapismeretekhez a családban vagy az iskolában kellene hozzájutni, ameddig ez – épített környezetvédelem oktatással el nem érhető, a maihoz hasonló fórumok, az írott és elektronikus sajtó figyelemfelkeltése szükséges.

Melyek a kérdések, amelyeket fel kell tennünk? (Az egyszerűség és a követhetőség kedvéért épületről, lakóházról vagy templomról beszélek a példáim kapcsán, egy település esetében maguknak az épületeknek az értéke, ezek viszonya, telekkiosztás, utcahálózat, párkánymagasság, egy-egy zóna funkciója – elsősorban gazdasági, lakó stb. – ugyanúgy analizálhatók, mint az épületelemek értékei, míg a feladatokat a kicsit nehezebben megfogható önkormányzatra, polgármesteri hivatalra szükséges értelmezni.)

- Mikor épült a tulajdonunk?
- Mi volt az eredeti funkciója?
- Mit tartunk értékesnek és mit értéktelennek?

Ezen kérdésnek feltételekora gondolatban, sőt a valóságban végigjárhatjuk az épületet a padlástól a pincéig.

– tető-héjazat, fedélszerkezet eredetiek-e, illenek-e a környezetükbe, milyen állapotban vannak?

– Födémek és burkolataik (szerkezet – boltozatok, fafödémek, vakolati elemek, stukkók, festés),

– Falak és burkolataik (szerkezet – falazattípusok, vakolati elemek, stukkók, festés, tapéták),

- Nyílászárók – ablakok, vakolat vagy kőkereteik, ajtók,
- Padlóburkolatok,
- Fűtőtestek, lámpák, kandeláberek, stb.
- Milyen műszaki állapotban vannak ezek az elemek?

Ezen kérdések feltételekor a valóságban is kötelező módon végig kell járnunk az épületet, és megnéznünk az előbb felsoroltak állapotát, a következő fejezetben kivonatoljuk, amire figyelniük kell, és melyek a leggyakrabban károsodások.

- Kihez fordulhatnánk, hogy értékelésünkben megerősítsen vagy megcáfoljon?
- Kihez kell fordulnunk, ha súlyosabb károsodásokat észlelünk?
- Mit akarunk ezzel a tulajdonnal kezdeni?

– A régi/új rendeltetésnek melyek az igényei? (túl nagy a gázzámla, hamar kihűl a lakás, vagy fűtetlen a templom, nincs megfelelő világítás, nincs bevezetve a víz, nincs fürdőszoba, kevés a természetes fény, stb.).

- Ezeknek az igényeknek a kielégítése mennyire kompatibilis az értékekkel?
- Megengedhetőek-e az igényelt változtatások? Ki tudja ezt nekünk megmondani?

2. Az egyszerű, hétköznapi hibákat azonnal orvosolni kell!

3. A komolyabb károsodások esetében, vagy lényegi beavatkozásnál, funkcióváltásnál szakemberhez kell fordulnunk.

Gazdaszemmel. Az épületek leggyakoribb meghibásodásai

Térjünk vissza az épület végigjárásához, és tekintsük át, mire kell figyelniük:

- tető – héjazat, fedélszerkezet, csatorna, vízelvezetés.

Átlátunk-e a héjazaton? Mert ahol besüt a nap, javarészt becsorog az eső is. Miért baj, ha víz jut az épületbe? A faelemek gombásodása, korhadása, a vakolat és festés tönkremenetele, stb.

Jó, ha esőben vagy egy hóvihár után is fellátogatunk a padlásra, amelyet jó, ha tisztán tartunk, ilyenkor a legkisebb vízszivárgást is azonnal észrevehetjük.

Sok esetben – legyen az lakóház, bár ez a legritkább eset – a tulajdonos éveken át fel sem látogat a padlásra, és roppant meglepődik, sőt undorodik sok esetben a látványtól: állat-tetemek, guanó, szétkorhadott tetőszerkezeti elemek, ez a hozzáállás azonban még gyakoribb a közintézetek igazgatói, adminisztrátorai esetében.

- Födémek és burkolataik – repedések, beázási foltok, hulló vakolat,
- Falak és burkolataik – repedések, beázási foltok, hulló vakolat,
- Nyílászárók – mikor voltak utoljára újrafestve-mázolva,
- Padlóburkolatok,
- Fűtőtestek, lámpák, kandeláberek stb.

3. rész

Kik a szakemberek, avagy ki miben szakember?

A szakember szerepét nem szeretném túlhangsúlyozni és nem szükséges fetisizálni sem, de ahogy nem megyünk szabóhoz, ha új cipőt szeretnénk, és nem belgyógyászhoz fordulunk, ha a fogunk fáj, épületünk karbantartásában, helyreállításában is a megfelelő szakemberhez kell fordulnunk.

Egy hiányzó cserépet magunk is kicserélhetünk, de ha két-balkezes értelmiségiek vagyunk, mint magam is, már ezért is szakemberhez fordulhatunk. Aki ügyes kezű meszterember, már kicserélhet egy eltört cserépléceket is, de a csatornáink javításához már jó, ha bádogost hívunk, és a vakolatunk javítását gondolkodás és helyzetelemzés nélkül már ne bízzuk János bácsira. Miért?

– mert lehet, az okot nem szüntetik meg és hiába dobunk ki pénzt, energiát, munkát az ablakon,

– mert lehet, hogy modern épületekhez és azokkal kompatibilis anyagokhoz szokott, és a lélegző vakolatos hagyományos házunkat agyoncementezi,

– lehet, hogy komolyabb szerkezeti károsodás áll a felszíni hibák mögött, és a kicsinosítás csak a később óhatatlanul megjelenő szakember szeme elől kendőzi a lényegét.

Egy szakember, leginkább tervező (mert a kivitelező gyors érdeke lehet, pl. télen egy kis belső tatarozás) konzultációra kérhető fel, mikor?

– lakásvásárlás,

– problémák, általános tatarozás előtt,

– a beruházás, átalakítás, a döntés meghozatala előtt.

Ki tekinthető ilyenkor szakembernek? Építész – architekt – elsősorban, tartószerkezettervező másodsorban.

Ez után milyen szakemberekkel lesz még dolgunk?

– kutatók,

– tervezők, szakáganként

– kivitelezők, szakmunkások, szakrestaurátorok,

– gazdasági szakemberek, jogászok.

A szakember(réteg) szerepe:

Hogyan lehet egy adott épület értékeit figyelembe venni?

Ha egy családtagunk megbetegszik, egyértelmű, hogy szakorvoshoz visszük, és ha eltört a lába, nem belgyógyászhoz, hanem sebészhez megyünk vele.

Ugyanez a helyzet a beteg épületekkel.

A történeti épület-helyreállítás a már említett szakaszokat – kutatás, tervezés, kivitelezés, karbantartás – feltételezi.

A szereplő szakmák – műemlékvédelemre szakosodottak:

– régész, művészettörténész, épületbiológus, geodéta, talajmechanikus, épületfizikus,

– építész, tartószerkezet-tervező mérnök, épületgépészek,

– fa restaurátor, kő restaurátor, üveg restaurátor,

– szakosodott kivitelező cég, vezető mérnökkel,

– szakmunkások – kőművesek, ácsok, vakolók, stb.

A tervezés szintjei, szerepe és fontossága

Egy létező épület megismerése szükséges – épületdiagnosztika – felmérés, tanulmányok, szakvélemények.

Terapeutika – a szakvélemény szintjén már kiderül, mi az, amit nem kellene tennünk az épületünkkel.

Megvalósíthatósági tanulmány (esetleg előtanulmány is) – kolduló-dokumentáció.

Engedélyeztetési dokumentáció – szükséges, de nem elégséges.

Kiviteli dokumentáció – ahol lehet, tendereztetési dokumentáció.

Tendereztetni (licitáltatni) bármely szakaszt érdemes. Vigyázat, sohasem a legolcsóbb a legmegfelelőbb! – (Apor kastély esete)

Miért kell a terv? Azon kívül, hogy törvényileg kötelező?

Mert gazdaságilag jó befektetés.

A beruházás mintegy 5–10%-ért minden részletre kiterjedő átgondolt megoldásunk van, ahol nem az esetleges kivitelező nyereszkeskedési kedve által meghatározott átgondolatlan megoldások 10–30%-al megemelhetik a beruházás költségeit, tehát már a kivite-

lezés folyamán megtérül a tervezésbe vetett befektetés. Hosszútávon a jó megoldások fenntarthatósága összehasonlíthatatlan a rögtönzött megoldásokéval, az inkompatibilis anyagok és technológiák használatának következményeivel.

Az engedélyeztetés, avagy a bürokrácia útvesztőjében. Ariadné fonala.

A szakember kötelessége – legyen az önkormányzati alkalmazott vagy a felkért tervező –, hogy a beavatkozás lépéseiről, azok várható időtartamáról felvilágosítsák a beruházó tulajdonost, és Ariadné fonalaként az útvesztőn átvezessen.

Ennek ára van, és ellenőrizhetővé, számonkérhetővé akkor válik, ha szerződésben vállalt kötelezettségek terhelik/segítik mindkét felet.

A kivitelezés összetettsége:

A modern anyagok és technológiák lehetnek jók történeti épületek esetében, de nem az egyedüli üdvözítő megoldást jelentik.

Szükség van a történeti szerkezetek ismeretére, megértésére, és olyan szakmunkásokra, akik mind a történeti anyagok, mind pedig a technológiák ismerői és alkalmazói.

A történeti anyag és koncepció megőrzendő, műszaki szempontból is, nem csak történeti szempontból lehetnek értékesebbek, mint a jelenlegiek.

További bonyolító tényező a finanszírozás egységességének és folytonosságának hiánya.

**Makay Dorottya,
Maksay Ádám**

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
40079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Tonk István

 Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

A kéméndi református templom (Hunyad m.) a felújítás előtt. A restaurálási munkák alkalmával 14–15. századi freskókat találtak, amelyek magyar királyokat ábrázolnak. A feliratok cirill betűsek